

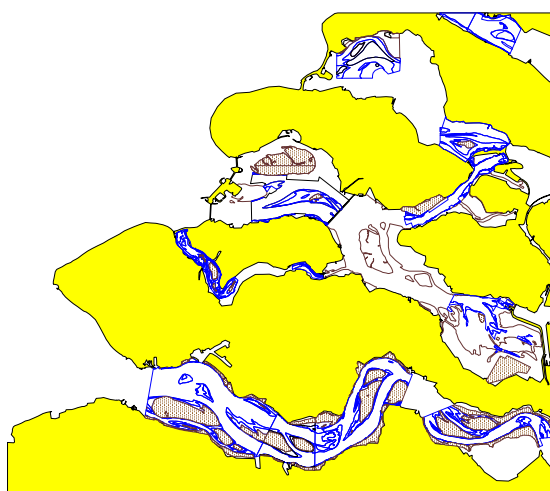
**HET MACROBENTHOS VAN DE WESTERSCHELDE,
DE OOSTERSCHELDE, HET VEERSE MEER EN HET GREVELINGENMEER
IN HET VOOR- EN NAJAAR VAN 2008**

Rapportage in het kader van het
Biologisch Monitoring Programma

W.C.H. Sistermans, H. Hummel, M.A. Bergmeijer, D.Blok, A.G.M. Engelberts,
L. de Witte-Dek, A. Dekker, O.J.A. van Hoesel, L.Kleine Schaars & M.M. Markusse

Samenwerkingsproject van:
Nederlands Instituut voor Ecologie, Centrum voor Estuariene en Mariene Ecologie
Rijkswaterstaat, Waterdienst

Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
NEDERLANDS INSTITUUT VOOR ECOLOGIE

Centrum voor Estuariene en Mariene Ecologie (NIOO-CEME)
Korringaweg 7, 4401 NT Yerseke - Nederland

**HET MACROBENTHOS VAN DE WESTERSCHELDE,
DE OOSTERSCHELDE, HET VEERSE MEER EN HET GREVELINGENMEER
IN HET VOOR- EN NAJAAR VAN 2008**

Rapportage in het kader van het
Project MON*BIOLOGIE / MONEOS (contract RKZ 1576)

W.C.H. Sistermans, H. Hummel, M.A. Bergmeijer, D.Blok, A.G.M. Engelberts,
L. de Witte-Dek, A. Dekker, O.J.A. van Hoesel, L.Kleine Schaars & M.M. Markusse

Monitoringproject van het Nederlands Instituut voor Ecologie, Centrum voor Estuariene en Mariene Ecologie.
In opdracht van Rijkswaterstaat, Waterdienst

Mei 2009

Gebruik van de resultaten of bewerkingen daarvan zijn slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de eigenaar van de data, het Rijksinstituut voor Kust en Zee van Rijkswaterstaat.

Inhoud

1. Inleiding.....	6
2. Methoden.....	7
2.1. Bemonstering.....	7
2.1.1. Grevelingenmeer en Veerse Meer.....	7
2.1.2. Oosterschelde en Westerschelde.....	8
2.2. Bepaling van dichtheid en biomassa.....	9
2.3. Mathematische verwerking.....	10
2.4. Sedimentkarakteristieken.....	10
3. Resultaten.....	11
3.1 Bemonstering.....	11
3.1.1 Grevelingenmeer.....	11
3.1.2 Veerse Meer.....	11
3.1.3 Oosterschelde.....	12
3.1.4 Westerschelde.....	12
3.2. Bodemdieren.....	13
3.2.1. Grevelingenmeer.....	13
3.2.2. Veerse Meer.....	15
3.2.4. Oosterschelde.....	17
3.2.5. Westerschelde.....	19
3.3. Sedimentkarakteristieken.....	21
4. Evaluatie.....	22
4.1. Bemonstering.....	22
4.1.1. Vaste punten.....	22
4.1.2. Random punten.....	23
4.2. Bodemdieren.....	23
4.3. Sediment.....	24
4.4. Data.....	24
4.5. Gebruikte software.....	24
6. Referenties.....	27
7. Lijst van tabellen.....	31
8. Lijst van figuren.....	93

1. Inleiding

In het kader van het Biologisch Monitoring Programma (MWTL) (Colijn & Akkerman, 1990) wordt sinds 1990 door het Centrum voor Estuariene en Mariene Ecologie van het Nederlands Instituut voor Ecologie te Yerseke, in opdracht van Rijkswaterstaat - Rijksinstituut voor Kust en Zee, thans Waterdienst, van een aantal gebieden in de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer het bodemdierenbestand bepaald.

Alle resultaten worden in een database opgeslagen.

De resultaten van de bemonsteringen in de perioden voorjaar 1990 - najaar 2007 zijn gerapporteerd door Stikvoort & Brand (1991), Craeymeersch et al. (1992a,b; 1993a,b; 1994a,b,c; 1995a,b,c; 1996a,b), Brummelhuis et al. (1997a,b; 1998a,b en 1999a,b,c) en Sijtermans et al. (2000a,b; 2001a,b 2002a,b; 2003a,b; 2004a,b; 2006, 2007 en 2008). In dit rapport worden de resultaten betreffende de voor- en najaarsbemonsteringen van 2008 gepresenteerd. De bemonsteringsopzet is in de loop van het project een aantal maal gewijzigd. Voor nadere informatie hierover verwijzen we naar Craeymeersch et al. (1993b, 1996a).

De tabellen in deze rapportage zijn geproduceerd met het Benthos Informatie Systeem (BIS), versie 1.27.2, database versie 2008.03. Alle gegevens worden daarnaast toegeleverd als Microsoft Access database aan Rijkswaterstaat – Waterdienst in twee verschillende formats. In de database “Total Biomon_Move_1990-2008.mbd” zijn alle dichtheden en biomassa’s per soort per monster gesommeerd, in “Referential Biomon_Move_1990-2008.mbd” zijn alle detailgegevens te vinden. Bij gebruik van de database “Referential.mdb” dient de gebruiker rekening te houden met de aanwezigheid van meerdere replica’s per monster, waarbij niet alle soorten in alle replica’s zijn bepaald.

2. Methoden

2.1. Bemonstering

Evenals in voorgaande jaren werden in 2008 zowel in het voorjaar als in het najaar bemonsteringen uitgevoerd in het sub- en eulitoraal van de Westerschelde en Oosterschelde, en het sublitoraal van het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. De voorjaarsbemonstering is uitgevoerd tussen 1 en 23 april. De najaarsbemonstering is uitgevoerd tussen 1 september en 6 oktober. In deze rapportage zijn ook, in tegenstelling tot eerdere rapportages, de tabellen van de random bemonstering in het kader van het project MOVE (nu MONEOS) in de Westerschelde opgenomen. De gegevens van deze MOVE-monsters zijn echter niet verder in de analyse betrokken.

Op iedere lokatie werden de diepte t.o.v. het schip, de exacte coördinaten en een ruwe karakterisering van het sediment genoteerd en een monster van de bovenste 5 cm van de bodem genomen voor korrelgrootte analyse. Alle gemeten waterdieptes werden (direct of achteraf) omgerekend naar NAP. Op alle locaties werd de bodem tot circa 30 cm diep bemonsterd. Alle monsters werden direct na de monsternamen aan boord of in het veld uitgespoeld op een 1mm-zeef, het residu werd in een ruime hoeveelheid (zee)water meegenomen. Op het lab werden de monsters zo snel mogelijk geconserveerd door pH-geneutraliseerd formaldehyde toe te voegen tot een oplossing van minimaal 4% formaline.

2.1.1. Grevelingenmeer en Veerse Meer

In het Grevelingenmeer en het Veerse Meer werden elk twee deelgebieden met drie dieptestrata onderscheiden: minder dan 2m diep (t.o.v. NAP = zomerpeil + 0.10 m), 2m tot 8m diep, en dieper dan 8m (Fig. 1 en 2). Voor de Grevelingen, is op basis van eerder onderzoek (Lambeck & Brummelhuis, 1985; Lambeck & Pouwer, 1986; Lambeck & De Smet, 1987; Lambeck et al., 1988; Fortuin & Altena, 1990), de scheiding tussen het middelste en het dieptestratum op 6m (i.p.v. 8m) beneden NAP gesteld. In tabel 1 is de oppervlakte van ieder dieptestratum gegeven. Binnen ieder dieptestratum werden sinds najaar 1994 per deelgebied telkens dezelfde 10 punten bemonsterd. De bemonsteringen van het Veerse Meer gebeurden van 8 t/m 15 april en van 8 t/m 23 september, van het Grevelingenmeer van 9 t/m 16 april en van 10 t/m 17 september 2008. In het Veerse Meer zijn alle bemonsteringen uitgevoerd terwijl het zomerpeil (NAP -10 cm) was ingesteld (1 april t/m 20 oktober, zie: Peilbesluit Veerse Meer, Ministerie van Rijkswaterstaat 2007)

Alle stations tot een diepte van 2 m zijn bemonsterd met een zogenaamde 'flushing sampler' met een monsteroppervlakte van 0.020 m². De 'flushing sampler' wervelt de bodem door middel van een krachtige waterstraal op. Het water met het opgewervelde materiaal wordt vervolgens over een 1mm zeef geleid. De hoogte van de bemonsterde sedimentkolom is met deze methode sterk afhankelijk van de bodemgesteldheid en bovendien niet te controleren of te meten. In de twee diepere strata werd op ieder punt één Reineck box-corer genomen. Hieruit werd telkens een deelmonster genomen met een buis van 8 cm doorsnede (opp. 0.005 m²). Bij de monsters van het Grevelingenmeer werden 3 deelmonsters genomen en samengevoegd (totale opp. 0.015 m²), in het Veerse Meer werd slechts één deelmonster (totale opp. 0.005 m²) genomen. Bij de monsters van

het Veerse Meer werden uit de rest van de box-core (opp. 0.0724 m²) alle exemplaren van *Mya arenaria* meegenomen.

2.1.2. Oosterschelde en Westerschelde

In beide de Ooster- en Westerschelde zijn drie deelgebieden (plots) gedefinieerd (Fig. 3 en 4). Ieder deelgebied is verdeeld in vier dieptestrata:

- eulitoraal (1m boven NAP tot 2m onder NAP)
- 2 tot 5m onder NAP
- 5 tot 8m onder NAP
- dieper dan 8m onder NAP

In tabel 1 is de oppervlakte van ieder dieptestratum gegeven.

Binnen ieder dieptestratum van elk plot zijn 10 punten bemonsterd. Zowel in de Oosterschelde als in de Westerschelde is op ieder sublitoraal punt één Reineck boxcorer genomen. Hieruit werden telkens drie deelmonsters genomen met een buis van 8cm doorsnede (tot. opp. 0.015 m²). Deze werden samengevoegd en aan boord uitgespoeld op een 1mm-zeef. In de eulitorale gebieden werden, in analogie met de sublitorale punten, per locatie drie steekbuizen (doorsnede 8 cm) genomen.

In de Westerschelde werden de te bemonsteren punten voorafgaand aan de monstercampagne at random gekozen, in de Oosterschelde werden de in het najaar van 1994 gekozen punten aangehouden. Vanaf het voorjaar van 2002 moesten een aantal punten in de Oosterschelde worden verlegd vanwege de uitbreiding van de mosselhangculturen of de sterk veranderde diepte. De aangepaste locaties zijn sindsdien aangehouden. De ligging van de verschillende plots en de dieptestrata zijn weergegeven in figuren 3 (Oosterschelde) en 4 (Westerschelde).

Plot 1 van de Oosterschelde ligt in het westelijke deel (mondingsgebied), plot 2 in de noordelijke tak (Keeten-Mastgat-Zijpe) en plot 3 in het oostelijke deel (kom). De binnen de deelgebieden gelegen mosselpercelen zijn buiten het onderzoeksgebied gelaten. Hiervoor zijn de grenzen van 1989 aangehouden. De indeling komt overeen met de compartimenten 'West', 'Noord' en 'Oost' zoals gebruikt in overige Oosterschelde studies (zie o.a. Scholten et al., 1990).

Voor het eulitoraal zijn in plot 1, 2 en 3 van de Oosterschelde representatieve gebieden gekozen, respectievelijk de zuidelijke helft van de Roggenplaat, de Slikken van Viane en een deel van het Verdrongen Land van Zuid-Beveland (Rattekaai). De bemonsteringen van de Oosterschelde gebeurden van 1 t/m 23 april en van 1 september t/m 6 oktober.

In de Westerschelde zijn de drie deelgebieden, van west naar oost, plot 1 t/m 3 genoemd (Fig. 4). Voor het eulittoraal zijn in geen aparte gebieden gekozen, maar is het gehele eulittorale gebied binnen de verschillende plots gebruikt. De ligging van de deelgebieden vindt zijn oorsprong in de vakindeling van de Westerschelde binnen het project SAWES (zie rapportages over de jaren 1990 en 1991). De bemonsteringen van de Westerschelde gebeurden van 2 t/m 22 april en van 1 t/m 19 september.

In deze rapportage zijn ook de resultaten opgenomen van de random monsters die in het kader van het project MOVE/MONEOS (verdieping Westerschelde) zijn genomen. Dit zijn 20 monsters per seizoen (5 monster per stratum), gelegen tussen de plots 1 en 2 van de Westerschelde. Hierbij zijn eveneens vier dieptestrata gehanteerd, met dezelfde grenzen als in de rest van de Westerschelde. Naast de resultaten van 2008 zijn ook de nog niet eerder gerapporteerde data van 2007 in dit rapport opgenomen. De bemonstering in 2007

vond plaats van 3 tot 20 april en 16 augustus t/m 4 september. De MOVE dataset is niet betrokken bij de analyses in deze rapportage.

2.2. Bepaling van dichtheid en biomassa

In het lab werden de monsters nagespoeld, gekleurd met bengaals rose en vervolgens uitgezocht. De monsters werden, om het uitzoeken te vergemakkelijken, in twee fracties verdeeld met zeven van resp. 3 en 0.5 mm. De dieren werden uit de residuen gezocht, met het blote oog voor de grove fractie en met behulp van een binoculair (vergroting 6 tot 12 maal) voor de fijne fractie. De fracties werden verder niet afzonderlijk behandeld.

Tot het benthos worden gerekend: alle polychaeten, oligochaeten, kreeft- en krabachtigen (behalve de landpissebedden), zeespinnen, holtedieren (zakpijpen, poliepen, anemonen), schelpdieren, *Nemertea*, platwormen, *Phoronidae* en de bentisch levende insektensoorten (zoals *Bembidion laterale* en *Chironomiden*-larven).

Met uitzondering van de *Oligochaeta*, *Actiniaria* en *Nemertea* werden alle dieren, zo mogelijk, tot op de soort gedetermineerd, en werden de aantallen bepaald. Wegens de soms sterke fragmentatie van de *polychaeten*, werd voor het bepalen van de dichtheid het aantal koppen geteld. Als van een bepaalde soort enkel fragmenten gevonden werden, werd het aantal gevonden exemplaren als één beschouwd. Van alle schelpdieren, en soms van de wadpier *Arenicola marina* werd de lengte of lengteklasse genoteerd.

Het asvrijdrooggewicht is in een beperkt aantal gevallen berekend op basis van directe metingen. In de meeste gevallen is het asvrijdrooggewicht bepaald op basis van schattingen.

Het asvrijdrooggewicht werd bepaald op één van de volgende manieren:

- Door het direct bepalen van het asvrijdrooggewicht. Hiervoor werden dieren met verschillende lengte minimaal 2 dagen gedroogd bij 80°C, en nadien gedurende 2 uur bij 560-580°C verast. Het asvrijdrooggewicht (ADW) is dan het verschil tussen het gewicht voor en het gewicht na verassen.
- Door gebruik te maken van lengte-gewicht relaties ($W=aL^b$ met $W=ADW$ in mg en $L=lengte$ in mm). Voor de schaal- en schelpdieren werden lengte-gewicht regressies opgesteld. Voor het berekenen van de regressie werden per soort de directe bepalingen van het asvrijdrooggewicht gebruikt. Indien van een soort niet voldoende exemplaren gevonden werden, of de spreiding dermate groot was dat er geen betrouwbare regressie kon worden berekend, werd een eerder berekende regressie gebruikt. Bij het toekennen van een regressie wordt zo veel mogelijk een regressie van hetzelfde project en seizoen gebruikt. In tabel 2 staan alle gebruikte regressiewaarden.
- Door het converteren van natgewicht in ADW. Natgewichten werden bepaald met een Sartorius balans tot op 0.1 mg nauwkeurig. De natte exemplaren werden even (1-10 sec) op een filtreerpapier gedroogd en dan gewogen. Grote exemplaren werden langere tijd gedroogd. De gebruikte conversiefactoren staan vermeld in tabel 3. De conversiefactoren zijn grotendeels gebaseerd op wegingen van de najaarscampagne van 1991.
- Door het toekennen van een geschat asvrijdrooggewicht (in sporadische gevallen dat lengte noch natgewicht bepaald is).

De gebruikte methode is afhankelijk van de beschikbare gegevens. Er zal telkens getracht worden om de eerst genoemde methode te gebruiken. Als dat niet mogelijk is zal telkens de volgende methode worden geprobeerd.

Uiteindelijk werden de asvrijdrooggewichten omgerekend tot biomassa's (asvrijdrooggewicht per m²).

Het toekennen van de asvrijdrooggewichten (rechtstreeks of via regressie/conversie) is geheel geautomatiseerd.

2.3. Mathematische verwerking

Per deelgebied en stratum zijn de (rekenkundig) gemiddelde dichtheid en biomassa berekend per soort en voor alle soorten samen. De gemiddelde waarden voor de deelgebieden zijn gewogen naar de oppervlaktes van de onderscheiden dieptestrata (Tabel 1). De gemiddelde waardes (en standaardfouten) zijn afgerond volgens Sokal & Rohlf (1981, p. 151).

2.4. Sedimentkarakteristieken

Zoals reeds in 2.1. vermeld, werd op iedere locatie een ruwe beschrijving van het sediment gemaakt op basis van de volgende klassen: slib, zeer fijn en fijn zand, middel fijn zand en grof zand (zie Craeymeersch et al., 1995a voor een meer gedetailleerde beschrijving van de indeling in types). Monsters met veel stenen of veen zijn als een afzonderlijke klasse genomen.

Bij de monsters van de Grevelingen en Veerse meer zijn tijdens de voorjaarsbemonstering sedimentmonsters genomen en ter analyse aan het RIKZ aangeboden. Op alle locaties zijn door het NIOO-CEME ook sedimentmonsters van de bovenste 5 cm van het sediment genomen ten behoeve van de bepaling van de slibfractie en de korrelgrootte. De analyse van deze monsters is uitgevoerd buiten het contract en voor eigen gebruik door het NIOO-CEME.

3. Resultaten

3.1 Bemonstering

De bemonstering is volgens verwachting verlopen. De weersomstandigheden zijn in het voorjaar en de zomer niet extreem geweest. Er worden daardoor geen afwijkingen verwacht door bijvoorbeeld extreme (water) temperaturen of langdurige droogstand.

Bij de bemonstering en de verwerking veroorzaken de grote oesters soms problemen. Deze passen niet altijd in de steekbuis waarmee de bemonstering wordt uitgevoerd. Omdat sommige schelpen niet gemakkelijk breken (zoals de Japanse oesters – *Crassostrea* en in mindere mate de strandgapers – *Mya arenaria*) verstoort dit de bodem bij indrukken van de buis. Tijdens het nemen van de monsters zijn dergelijke verstoringen vaak niet direct zichtbaar en er kan daarmee verder geen rekening worden gehouden. Het effect van deze verstoringen op de resultaten is daardoor niet bekend. Uit de dataset blijkt wel dat in enkele monsters grote Oesters voorkomen. In deze monsters is een verstoring van de monstername door de aanwezigheid van die grote schelpdieren dus zeer aannemelijk. De waarneming van grote schelpen ook tijdens het stekken van de buizen in het sediment geeft, volgens het protocol in gebruik bij dit project, echter geen aanleiding tot een hervatting van de bemonstering.

3.1.1 Grevelingenmeer

Alle monsters konden op de beoogde positie (binnen een straal van 30 m van de vaste locatie) worden genomen. Niet alle monsters vielen echter binnen de gedefinieerde dieptestrata. De overschrijding van de dieptegrenzen waren echter gering (minder dan 50 cm). De monsters zijn daarom behandeld alsof ze in het juiste dieptestratum zijn genomen. In het voorjaar zijn de monsters 21, 28, 29 (allen in oostelijk deel, diepte 0 tot 2 m) en 101 (westelijk deel, 2 tot 6 m) iets dieper genomen, in het najaar was het ook het geval voor de monsters 21, 23, 28, 29 (allen in oostelijk deel, diepte 0 tot 2 m), 103 (westelijk deel, 2 tot 6 m) en 210 (oostelijk deel, 2 tot 6 m). In het verleden zaten deze punten ook al dicht bij de ondergrensdiepte van het stratum.

3.1.2 Veerse Meer

Alle monsters konden op de beoogde positie (binnen een straal van 30 m van de vaste locatie) worden genomen. Tijdens de voorjaarscampagne vielen eigenlijk de monsters 812 en 815 (beide oostelijk deel, 2 tot 8 m) buiten het beoogde stratum met monsterdieptes resp. 80 en 70 cm dieper dan de ondergrens van het stratum. In de loop der jaren zijn de dieptes op deze locaties langzaam toegenomen. De dieptes wisselen echter van campagne tot campagne, naar gelang de werkelijke monsterlocatie t.o.v. de vaste locatie. Door de vrij steile dieptegradiënt in dit gebied valt inderdaad de ondergrens van het stratum binnen de straal van 30 m van de vaste punten. Daar de afwijking relatief gering is, worden de monsters tot het oorspronkelijk geplande stratum gerekend. Tijdens de najaarscampagne vielen de bovengenoemde punten wel (net) binnen het gedefinieerde stratum.

3.1.3 Oosterschelde

Alle monsters werden binnen 30 meter van de gedefinieerde vaste locaties genomen. De handhaving van de geplande diepte blijkt in de Oosterschelde echter steeds lastiger te worden en meerdere punten vielen tijdens beide campagnes buiten het beoogde stratum. Tijdens de voorjaarscampagne zijn in het stratum van 2 tot 5 meter onder NAP in de Noordelijke tak van de Oosterschelde de monsters 404 (7.2m) en 409 (11.8m) op een te grote diepte genomen. Van het stratum van 5 tot 8 meter zijn, in de monding, de monsters 311 (9.7m), 312 (9.6m), 314 (10.5m), en 318 (9.1m), in de Noordelijke tak de monsters 413 (10.4m) en 415 (9.1m) en in de Kom de monsters 513 (15.7m) en 516 (8.3) op een te grote diepte genomen. In de Noordelijke tak (monsternummers 401 t/m 430) waar de bemonsteringen op steile randen plaats vinden, is het gebruikelijk dat een aantal monsters te diep worden genomen. In de monding (monsternummers 301 t/m 330) en de kom (501 t/m 530) kon tot dusver bijna altijd binnen de gestelde dieptegrenzen worden gemonsterd. Tijdens de najaarscampagne werd monster 409 die tussen 2 en 5 meter onder NAP in de Noordelijke tak had moeten worden genomen op een grotere diepte (13.2m) genomen. Van het stratum van 5 tot 8 meter onder NAP zijn, in de monding de monsters 311 (9.7m) en 314 (14.4m), in de Noordelijke tak de monsters 413 (9.3m), 415 (10.4m) en 418 (8,3m) en in de Kom de monsters 516 (9.1m) en 519 (9.1m) op een te grote diepte genomen. In de Kom had het monster 524 (7.4m) eigenlijk dieper dan 8 meten onder NAP moeten liggen.

Daar het hier om vaste punten gaat, die per definitie altijd in hetzelfde dieptestratum zouden moeten liggen, is voor de verwerking het geplande dieptestratum aangehouden. Het wordt in de Oosterschelde steeds moeilijker om voldoende punten per stratum te bemonsteren wanneer vastgehouden wordt aan vaste monsterlocaties. De diepteprofiel van de Oosterschelde is niet statisch en na meer dan 10 jaar lijkt het niet meer mogelijk om de huidige indeling vast te houden.

3.1.4 Westerschelde

De bodem van de Westerschelde is van natuur erg dynamisch. Dit is één van de redenen om hier geen vaste monsterlocaties te gebruiken, maar om voor elke halfjaarlijkse bemonsteringscampagne random punten binnen dieptestrata te kiezen. De schipper krijgt tijdens de bemonstering de opdracht om zoveel mogelijk de opgegeven monsterlocaties aan te houden, met de mededeling dat het nog belangrijker is om binnen het juiste dieptestratum te blijven. Wanneer de diepte op de beoogde locatie niet binnen de voorgeschreven dieptegrenzen valt moet in de buurt een locatie worden gezocht die wel aan de voorgeschreven dieptegrenzen voldoet.

Tijdens beide campagnes zijn desondanks een aantal monsterpunten niet binnen de opgegeven dieptes bemonsterd. Om een vergelijking te kunnen maken met de resultaten van eerdere monsternames zijn voor de berekening van de gemiddelde dichtheid en biomassa per stratum alleen die monsterpunten meegeteld die waarvan de werkelijke diepte maximaal 0,5 m buiten de grenzen van het beoogde dieptestratum lag. Punten die meer dan 0,5 m buiten de grenzen van het beoogde dieptestratum lagen zijn meegeteld bij een ander (dieper of ondieper gelegen) stratum. Hierdoor vallen er per plot niet telkens 10 monsterpunten in elk stratum, maar loopt het aantal monsters per stratum uiteen van 5 tot 14. Tijdens de verwerking is hiermee rekening gehouden.

3.2. Bodemdieren

De resultaten van de campagne van het voor- en najaar 2008 zijn weergegeven in tabellen 5 tot en met 52.

De ontwikkelingen binnen de taxonomie worden continu gevolgd. Zo nu en dan verandert een aantal soorten van naam. De database wordt continu bijgehouden zodat ook eerder ingevoerde soorten automatisch van de meest recente naam kunnen worden voorzien. De gebruikte namen zijn zoveel mogelijk conform de “World register of marine species”. Van alle soorten die ooit binnen het kader van dit onderzoek zijn gevonden is een synoniemenlijst samengesteld (zie tabel 4). In de kolom ‘Soortnaam’ staan de namen zoals deze in BIS versie 1.27.2, database versie 2008.03 en in deze rapportage worden gebruikt. Vanuit deze database worden de gegevens aan RWS geleverd. De data omvat alle gegevens van 1990 t/m 2008. Alle oude soortnamen zijn daarin aangepast. De kolom ‘Synoniem’ bevat de soortnamen die in het verleden in rapportages en dataleveranties aan RWS zijn gebruikt.

De determinatie van het genus *Corophium* is lastiger geworden. Er worden steeds vaker exemplaren aangetroffen met kenmerken die afwijken van de beschreven soorten. Vooral in de Westerschelde worden veel exemplaren aangetroffen die zowel kenmerken van *C. volutator* als *C. multisetosum* en soms ook van *C. arenarium* hebben. Volgens een aantal specialisten gaat het vermoedelijk om afwijkende exemplaren van *C. volutator*. Zo zijn ze ook in de aan RWS geleverde dataset opgenomen. Nader onderzoek bijvoorbeeld met behulp van elektroforese is gewenst om uitsluiting te geven om welke soort (of bastaard vorm) het werkelijk gaat. De dieren zijn vooralsnog *C. volutator* genoemd, maar wel geormerkt (met een andere soortcode) in de eigen database opgeslagen.

Per bekken wordt bijgehouden welke soorten tijdens de campagnes van 2008 zijn gevonden die nog niet eerder in het kader van dit onderzoek zijn aangetroffen. Daarnaast wordt bijgehouden welke soorten sinds 3 of 4 jaar (inclusief dit jaar) niet meer worden aangetroffen.

3.2.1. Grevelingenmeer

De resultaten van de tellingen en biomassa-bepaling zijn per plot en opgesplitst per stratum opgenomen in tabel 5 t/m 8 (voorjaar) en 9 t/m 12 (najaar). Het verloop van de aantallen en asvrijdrooggewichten over de jaren is uitgezet in Fig. 5. Vanaf najaar 1994 betreft het vaste punten, tot het voorjaar van 1994 is de data afkomstig van randpunten. In de jaren 1990 en 1991 is een afwijkend aantal punten bemonsterd. De waarden zijn gecorrigeerd tot het huidige aantal van 60 monsters per campagne. De aantallen en asvrijdrooggewichten zijn net als in 2006 en 2007 laag en lijken een dalende trend te vertonen.

Tijdens de monstercampagnes van 2008 is een vijftal soorten voor het eerst in het kader van dit project in de Grevelingen aangetroffen. Er is één soort verdwenen sinds 2005, die in 2008 wel weer is aangetroffen.

Nieuwe soorten

Soortnaam
Anoplodactylus petiolatus (Kroyer, 1884)
Cliona celata (Grant, 1862)
Janira maculosa (Leach, 1814)
Ophiodromus flexuosus (Delle Chiaje, 1822)
Psammechinus (?)

Soorten die opnieuw voorkomen

Jaar	Soortnaam
2004	Phyllodoce mucosa (Oersted, 1843)

Anoplodactylus petiolatus is een zeespin die voorkomt in ondiep water (max 45 m). Ze is algemeen in de gehele Oosterschelde en ook in de monding van de Westerschelde. In de Grevelingen is nu een exemplaar aangetroffen nabij de Brouwersdam (Kabbelaarsbank) op een diepte van 4,2 meter tov NAP. *Cliona celata* (Boorspons) is een soort die nog niet eerder tot op naam is gedetermineerd. De soort boort gangen in oude schelpen en valt als soort van hard substraat eigenlijk buiten het kader van het project. *Cliona celata* wordt regelmatig door duikers in de Grevelingen, maar ook in de Oosterschelde waargenomen. *Janira maculosa* is een gammaride die in 2007 voor het eerst in het kader van dit onderzoek in het oostelijk deel van het Veerse Meer werd aangetroffen. In de Grevelingen werden nu in één monster tien exemplaren aangetroffen. Het monster is afkomstig van een diepte van 3.5m beneden NAP in "De Vlije", de geul ten zuiden van het eiland nabij Bruinisse. *Ophiodromus flexuosus* is in 2007 in het Deltabebied geïntroduceerd en werd toen op een aantal punten in het westen van het Veerse Meer gevonden. In het najaar van 2008 zijn er ook een tweetal exemplaren van deze borstelworm op twee verschillende punten ten zuiden van de Hompelvoet aangetroffen. Sinds de start van het onderzoek is er nog nooit een *Psammechinus* (zeeappel) in de Grevelingen aangetroffen. In één van de monsters waarin ook *Ophiodromus flexuosus* is aangetroffen bevonden zich resten van een zeeappel die duidelijk tot een levend exemplaar moeten hebben behoord. Bij de bemonstering is echter slechts een deel van het dier in het monster gekomen. Hierdoor is determinatie tot op soort niet meer mogelijk. Vermoedelijk gaat het om *Psammechinus miliaris*, waarvan in het verleden (2000 en 2001) al eens exemplaren zijn gevonden in de Noordelijke tak van de Oosterschelde, nabij Stavenisse.

Naast de nieuwe soorten zijn er ook een aantal soorten die sinds 2005 niet meer zijn aangetroffen. In vergelijking tot vorig jaar (2007) zijn er zelfs nog meer soorten verdwenen.

Verdwenen sinds 2005

Bathyporeia pilosa (Lindstrom, 1855)
Jassa (Leach, 1814)
Liocarcinus holsatus (Fabricius, 1798)
Microdeutopus damnoniensis (Bate, 1856)
Microphthalmus sczelkowi (Mecznikow, 1865)
Nereis longissima (Johnston, 1840)
Pholoe minuta (Fabricius, 1780)
Polydora quadrilobata (Jacobi, 1883)

Verdwenen sinds 2007

Acanthocardia paucicostata (Sowerby)
Asciidiella aspersa (Müller, 1776)
Athanas nitescens (Leach, 1813)
Ciona intestinalis (Linnaeus, 1767)
Corophium acherusicum (Costa, 1857)
Corophium bonnellii (Milne-Edwards, 1830)
Crangon crangon (Linnaeus, 1758)
Didemnum candidum (Savigny, 1816)
Dodecaceria concharum (Oersted, 1843)
Ensis (Schumacher, 1817)
Ensis directus (Conrad, 1843)
Gammarus salinus (Spooner, 1947)
Kefersteinia cirrata (Keferstein, 1862)
Lanice conchilega (Pallas, 1766)
Lepidochitona cinereus (Linnaeus, 1767)
Liocarcinus (Stimpson, 1870)

Neomysis integer (Leach, 1814)
Pectinaria koreni (Malmgren, 1865)
Praunus flexuosus (O.F.Möller, 1776)
Spio goniocephala (Thulin, 1957)
Spirorbis tridentatus (Levinsen, 1883)
Tellina fabula (Gmelin)
Tellina tenuis (Da Costa)

De meeste soorten die sinds 2005 niet meer in de Grevelingen zijn gesignaleerd kwamen maar sporadisch in de Grevelingen voor. *Polydora quadrilobata* is nooit een algemene soort geweest maar is sinds 1990 wel zo nu en dan in één of meer monsters aangetroffen. Zo'n lange afwezigheid is nog niet eerder voorgekomen. *Microdeutopus damnoniensis* is in 2001 voor het eerst in het kader van dit project in de monsters aangetroffen en werd sindsdien in 6 van de 10 campagnes gevonden. De soort heeft zich blijkbaar niet permanent kunnen vestigen.

De lijst met soorten die sinds vorig jaar niet meer zijn aangetroffen is beduidend langer. Het toeval speelt hierbij ook een rol. Een deel van de soorten is slechts enkele jaren geleden voor het eerst aangetroffen. Andere soorten komen slechts sporadisch voor, waarbij het niet vreemd is wanneer deze een jaar niet in de monsters worden aangetroffen. De soorten *Corophium bonnellii*, *Kefersteinia cirrata* en *Lepidochitona cinereus* kwamen tot nu toe bijna elke campagne in een aantal monsters voor. *Dodecaceria concharum* kan redelijk algemeen zijn, maar ook zomaar een paar jaar achtereenvolgens afwezig blijven. *Ascidella aspersa* is een zakpijp die meestal op harder substraat zit. Deze hoort daardoor niet echt thuis in een project die de zachte bodem bestudeert. Ze hechten ook wel eens aan losse schelpen of harde zandbodem, waardoor hij toch met enige regelmaat is aangetroffen. Sinds 1990 is dat in ongeveer de helft van de campagnes geweest. In de campagnes van de laatste jaren echter steeds minder frequent.

3.2.2. Veerse Meer

De resultaten van de tellingen en biomassa-bepaling zijn per plot en opgesplitst per stratum opgenomen in tabel 13 t/m 16 (voorjaar) en 17 t/m 20 (najaar). Het verloop van de aantallen en asvrijdrooggewichten over de jaren is uitgezet in Fig. 6. Vanaf najaar 1994 betreft het vaste punten, tot het voorjaar van 1994 is de data afkomstig van randpunten. In de jaren 1990 en 1991 is een afwijkend aantal punten bemonsterd. De waarden zijn gecorrigeerd tot het huidige aantal van 60 monsters per campagne. Het gevonden aantal dieren is gelijk gebleven aan het historisch lage aantal van 2006 en 2007. Doordat er iets meer schelpdieren (met een hoger gemiddeld gewicht) zijn gevonden is het totale gewicht is t.o.v. 2007 gestegen. Vanaf 2004 stijgt het totale asvrijdrooggewicht. Dit komt overeen met het jaar waarop de Katse Heule in gebruik is genomen. Daar het aantal gevonden dieren klein blijft kan hier zonder nadere analyse van de data nog geen conclusie aan worden verbonden.

In het Veerse Meer zijn opnieuw een aantal (11) nieuwe soorten gevonden.

Nieuwe soorten

<i>Corophium sextonae</i> (Crawford, 1937)
<i>Flabelligera affinis</i> (M.Sars, 1829)
<i>Kefersteinia cirrata</i> (Keferstein, 1862)

Magelona (F.Möller, 1858)
Malacoceros fuliginosus (Claparède, 1868)
Neoamphitrite figulus (Dalyell, 1853)
Nereis longissima (Johnston, 1840)
Notomastus (Notomastus) latericeus (Sars, 1851)
Parapleustes bicuspis (Krøyer, 1838)
Ruditapes decussatus (Linnaeus)
Urothoe (Dana, 1852)

De meeste soorten zijn al bekend van andere gebieden. *Corophium sextonae* is een gammaride die redelijk algemeen is in de Oosterschelde (vooral in de kom en de Noordelijke tak), maar zo nu en dan ook in de Grevelingen is aangetroffen. In het najaar is één exemplaar aangetroffen nabij de jachthaven van Wolphaartsdijk. *Flabelligera affinis*, *Kefersteinia cirrata* en *Malacoceros fuliginosus* zijn borstelwormen die nooit in hoge dichtheden voorkomen, maar wel regelmatig in de Oosterschelde en de Grevelingen worden aangetroffen. *Magelona* (verm. *papillicornis*), *Nereis longissima* en *Notomastus latericeus* zijn algemene soorten (bostelwormen) die veel worden aangetroffen in de monding van de Oosterschelde en in wat mindere mate ook in de Westerschelde. De *Magelona* was nog te klein om met enige zekerheid tot op soortniveau te kunnen determineren. Van de gammaride *Urothoe* zijn twee soorten algemeen in de Ooster- en de Westerschelde. Het gevonden exemplaar was echter nog te klein om de soort met enige zekerheid vast te kunnen stellen.

De gammaride *Parapleustes bicuspis* is in 2002 al eens in het Oostelijke deel van de Westerschelde waargenomen. Van hetzelfde genus wordt binnen de Delta meestal *P. assimilis* gevonden (gehele Westerschelde). *Parapleustes bicuspis* is op drie locaties in het Veerse Meer gevonden tussen de sluis bij Kats en de haven van Wolphaartsdijk. De soort komt voor op de Atlantische oceaan, en langs de Amerikaanse kust en in de Noordzee langs de kust van noord Noorwegen tot het noordwesten van Frankrijk. *Ruditapes decussatus* (geruite tapijtschelp) is zover bekend nog niet eerder in Nederland in het wild aangetroffen. Het is een dikschalig schelpdier, die in (zuid) Frankrijk, Spanje, Portugal en Algerije commercieel gekweekt word. De vonst is gedaan in een monster genomen ten oosten van de haven van Kortgene.

Tegenover de nieuwe soorten staan een aantal soorten die zijn verdwenen.

Verdwenen sinds 2005

<u>Ampharete (Malmgren, 1865)</u>
<u>Amphitrite (O.F.Müller, 1771)</u>
<u>Autolytus (Grube, 1850)</u>
<u>Cyathura carinata (Krøyer, 1848)</u>
<u>Ensis (Schumacher, 1817)</u>
<u>Eumida (Malmgren, 1865)</u>
<u>Harmothoe impar (Johnston, 1839)</u>
<u>Hydrobia ventrosa (Montagu, 1803)</u>
<u>Molgula manhattensis (De Kay, 1843)</u>
<u>Rhithropanopeus harrissii (Gould, 1841)</u>

Verdwenen sinds 2007

<u>Abra alba (Wood)</u>
<u>Ascidia aspersa (Möller, 1776)</u>
<u>Bathyporeia (Lindstrom, 1855)</u>
<u>Caprellidae (?)</u>
<u>Cerastoderma edule (Linnaeus)</u>
<u>Corophium bonnellii (Milne-Edwards, 1830)</u>
<u>Gyptis (Marion & Bobretzky, 1875)</u>
<u>Gyptis rosea (Malm, 1874)</u>
<u>Lepidochitona cinereus (Linnaeus, 1767)</u>
<u>Lepidonotus squamatus (Linn., 1758)</u>
<u>Liocarcinus depurator (Linnaeus, 1785)</u>
<u>Nassarius nitidus (Jeffreys, 1867)</u>
<u>Nephtys cirrosa (Ehlers, 1868)</u>
<u>Nereis virens (Sars, 1835)</u>
<u>Petricola pholadiformis (Lamarck)</u>
<u>Salvatoria limbata (Claparède, 1868)</u>
<u>Spio martinensis (Eliason, 1962)</u>

Spirorbis tridentatus (Levinsen, 1883)

Sthenelais boa (Johnston, 1833)

Van de soorten die na 2005 niet meer gevonden zijn is het waarschijnlijk dat deze ook de komende jaren niet meer in het Veerse Meer gevonden zullen worden. De genera *Ampharete* en *Amphitrite* zijn volledig uit het Veerse Meer verdwenen, terwijl in het verleden van beide genera meerder soorten zijn gevonden. De exemplaren van 2005 waren te klein om op soort te brengen. De soorten *Cyathura carinata* (lijnpijsbed), *Hydrobia ventrosa* (opgezwollen wadslakje) en *Rhithropanopeus harrissii* (brakwaterkrabbetje) zijn opmerkelijk. Dit waren in het verleden redelijk algemene soorten die op vele locaties binnen het Veerse Meer konden worden gevonden. Bij het brakwaterkrabbetje is het in het verleden wel eens vaker voorgekomen dat deze enige tijd niet werd gevonden, maar nog nooit zo'n lange periode.

Bij de soorten die sinds het vorige jaar zijn verdwenen staan een aantal soorten die in dat jaar juist voor de eerste keer werden aangetroffen. Over het algemeen gaat het om soorten die slechts sporadisch in het Veerse Meer zijn aangetroffen. Alleen *Cerastoderma edule* (kokkel) werd met enige regelmaat aangetroffen, maar was nooit een echt algemene soort.

3.2.4. Oosterschelde

De resultaten van de tellingen en biomassa-bepaling zijn per plot en opgesplitst per stratum opgenomen in tabel 21 t/m 26 (voorjaar) en 27 t/m 32 (najaar). Het verloop van de aantallen en asvrijdrooggewichten over de jaren is uitgezet in Fig. 7. Vanaf het najaar van 1994 betreft het vaste punten, tot het voorjaar van 1994 zijn de waarnemingen afkomstig van randpunten. In de jaren 1990 en 1991 is een afwijkend aantal punten bemonsterd. De waarden zijn gecorrigeerd tot het huidige aantal van 120 monsters per campagne.

De aantallen zijn in zowel het voorjaar als het najaar gedaald tov voorgaande jaren. Vooral het aantal dieren dat in het najaar is gevonden is nog nooit zo laag geweest. In het voorjaar volgde de asvrijdrooggewichten nog een stijgende lijn tov het voorjaar van 2006 en 2007, maar de stijgende lijn in het najaar wordt niet voortgezet. De aangetroffen biomassa, gemeten in asvrijdrooggewicht is zelfs gedaald tot onder het niveau van de jaren 2003 t/m 2006.

In de Oosterschelde zijn een aantal nieuwe soorten aangetroffen.

Nieuwe soorten

<i>Arenicola defodiens</i> (?)
<i>Diastylis tumida</i> (Lilljeborg, 1855)
<i>Dorvilleidae</i> (Chamberlin, 1919)
<i>Gammarus duebeni</i> (Lilljeborg, 1852)
<i>Gibbula</i> (?)
<i>Janira maculosa</i> (Leach, 1814)
<i>Marphysa sanguinea</i> (Montagu, 1815)
<i>Myriochele</i> (Malmgren, 1867)
<i>Ophiodromus flexuosus</i> (Delle Chiaje, 1822)
<i>Ophryotrocha gracilis</i> (Huth, 1934)
<i>Pseudocuma longicornis</i> (Bate, 1858)

Arenicola defodiens (zwarte wadpier) is vanaf 2005 al een aantal keer in de Grevelingen en de Westerschelde aangetroffen. Daar de Oosterschelde tussen deze bekkens in ligt en

vergelijkbare habitats heeft als waaring *A. defodiens* is aangetroffen ligt een vondst in de Oosterschelde in de lijn der verwachting. De vondst is gedaan in een monster van de najaarscampagne op het slik van Rattekaai. De gammaride *Janira maculosa* is dit jaar niet alleen in de Grevelingen voor het eerst waargenomen, maar ook in de Oosterschelde. Er zijn tijdens de najaarscampagne van 2008 twee exemplaren gevonden in een monster afkomstig uit het gebied tussen Yerseke en Gorishoek, op een diepte van 6,5m tov NAP. De soort lijkt hiermee op weg naar een bredere verspreiding binnen het Deltagebied.

Er zijn een aantal kleine wormensoorten nieuw in de Oosterschelde aangetroffen. Dit zijn *Dorvilleidae* (niet nader te determineren), *Myriochele* (niet nader te determineren), *Ophiodromus flexuosus* en *Ophryotrocha gracilis*. Van het genus *Dorvilleidae* zijn tijdens de voorjaarsbemonstering 3 exemplaren in één monster nabij de stormvloedkering aangetroffen. Dit is de eerste vondst in het Deltagebied. In de Noordzee worden de verschillende soorten van dit genus regelmatig in de ondiepere delen (langs de kust) gevonden. Van het genus *Myriochele* zijn tijdens de najaarscampagne op twee plaatsen in de kom van de Oosterschelde (langs zuidelijke dijk van Tholen en een dieper gelegen punt daar vlakbij) in totaal 3 exemplaren gevonden. De exemplaren waren te klein om tot op soort te determineren. *Myriochele* lijkt sterk op *Owenia*, die frequenter wordt gevonden. De koker van *Myriochele* is echter niet zo dikwandig als die van *Owenia*. *Myriochele* is algemeen in de Noordzee, maar nog niet eerder in de Delta-wateren aangetroffen. *Ophiodromus flexuosus* is in 2007 al in het Veerse Meer aangetroffen. Dit jaar is de soort ook in de Grevelingen en op twee verschillende locaties in de Oosterschelde gevonden. Beide locaties liggen nabij de Philipsdam. Op een van de punten is *O. flexuosus* tijdens beide campagnes aangetroffen, op het andere punt alleen in het najaar. *Ophryotrocha gracilis* is bekend van de Engelse Kanaal kust en van de Oostkust van de Verenigde Staten. De worm kan tot 4 mm lang worden en leeft interstitieel in het zand op ondieptes of in het inter-getijde gebied.

Van de borstelworm *Marphysa sanguinea* is in het najaar langs de zuidelijke dijk van Tholen één exemplaar aangetroffen. De soort kan wel tot 60 cm groot worden. Het aangetroffen exemplaar was beduidend kleiner. *Marphysa sanguinea* is voor zover bekend voor het eerst in het Deltagebied aangetroffen. Deze soort heeft een wereldwijde verspreiding. In Europa zijn een paar meldingen van de Noordzee, maar langs de West en Zuidkust van Engeland zijn er diverse meldingen. *Marphysa sanguinea* leeft in fijn zand, modder of klei, in sponzen of oesterbedden. Ze leven in holtes of kokers. Als koker kunnen ze ook een oude koker van een andere worm gebruiken.

Diastylis tumida is een kommakreeftje wat vooral bekend is van de noordelijke Noordzee en een aantal meldingen van de zuidwestkust van Engeland. Ook langs de Belgische kust is *Diastylis tumida* een aantal keer aangetroffen maar tot nu toe zover bekend, nooit in de Nederlandse wateren. In het voorjaar is één exemplaar nabij Gorishoek (kom) aangetroffen. Een andere kommakreeft, *Pseudocuma longicornis* is algemeen in de Noordzee en in het verleden ook wel eens in de Wester- en Oosterschelde aangetroffen. De vondst in de Oosterschelde was echter niet in het kader van dit onderzoek.

Gammarus duebeni is een gammaride die normaal meer in brak water wordt aangetroffen (riviermondingen, Skagerak). Dit keer werd *G. duebeni* aangetroffen tussen de mosselpercelen in de kom van de Oosterschelde.

In twee monsters van de najaarscampagne is tenslotte een *Gibbula* (tolhoren) aangetroffen. Het betreft een locatie ten zuiden van de oostpunt van de Roggeplaat en het punt langs de zuidelijke dijk van Tholen. Er bestaan meerdere soorten *Gibbula*. Veel soorten hebben een wat meer zuidelijke verspreiding, tot aan het Kanaal. In Zeeland komen twee verschillende soorten zo nu en dan voor. Normaal worden ze op stenen en dijkglooiingen gevonden.

Verdwenen sinds 2005

<u>Abra tenuis (Montagu, 1803)</u>
<u>Apherusa bispinosa (Bate, 1856)</u>
<u>Atylus (Leach, 1815)</u>
<u>Atylus swammerdami (Milne-Edwards, 1830)</u>
<u>Eurydice pulchra (Leach, 1815)</u>
<u>Lumbrineris (Blainville, 1828)</u>
<u>Lunatia poliana (Della Chiaje)</u>
<u>Ophelia rathkei (McIntosh, 1908)</u>
<u>Scolecipis foliosa (Audouin & Milne-Edwards, 1834)</u>
<u>Siphonocetes striatus (Myers & McGrath, 1979)</u>

Verdwenen sinds 2007

<u>Ampharete finmarchica (M.Sars, 1864)</u>
<u>Boccardiella ligerica (Ferronière, 1898)</u>
<u>Corophium insidiosum (Crawford, 1937)</u>
<u>Diastylis (Say, 1818)</u>
<u>Diastylis rathkei (Krøyer, 1841)</u>
<u>Diastylis rugosa (Sars, 1865)</u>
<u>Eulalia viridis (Linn., 1767)</u>
<u>Eumida sanguinea (Oersted, 1843)</u>
<u>Exogone hebes (Webster & Benedict, 1884)</u>
<u>Lepidonotus squamatus (Linn., 1758)</u>
<u>Malacoceros fuliginosus (Claparède, 1868)</u>
<u>Melita palmata (Montagu, 1804)</u>
<u>Nymphon rubrum (Hodge, 1865)</u>
<u>Phaxas pellucidus (Pennant, 1777)</u>
<u>Pinnotheres pisum (Linnaeus, 1767)</u>
<u>Polydora ciliata (Johnston, 1838)</u>
<u>Sabella crassicornis (M.Sars, 1851)</u>
<u>Spio goniocephala (Thulin, 1957)</u>
<u>Syllis gracilis (Grube, 1840)</u>
<u>Tryphosella sarsi (Bonnier, 1893)</u>

Bij de verdwenen soorten betreft het voornamelijk soorten die maar zo nu en dan in de monsters zijn aangetroffen en een paar soorten die eigenlijk voornamelijk op hard substraat voorkomen.

3.2.5. Westerschelde

De resultaten van de tellingen en biomassa-bepaling zijn per plot en opgesplitst per stratum opgenomen in tabel 33 t/m 38 (voorjaar) en 39 t/m 44 (najaar). De bemonsteringsresultaten van de randommonsters die in 2007 en 2008 in het kader van de verdieping van de Westerschelde (MOVE) zijn genomen zijn opgenomen in de tabellen 45 t/m 52. Het verloop van de aantallen en asvrijdrooggewichten over de jaren is uitgezet in gezet in Fig. 8. Hierbij zijn de MOVE data niet gebruikt. In de jaren 1990 en 1991 is een afwijkend aantal punten bemonsterd. De waarden zijn gecorrigeerd tot het huidige aantal van 120 monsters per campagne.

Vanaf 1992 fluctueert het aantal aangetroffen dieren en het asvrijdrooggewicht, zonder dat er sprake is van een duidelijke trend. In vergelijking tot de andere bekkens zijn de aantallen en de gevonden gewichten erg laag. Hoewel de aantallen zich zowel in het voorjaar als het najaar op een niveau handhaven van het jaar daarvoor, blijft het totale asvrijdrooggewicht in het voorjaar wel min of meer op het zelfde niveau, maar daalt het asvrijdrooggewicht in het najaar sterk. Dit niveau is echter vergelijkbaar met het totaalgewicht zoals dat in de jaren 90 werd gevonden.

Nieuwe soorten

Aora typica (Kröyer, 1845)

Acanthocardia echinata (Linnaeus)

Bathyporeia guilliamsoniana (Bate, 1856)

Crangon allmanni (Kinahan, 1857)

Poecilochaetus serpens (Allen, 1904)

Het aantal nieuw gevonden soorten in de Westerschelde is beperkt. *Aora typica* (een gammaride) is algemeen in de Oosterschelde en is nu op twee locaties in het westelijk deel van de Westerschelde gevonden. *Poecilochaetus serpens* (een borstelworm) is algemeen in de mond van de Oosterschelde en is nu in het westelijk deel van de Westerschelde gevonden. *Bathyporeia guilliamsoniana* is bij andere onderzoeken al eens eerder in de Westerschelde aangetroffen, maar kan geen algemene soort genoemd worden. *Crangon allmanni* (groefstaart garnaal) wordt eveneens vaker gevangen, maar komt eigenlijk zelden in een bodembemonstering voor. In het kader van dit onderzoek is dit de eerste keer.

Naast alle nieuwe soorten zijn er ook een aantal soorten verdwenen. De lijsten bevatten alleen soorten die daarvoor slechts weinig in de Westerschelde gevonden zijn.

Verdwenen sinds 2005

Microdeutopus gryllotalpa (Costa, 1853)

Owenia fusiformis (Delle Chiaje, 1841)

Polydora caeca (Oersted, 1843)

Venerupis senegalensis (Gmelin, 1791)

Verdwenen sinds 2007

Lepidonotus squamatus (Linn., 1758)

Marenzelleria viridis (Verrill, 1873)

Melita pellucida (Sars, 1882)

Microdeutopus anomalus (Rathke, 1843)

Neoamphitrite figulus (Dalyell, 1853)

Nereis virens (Sars, 1835)

Ophiura albida (Forbes)

Palaemon adspersus (Rathke, 1837)

Palaemon elegans (Rathke, 1837)

Pectinaria koreni (Malmgren, 1865)

Pisidia longicornis (Linnaeus, 1758)

Portumnus latipes (Pennant, 1777)

Pseudocuma gilsoni (Bacescu, 1950)

Retusa obtusa (Montagu, 1803)

Sabella crassicornis (M.Sars, 1851)

Sabellaria spinulosa (Leuckart, 1849)

Scolecopsis bonnierii (Mesnil, 1896)

Serpulidae (Savigny, 1818)

Stenothoe marina (Bate, 1856)

Sthenelais boa (Johnston, 1833)

3.3. Sedimentkarakteristieken

Het contract voorziet in analyse van slechts 120 monsters op jaarbasis. Deze zijn ter analyse aangeboden aan RWS. De resultaten zijn echter niet ontvangen. Hierdoor kan alleen op basis van de veldomschrijving een volledig overzicht worden gegeven (Fig. 11, 13 en 15 t/m 20). De resultaten komen grotendeels overeen met die van de voorgaande campagnes.

Voor eigen onderzoek van het NIOO-CEME is wel op iedere locatie een sedimentmonster genomen. Deze gegevens kunnen niet in deze rapportage worden opgenomen.

4. Evaluatie

Deze datarapportage is de laatste van een meerjarige in de reeks. Deze reeks is gestart in 1990 en sinds het begin van de reeks nauwelijks gewijzigd. De essentie van de rapportage bestaat uit 1.-het schetsen van het kader van het monitoringprogramma, 2.- het beschrijven en verantwoording van de methodieken, 3.-een overzicht van de gegevens geven in tabellen en figuren (CF Aanbesteding bodemdierenmonitoring van de Nederlandse brakke en zoute wateren najaar 2005 t/m 2008" d.d. 12-04-2005). Daarbij zijn alle opvallende verandering t.o.v. de bestaande dataset aangeduid. Aanvullend aan de opdrachtschrijving biedt deze rapportage een overzicht van de nieuwe en verdwenen soorten t.o.v. de vorige monstercampagnes. Voor het jaar 2001 is bij deze analyse gebruik gemaakt van de gegevens verzameld over de gehele Delta, vanaf 2001 zijn de gegevens opgesplitst per deelgebied. Van de nieuwe soorten is altijd een korte omschrijving opgenomen mbt de taxonomie, het gedocumenteerde verspreidingsgebied e.d.

4.1. Bemonstering

Voor de bemonstering zijn (sind 1994) twee verschillende strategieën in gebruik. Beide strategieën zijn gebaseerd op het random stratified model. Hierbij zijn per deelgebied drie of vier verschillende dieptestrata gedefinieerd met elk 10 monsterpunten. In de Westerschelde worden voor elke bemonstering de punten opnieuw random gekozen, voor de bekkens Grevelingen, Veerse Meer en Oosterschelde zijn de punten die voor de najaarscampagne van 1994 random zijn gekozen vast gehouden. Het idee is dat de gekozen monsterpunten een inzicht geven over het gehele deelgebied. Binnen elk bekken zijn twee of drie deelgebieden gekozen. Het is echter de vraag in hoeverre deze vaste punten (nog) representatief zijn voor het deelgebied. Informatie over de bodemdierengemeenschappen aanwezig op andere locaties ontbreekt immers.

Het bemonsteren op vaste locatie maakt het opbouwen van een temporele trendserie mogelijk. Bij het telkens opnieuw random vaststellen van de monsterlocaties is dit niet het geval.

4.1.1. Vaste punten

Tijdens de bemonstering zijn er een aantal vaste punten die niet meer aan de oorspronkelijke voorwaarden (dieptestrata) voldoen. In de loop van de jaren neemt het aantal van deze locaties toe. Er bestaat geen richtlijn over de handelwijze wanneer een monsterpunt niet aan de vooraf gestelde voorwaarden (locatie onbereikbaar of diepte niet binnen de gestelde grenzen) voldoet.

Tot nu toe zijn de monsters voor vaste punten altijd binnen een straal van 30 meter t.o.v. van de geplande locaties genomen. Indien de diepte niet binnen de gestelde grenzen (dieptestrum) voldoet wordt dit in de rapportage vermeld. Hierbij worden de monsternummers en de afwijkingen in de tekst vermeld. De monsters zijn verder steeds behandeld alsof deze wel op de gestelde diepte zijn genomen.

De geplande dieptes zijn gebaseerd op de dieptekaarten zoals die in het 1994 beschikbaar waren (peilingen 1988 en 1989). De vermelde afwijkingen zijn tot nu toe nooit aanleiding geweest om de monsterstrategie aan te passen. Door het opsommen van de

afwijkende punten in de rapportages van de betreffende campagnes ontbreekt enig overzicht van de punten die niet (altijd) aan de gestelde diepte eisen voldoen.

Het is aan te bevelen om de problemen met de handhaving van de gestelde dieptegrenzen eens beter in kaart te brengen. De ligging van de verschillende dieptestrata is bovendien gebaseerd op oude dieptekaarten. Het is aan te raden om nieuwe(re) kaarten te gebruiken en de bemonstering af te stemmen op de huidige situatie.

4.1.2. Random punten

Voor de random punten van de Westerschelde is een andere strategie gehanteerd. Daar er hier voor de bemonsterde punten geen historische gegevens bekend zijn is er ook geen dwingende rede om de locatie exact te benaderen. Er is daarom een grotere vrijheid toegelaten om binnen een redelijke afstand het monster op een diepte te nemen die voldeed aan de vooraf gestelde eisen. Wanneer dit niet mogelijk bleek is het monster ongeveer op de geplande locatie genomen. Voor de verwerking werd het dieptestratum achteraf aangepast aan de werkelijke situatie. Door het aanpassen van het dieptestratum aan de werkelijke diepte kan niet meer gegarandeerd worden dat in elk dieptestratum een gelijk aantal monsters (10) wordt genomen.

In het verleden zijn een aantal keer nieuwe dieptekaarten ingevoerd. De eerste jaren na de ingebruikname van nieuwe dieptekaarten zijn de problemen met het vinden van de juiste diepte kleiner, om daarna weer toe te nemen. Er was echter geen afspraak gemaakt over de levering en gebruik van de meeste recente dieptegegevens.

4.1.3. Afwijkende bemonstering Veerse Meer

Op alle monsterpunten wordt er bemonsterd met drie steekbuizen met een doorsnede van 8 cm. Het totale monsteroppervlak is dan 0.015 m^2 . Op locaties die droogvallen worden de steekbuizen direct in de grond gestoken, op de diepere delen (waterdiepte meer dan 2 m) werden een Reineck Boxcorer gebruikt waaruit een submonster van 3 steekbuizen werd genomen. Daar waar de waterdiepte (0 tot 2 m) geen van beide monstermethodes toeliet werd gebruikgemaakt van een flushing-sampler (zie middelste foto voorpagina) met een monsteroppervlakte van 0.02 m^2 . Voor de diepere delen van het Veerse Meer wordt de Boxcore met slechts één steekbuis van 8 cm (monsteroppervlak 0.005 m^2) bemonsterd. Om ondersampling van *Mya arenaria* (slijkgaper) te voorkomen werd de rest van de boxcore nagekeken op het voorkomen van deze soort.

Het aantal dieren dat in deze diepere monsters wordt gevonden is laag en bij het dieptestratum van dieper dan 8 meter beneden NAP zelfs zeer laag (zie tabellen 13, 15, 17, en 19). Voor het uitvoeren van data-analyses zijn deze lage aantallen een probleem omdat het moeilijk wordt om mogelijk significante veranderingen te scheiden van toevalstreffers. Om de data beter bruikbaar te maken, is het raadzaam om te onderzoeken of het bemonsterde oppervlak in de diepere delen van het Veerse Meer voldoet of wellicht beter in lijn gebracht kan worden met de overige bekken.

4.2. Bodemdieren

In de datarapportages zijn, op verzoek van de opdrachtgever, de nieuwe soorten die in de Delta zijn gevonden opgenomen. Vanaf 2001 is dit zelfs opgesplitst per bekken. Om het

inzicht iets te vergroten wordt van elke nieuwe soort een korte beschrijving opgenomen waarin ondermeer het normale verspreidingsgebied is opgenomen. Vanaf 2004 zijn ook de soorten opgenomen die voor een gebied verloren zijn gegaan. Daar een aantal soorten slechts sporadisch voorkomt en de vondst binnen een campagne op een toevalstreffer berust, is het heel goed mogelijk dat een soort één of twee campagnes niet aangetroffen wordt. Om dit soort toevalstreffers niet zo'n grote rol te laten spelen is besloten om een grens van 3 jaar als "gevaarzone" of van 4 jaar als "verdwenen" te hanteren. Hier bestaan echter ook geen duidelijke afspraken mbt de benaderingswijze.

Naast de nieuwe en verdwenen soorten worden in de rapportages gewezen op de opmerkelijke veranderingen. De selectie van dergelijke opmerkelijke veranderingen is niet gebaseerd op een wetenschappelijke analyse van de gegevens, maar berust eerder op de 'expert judgement' van een deskundige met twintig jaar ervaring met deze monitoring.

Toevalstreffers in het voorkomen/verdwijnen van soorten en de eigen kijk van de auteur bij de selectie van opmerkelijke veranderingen kunnen sterk bepalend worden voor de inhoud van deze rapportage. Door het gebruik van gedegen (Statistisch onderbouwde) data-analyses zouden deze bronnen van onnauwkeurigheid weg gelaten kunnen worden. Een dergelijke benaderingswijze zou echter de eisen voor deze rapportage zoals gedefinieerd in de opdracht/offerteomschrijving sterk overstijgen (CF eerste alinea onder punt 4).

4.3. Sediment

Jaarlijks worden bij een aantal monsters ook sedimentmonsters genomen. Deze worden vervolgens ter analyse aangeboden, maar het ontbreekt aan duidelijke afspraken omtrent de levering en presentatie van de resultaten.

4.4. Data

In de huidige rapportage zijn een aantal standaard tabellen opgenomen waarin de resultaten per deelgebied als totalen per dieptestratum worden gepresenteerd. De ruwe data wordt gescheiden van de rapportage en in een "gevalideerde" database geleverd. Tot 2004 werd telkens de dataset van de afgeronde campagne geleverd. Vanaf 2005 is (op verzoek van de opdrachtgever) telkens de complete dataset vanaf 1990 tot de laatste campagne geleverd. Door veranderingen in de loop der tijden van b.v. de bemonsteringstrategie kan het voor de gebruikers van de geleverde database moeilijk zijn om achter te halen wat de beperkingen van de dataset zijn. Voor het gebruik van de dataset zou de gebruiker eigenlijk eerst alle datarapportages moeten doornemen.

Er zou een document beschikbaar moeten komen met een beschrijving van de database metagegevens zoals de vorm van bemonstering (vast/random) en de afwijking tov de geplande locaties, het voorkomen van gecombineerde bemonsteringen (bemonstering niet voor alle soorten gelijk), de controles die op de data zijn uitgevoerd, etc...

4.5. Diversen

De datarapportages zijn omgebouwd volgens een standaard formaat. Om zoveel mogelijk aan de (zelf) gezette standaard te voldoen is de indeling zo min mogelijk veranderd. Ook de gebruikte software is zoveel mogelijk gelijk gehouden. Alleen als bepaalde software door de ontwikkeling van de besturingssystemen niet meer kon worden gebruikt werd op

een nieuwe versie overgestapt. Alleen als dit niet mogelijk bleek werd overgestapt naar andere software. De rapporten zijn hierdoor onderling wel goed te vergelijken, maar met andere software kunnen wellicht inzichtelijker tabellen, figuren en kaarten worden geproduceerd.

Voor vervolgprojecten is het wellicht raadzaam om ook de indeling van de rapportage eens te bekijken. Deze is nu vanaf het begin van dit bemonsteringsprogramma gelijk gebleven. Het zoals hier, op verzoek van de opdrachtnemer, opnemen van een evaluatie mbt de geconstateerde problemen tijdens de bemonstering, monsterverwerking en data-uitwerking geeft de mogelijkheid om die problemen en hun mogelijke oplossing beter naar voren te brengen.

6. Referenties

- Brummelhuis, E.B.M., J.A. Craeymeersch, R. Markusse & W. Sistermans 1997a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Voorjaar 1996. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis, E.B.M., J.A. Craeymeersch, R. Markusse & W. Sistermans 1997b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Najaar 1996. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis, E.B.M., J. Craeymeersch, W. Dimmers, R. Markusse & W. Sistermans 1998a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1997. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis E.B.M., J. Craeymeersch, W. Dimmers, R. Markusse & W. Sistermans 1998b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1997. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis E.B.M., H. Hummel, W. Dimmers, R. Markusse & W. Sistermans 1999a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1998. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis E.B.M., H. Hummel, W. Dimmers, R. Markusse & W. Sistermans 1999b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1998. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Brummelhuis E.B.M., W.C.H. Sistermans, H. Hummel, W.J. Dimmers & M.M. Markusse 1999c. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1999. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Colijn, F. & I. Akkerman, 1990. Biologische monitoringprogramma zoute wateren, stand van zaken 1990. Rijkswaterstaat, Dienst Getijdewateren, nota GWA0-90.018.
- Craeymeersch, J.A., 1997. Effecten van de schelpdiervisserij op het bodemleven in de Voordelta. NIOO-CEMO Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Sistermans & E.C. Stikvoort 1992a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Najaar 1990. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Sistermans & E.C. Stikvoort 1992b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Voorjaar 1991. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sistermans & E.G.J. Wessel 1993a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Najaar 1991. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sistermans & E.G.J. Wessel 1993b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in 1992. I. Dichtheden. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sistermans & E.G.J. Wessel 1994a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in 1992. II. Biomassa's. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sistermans & E.G.J. Wessel 1994b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1993. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sistermans & E.G.J. Wessel 1994c. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1993. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Schreurs & E.G.J. Wessel 1995a. De bodemsamenstelling van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. 1990-1993. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke. NIOO-CEMO Rapporten en Verslagen 1995-1.

- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sijstermans & E.G.J. Wessel 1995b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1994. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, R. Markusse & W. Sijstermans 1995c. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1994. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, R. Markusse & W. Sijstermans 1996a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 1995. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, R. Markusse & W. Sijstermans 1996b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1995. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke.
- Fortuin, A.W. & H.C. Altena 1990. Macrozoöbenthos in het Grevelingenmeer: bestansopname in voorjaar 1989. Delta Instituut voor Hydrobiologisch Onderzoek, Yerseke. Rapporten en verslagen 1990-15.
- Lambeck, R.H.D. & E.B.M. Brummelhuis 1985. Een bestandsopname in voorjaar 1984 voor het macrozoöbenthos in het Grevelingenmeer. Delta Instituut voor Hydrobiologisch Onderzoek, Yerseke. Rapporten en verslagen 1985-4
- Lambeck, R.H.D. & R. Pouwer 1986. Een bestandsopname in voorjaar van 1985 van het macrozoöbenthos in het Grevelingenmeer en enige notities over lange-termijnontwikkelingen. Delta Instituut voor Hydrobiologisch Onderzoek, Yerseke. Rapporten en verslagen 1986-5.
- Lambeck, R.H.D. & G. De Smet, 1987. Een bestandsopname in voorjaar van 1986 van het macrozoöbenthos in het Grevelingenmeer. Delta Instituut voor Hydrobiologisch Onderzoek, Yerseke. Rapporten en verslagen 1987-4.
- Lambeck, R.H.D., E.G.J. Wessel & A. Hannewijk 1988. Een bestandsopname in voorjaar van 1988 van het macrozoöbenthos in het Grevelingenmeer. Delta Instituut voor Hydrobiologisch Onderzoek, Yerseke. Rapporten en verslagen 1989-5.
- Scholten, H., O. Klepper, P.H. Nienhuis & M. Knoester 1990. Oosterschelde eatuary (S.W. Netherlands) : a self-sustaining ecosystem? *Hydrobiologia* 195: 201-215.
- Sijstermans, W.C.H., H. Hummel, W.J. Dimmers, M.M. Markusse & J.M. Verschuure 2000. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 1999. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke.
- Sijstermans, W.C.H., H. Hummel, W.J. Dimmers & J.M. Verschuure 2000a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 2000. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke
- Sijstermans, W.C.H., H. Hummel, M.M. Markusse, M. Rietveld & J.M. Verschuure 2001a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 2001. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke
- Sijstermans, W.C.H., H. Hummel O.J.A. van Hoesel, M.M. Markusse, M. Rietveld & J.M. Verschuure 2001b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 2001. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke
- Sijstermans, W.C.H., H. Hummel O.J.A. van Hoesel, M.M. Markusse, M. Rietveld & J.M. Verschuure 2002a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 2001. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke.
- Sijstermans, W.C.H., H. Hummel O.J.A. van Hoesel, M.M. Markusse, M. Rietveld & J.M. Verschuure 2002b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 2002. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke.
- Sijstermans, W.C.H., H. Hummel O.J.A. van Hoesel, M.M. Markusse & J.M. Verschuure 2003a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 2002. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke.
- Sijstermans, W.C.H., H. Hummel O.J.A. van Hoesel, & M. Rietveld 2003b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 2003. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke.
- Sijstermans, W.C.H., H. Hummel O.J.A. van Hoesel, M. M. Markusse, A. Pronker & J.M. Verschuure 2004a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 2003. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CMO, Yerseke.

- Sisttermans, W.C.H., H. Hummel O.J.A. van Hoesel, M. M. Markusse, M. Rietveld & E. van Soelen 2004b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 2004. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEME, Yerseke.
- Sisttermans, W.C.H., H. Hummel O.J.A. van Hoesel, M. M. Markusse, M. Rietveld & E. van Soelen 2005a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 2004. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEME, Yerseke.
- Sisttermans, W.C.H., H. Hummel, A. Dekker, A.G.M. Egelberts, O.J.A. van Hoesel & M. Rietveld 2005b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voorjaar 2005. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEME, Yerseke.
- Sisttermans, W.C.H., H. Hummel, V. Escaravage, A.G.M. Engelberts & M.M. Markusse 2006. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het najaar 2005. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEME, Yerseke.
- Sisttermans, W.C.H., V. Escaravage, H. Hummel, M.A. Bergmeijer, A.G.M. Engelberts, L.Dek, A. Dekker, O.J.A. van Hoessel & M.M. Markusse 2007. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voor en najaar van 2006. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEME, Yerseke.
- Sisttermans, W.C.H., V. Escaravage, H. Hummel, M.A. Bergmeijer, A.G.M. Engelberts, L. de Witte-Dek, A. Dekker, O.J.A. van Hoessel & M.M. Markusse 2008. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in het voor en najaar van 2007. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEME, Yerseke.
- Sokal, R.R. & F.J. Rohlf 1981. Biometry. The principles and practice of statistics in biological research. 2nd Edition. Freeman and Co, San Francisco. 776 pp.
- Stikvoort, E.C. & R. Brand 1991. Biomonitoring macrozoöbenthos Deltagebied 1990. Intern Rapport Delta Instituut voor Hydrobiologisch Onderzoek, Yerseke.

7. Lijst van tabellen

Tabel 1	Oppervlakte (km^2) van ieder dieptestratum binnen ieder deelgebied (plot) van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer.
Tabel 2	Gebruikte Lengte-gewichtregressies
Tabel 3	Gebruikte conversiefactoren natgewicht $\rightarrow$ asvrijdrooggewicht
Tabel 4	Overzicht veranderde soortnamen
Tabel 5	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 6	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 7	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 8	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 9	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van het Grevelingenmeer in het najaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 10	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van het Grevelingenmeer in het najaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 11	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van het Grevelingenmeer in het najaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 12	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van het Grevelingenmeer in het najaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 13	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 12 van het Veerse Meer in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 14	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 12 van het Veerse Meer in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 15	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van het Veerse Meer in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 16	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van het Veerse Meer in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 17	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 12 van het Veerse Meer in het najaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 18	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 12 van het Veerse Meer in het najaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 19	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van het Veerse Meer in het najaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 20	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van het Veerse Meer in het najaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 21	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Oosterschelde in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 22	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Oosterschelde in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 23	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Oosterschelde in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 24	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Oosterschelde in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 25	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Oosterschelde in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 26	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Oosterschelde in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 27	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Oosterschelde in het voorjaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 28	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (g adw/m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Oosterschelde in het najaar 2008, per dieptestratum en over gehele plot.

Tabel 1

Oppervlakte (km²) van ieder dieptestratum binnen ieder deelgebied (plot) van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer.

Oosterschelde	Plot	eulitoraal	2 tot 5m	5 tot 8m	> 8m	Totaal
	1	6.43	5.56	4.73	31.80	48.52
	2	4.47	2.45	1.35	11.28	19.55
	3	8.19	11.03	3.65	10.28	33.15
Westerschelde	Plot	Eulitoraal	2 tot 5m	5 tot 8m	> 8m	Totaal
	1	21.58	8.89	9.9	56.80	97.16
	2	19.48	7.30	7.53	33.30	67.47
	3	19.76	6.08	7.53	17.39	40.77
Veerse Meer	Plot		< 2m	2 tot 8m	> 8m	Totaal
	12		2.93	6.07	3.53	12.53
	3		1.37	0.66	0.29	2.32
Grevelingenmeer	Plot		< 2m	2 tot 6m	> 6m	Totaal
	1		5.85	7.62	10.73	24.20
	2		11.45	6.53	5.81	23.79

De oppervlaktes van Grevelingen, Oosterschelde en Veerse Meer zijn gebaseerd op de lodingen uitgevoerd in 1988 en 1989. Deze werden in alle voorgaande rapportages in het kader van het Biologisch Monitoring Programma gebruikt. De oppervlaktes van de Westerschelde zijn gebaseerd op lodingen uitgevoerd in 2001, welke vanaf voorjaar 2003 in het kader van dit project zijn gebruikt.

Tabel 2

Gebruikte Lengte-gewichtregressies

Soort	Constante	Coefficient	Aantal	Project	Campagne	Constante	Coefficient	Aantal	Project	Campagne
<i>Abra alba</i>	0.0015	3.6058	14	BIOMON	Voorjaar 2008	0.011	2.6328	23	BIOMON	Najaar 2008
<i>Abra nitida</i>	0.0039	3.3587	10	BIOMON	Voorjaar 2005	0.0103	2.4814	31	BIOMON	Najaar 2007
<i>Barnea candida</i>						0.0033	2.8789	6	BIOMON	Najaar 2008
<i>Carcinus maenas</i>						0.0232	3.0848	20	BIOMON	Najaar 1997
<i>Cerastoderma</i>						0.0044	3.2485	69	Grevelingen	Voorjaar 1984
<i>Cerastoderma edule</i>	0.0077	3.1994	20	BIOMON	Voorjaar 2008	0.008	3.1326	30	BIOMON	Najaar 2008
<i>Cerastoderma lamarcki</i>	0.0143	2.8804	23	BIOMON	Voorjaar 2006	0.0255	2.7642	34	BIOMON	Najaar 2005
<i>Corbula gibba</i>	0.0084	3.0603	37	BIOMON	Voorjaar 2008	0.0014	3.8236	33	BIOMON	Najaar 2008
<i>Crangon crangon</i>						0.0029	2.736	24	MV II - Zandwinning	Voorjaar 2008
<i>Crassostrea</i>	0.0069	2.7073	9	BIOMON	Voorjaar 2008	0.008	2.7018	42	BIOMON	Najaar 2007
<i>Crepidula fornicata</i>	0.0063	2.8967	105	BIOMON	Voorjaar 2008	0.0035	3.1003	135	BIOMON	Najaar 2008
<i>Echinocardium cordatum</i>	0.0009	3.6884	36	MV II - Zandwinning	Voorjaar 2006	0.0021	3.3682	56	MV II - Zeereservaat	Najaar 2005
<i>Ensis</i>	0.002	2.7321	37	BIOMON	Voorjaar 2006	0.0013	2.825	40	BIOMON	Najaar 2005
<i>Ensis directus</i>	0.0003	3.1975	21	BIOMON	Voorjaar 2007	0.0002	3.4318	15	BIOMON	Najaar 2007
<i>Hemigrapsus penicillatus</i>	0.0998	2.8302	7	BIOMON	Voorjaar 2008	0.0596	3.0571	9	BIOMON	Najaar 2007
<i>Lepidochitona cinerea</i>	0.0026	3.7477	6	BIOMON	Voorjaar 1999	0.0033	3.3519	11	Grevelingen	Voorjaar 1991
<i>Liocarcinus arcuatus</i>						0.0408	2.8942	17	BIOMON	Najaar 1994
<i>Liocarcinus holsatus</i>						0.0065	3.4813	19	MV II - Zeereservaat	Najaar 2007
<i>Littorina littorea</i>	0.0565	2.7246	14	BIOMON	Voorjaar 2008	0.4593	1.8299	7	BIOMON	Najaar 2006
<i>Macoma balthica</i>	0.0188	2.6019	45	BIOMON	Voorjaar 2008	0.0155	2.8405	63	BIOMON	Najaar 2008
<i>Montacuta ferruginosa</i>	0.0245	2.3811	18	MV II - Zeereservaat	Najaar 2007	0.0245	2.3811	18	MV II - Zeereservaat	Najaar 2007
<i>Mya arenaria</i>	0.0075	2.8854	54	BIOMON	Voorjaar 2008	0.0027	3.204	83	BIOMON	Najaar 2008
<i>Mytilus edulis</i>	0.0865	2.258	10	BIOMON	Voorjaar 2008	0.0175	2.6857	28	BIOMON	Najaar 2008
<i>Nassarius nitidus</i>						0.1121	2.3661	7	MV II - Zeereservaat	Najaar 2007
<i>Nassarius reticulatus</i>	0.0046	3.298	18	BIOMON	Voorjaar 2001	0.0051	4.8179	11	BIOMON	Najaar 1999
<i>Ophiothrix fragilis</i>	0.043	2.3143	10	BIOMON	Voorjaar 1997	2.3888	1.5386	8	BIOMON	Najaar 2003
<i>Ophiura</i>	0.0159	2.5932	9	BIOMON	Voorjaar 2008	0.0643	2.2551	14	MV II - Zeereservaat	Najaar 2007
<i>Ophiura albida</i>	0.0181	2.8176	20	BIOMON	Voorjaar 1996	0.0507	2.5967	34	MV II - Zeereservaat	Najaar 2007
<i>Ostrea edulis</i>	0.0068	2.9019	8	BIOMON	Voorjaar 2002	0.002	3.1221	22	BIOMON	Najaar 1997
<i>Petricola pholadiformis</i>	0.043	2.3143	10	BIOMON	Voorjaar 1997					
<i>Scrobicularia plana</i>	0.0159	2.5932	9	BIOMON	Voorjaar 2008	0.0137	2.6148	15	BIOMON	Najaar 2007
<i>Spisula subtruncata</i>	0.0181	2.8176	20	BIOMON	Voorjaar 1996	0.0034	3.5132	5	BIOMON	Najaar 1997
<i>Tellina fabula</i>	0.0068	2.9019	8	BIOMON	Voorjaar 2002	0.0055	2.9196	7	BIOMON	Najaar 2008
<i>Tellina tenuis</i>						0.0199	2.4428	11	BIOMON	Najaar 1993
<i>Venerupis senegalensis</i>	0.0171	2.9128	7	BIOMON	Voorjaar 1996	0.004	3.2286	11	BIOMON	Najaar 2007

Formule : $W = aL^b$ (waarbij: a= constante, b = coëfficiënt, W = Asvrijdrooggewicht in mg. L = Lengte in mm)

Aantal = aantal waarnemingen.

Tabel 3

Gebruikte conversiefactoren natgewicht → asvrijdrooggewicht

Soort	Phylum	Groeps-naam	Conversie		Soort	Phylum	Groeps-naam	Conversie	
			Voorjaar	Najaar				Voorjaar	Najaar
Abludomelita obtusata	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199	Didemnum candidum	Chordata	Chordata		0.0403
Abra	Mollusca	Scrobicularia	0.043	0.0434	Dodecaceria concharum	Annelida	Cirratulidae	0.1257	0.0662
Abra alba	Mollusca	Scrobicularia	0.043	0.0434	Echinocardium cordatum	Echinodermata	Spatangidae	0.0179	0.0182
Abra nitida	Mollusca	Scrobicularia	0.043	0.0434	Ensis	Mollusca	Solenidae	0.0894	0.0894
Acanthocardia	Mollusca	Cardiidae	0.0491	0.0491	Ensis arcuatus var. directus	Mollusca	Solenidae	0.0894	0.0894
Acanthocardia echinata	Mollusca	Cardiidae	0.0491	0.0491	Eteone	Annelida	Phyllodocidae	0.1394	0.1345
Achelia echinata	Arthropoda	Pycnogonida	0.1942	0.1942	Eumida	Annelida	Phyllodocidae	0.1394	0.1345
ACTINIARIA	Cnidaria	Actiniaria	0.1415	0.1377	Eunicidae	Annelida	Eunicida		0.1106
Alkmaria romijni	Annelida	Ampharetidae	0.114		Eurydice pulchra	Arthropoda	Isopoda	0.1319	0.1185
Ampelisca brevicornis	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199	Exogone naidina	Annelida	Syllidae	0.1309	0.1309
Ampharete	Annelida	Ampharetidae	0.114		Ficopomatus enigmaticus	Annelida	Serpulidae	0.114	
Ampharete acutifrons	Annelida	Ampharetidae	0.114	0.1137	Flabelligera affinis	Annelida	Flabelligeridae	0.114	
Anoplodactylus petiolatus	Arthropoda	Pycnogonida		0.1942	Gammaridae	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199
Aora typica	Arthropoda	Amphipoda		0.1199	Gammarus	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199
Aphelochaeta	Annelida	Cirratulidae	0.1257		Gammarus locusta	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199
Aphelochaeta marioni	Annelida	Cirratulidae	0.1257	0.0662	Gammarus salinus	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	
Arenicola	Annelida	Arenicolidae	0.1004	0.0944	Gastrosaccus	Arthropoda	Mysidacea		0.1559
Arenicola defodiens	Annelida	Arenicolidae	0.1004	0.0944	Gastrosaccus spinifer	Arthropoda	Mysidacea	0.1424	0.1559
Arenicola marina	Annelida	Arenicolidae	0.1004	0.0944	Gattyana cirrosa	Annelida	Polynoidae	0.1608	0.1539
Aricidea minuta	Annelida	Paraonidae	0.1439	0.1441	Glycera	Annelida	Glyceridae	0.1357	0.1296
ASCIDIACEA	Chordata		0.0391	0.0403	Glycera tridactyla	Annelida	Glyceridae	0.1357	0.1296
Asciidiella aspersa	Chordata	Chordata		0.0403	Harmothoe	Annelida	Polynoidae	0.1608	0.1539
Asterias	Echinodermata	Asteriidae		0.1102	Harmothoe imbricata	Annelida	Polynoidae	0.1608	
Asterias rubens	Echinodermata	Asteriidae	0.0759		Harmothoe impar	Annelida	Polynoidae	0.1608	0.1539
Athanas nitescens	Arthropoda	Natantia	0.1287	0.1306	Hauistorius arenarius	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199
Autolytus langerhansii	Annelida	Syllidae	0.1309	0.1309	Hemigrapsus penicillatus	Arthropoda	Brachyura	0.1199	0.1199
Autolytus prolifer	Annelida	Syllidae		0.1309	Heteromastus filiformis	Annelida	Capitellidae	0.1205	0.1106
Bathyporeia	Arthropoda	Amphipoda		0.1199	Hydrobia ulvae	Mollusca	Hydrobiidae	0.0967	0.0843
Bathyporeia elegans	Arthropoda	Amphipoda	0.1289		Kefersteinia cirrata	Annelida	Hesionidae		0.1594
Bathyporeia guilliamsoniana	Arthropoda	Amphipoda		0.1199	Lanice conchilega	Annelida	Terebellidae	0.0924	0.0971
Bathyporeia pilosa	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199	Lepidochitona cinereus	Mollusca	Lepidopleuridae	0.1159	
Bathyporeia sarsi	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199	Lepidonotus squamatus	Annelida	Polynoidae		0.1539
Bembidion laterale	Insecta	Insecta	0.1059		Liocarcinus arcuatus	Arthropoda	Brachyura	0.1199	
BIVALVIA	Mollusca	Bivalvia	0.056	0.0555	Littorina littorea	Mollusca	Littorinidae		0.0509
Boccardiella ligérica	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097	Macoma balthica	Mollusca	Macoma	0.043	0.0555
BRACHYURA	Arthropoda	Brachyura		0.1199	Macropodia	Arthropoda	Brachyura		0.1199
Capitella capitata	Annelida	Capitellidae	0.1205	0.1106	Magelona papillicornis	Annelida	Magelonidae	0.1462	0.1437
Capitellidae	Annelida	Capitellidae	0.1205		Malacoceros	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Caprellidae	Arthropoda	Caprellidae	0.1289	0.1199	Malacoceros fuliginosus	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Carcinus maenas	Arthropoda	Brachyura	0.1199	0.1199	Malmgreniella lunulata	Annelida	Polynoidae	0.1608	0.1539
Cerastoderma	Mollusca	Cardiidae	0.0491	0.0491	Manayunkia aestuarina	Annelida	Sabellidae		0.0971
Cerastoderma edule	Mollusca	Cardiidae	0.0491	0.0491	Marenzelleria	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Cerastoderma glaucum	Mollusca	Cardiidae	0.0491	0.0491	Melita	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	
Corbula gibba	Mollusca	Corbulidae		0.0461	Melita palmata	Arthropoda	Amphipoda		0.1199
Cirratulidae	Annelida	Cirratulidae	0.1257		Mesopodopsis slabberi	Arthropoda	Mysidacea	0.1424	0.1559
Corophium	Arthropoda	Amphipoda	0.0461	0.1199	Microdeutopus	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199
Corophium arenarium	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199	Microdeutopus anomalus	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199
Corophium bonnellii	Arthropoda	Amphipoda	0.1289		Microdeutopus damnoniensis	Arthropoda	Amphipoda		0.1199
Corophium insidiosum	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199	Microdeutopus gryllotalpa	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199
Corophium multisetosum	Arthropoda	Amphipoda		0.1199	Microphthalmus	Annelida	Hesionidae		0.1594
Corophium sextonae	Arthropoda	Amphipoda	0.1289		Microphthalmus szcelkowi	Annelida	Hesionidae	0.1528	0.1594
Corophium volutator	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199	Microprotopus	Arthropoda	Amphipoda		0.1199
Cossura longocirrata	Annelida	Cossuridae	0.1257	0.0662	Microprotopus maculatus	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199
Crangon	Arthropoda	Natantia	0.1287		Montacuta ferruginosa	Mollusca	Montacutidae	0.0758	0.0737
Crangon crangon	Arthropoda	Natantia	0.1287	0.1306	Mya arenaria	Mollusca	Myacidae	0.048	0.0542
Crassostrea	Mollusca	Ostreidae	0.035	0.0351	Mysella bidentata	Mollusca	Montacutidae	0.0758	0.0737
Crepidula fornicata	Mollusca	Calyptaeidae	0.0467	0.0467	Mytilicola intestinalis	Arthropoda	Onbekend		0.0986
Cumopsis goodsiri	Arthropoda	Cumacea	0.1309		MYSIDACEA	Arthropoda	Mysidacea	0.1424	
Cyathura carinata	Arthropoda	Isopoda	0.1319	0.1185	Mytilus edulis	Mollusca	Mytilidae	0.054	0.0542
DECAPODA	Arthropoda	Brachyura	0.1199	0.1199	Nassarius nitidus	Mollusca	Nassaridae		0.079

Tabel 3 (vervolg)

Soort	Phylum	Groeps-naam	Conversie		Soort	Phylum	Groeps-naam	Conversie	
			Voorjaar	Najaar				Voorjaar	Najaar
Nassarius reticulatus	Mollusca	Nassariidae	0.0724	0.079	Polydora caeca	Annelida	Spionidae		0.1097
NEMERTEA	Nemertea	Nemertea	0.1735	0.1535	Polydora ciliata	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Neoamphitrite figulus	Annelida	Terebellidae	0.0924	0.0971	Polydora cornuta	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Nephtys	Annelida	Nephtyidae	0.1357	0.1296	Pontocrates altamarinus	Arthropoda	Amphipoda		0.1199
Nephtys assimilis	Annelida	Nephtyidae	0.1357		Pontocrates longimanus	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	
Nephtys caeca	Annelida	Nephtyidae	0.1357	0.1296	Portunidae	Arthropoda	Brachyura	0.1199	
Nephtys cirrosa	Annelida	Nephtyidae	0.1357	0.1296	Proceraea cornuta	Annelida	Syllidae		0.1309
Nephtys hombergii	Annelida	Nephtyidae	0.1357	0.1296	Pseudopolydora pulchra	Annelida	Spionidae		0.1097
Nephtys longosetosa	Annelida	Nephtyidae	0.1357	0.1296	Pseudopotamilla reniformis	Annelida	Sabellidae		0.0971
Nereis	Annelida	Nereis	0.1214	0.0917	Pygospio elegans	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Nereis diversicolor	Annelida	Nereis	0.1214	0.0917	Retusa obtusa	Mollusca	Retusidae	0.079	0.0785
Nereis longissima	Annelida	Nereis	0.1214	0.0917	Schistomysis kervillei	Arthropoda	Mysidacea	0.1424	
Nereis succinea	Annelida	Nereis	0.1214	0.0917	Scolecopsis	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Nereis virens	Annelida	Nereis virens	0.1214	0.115	Scolecopsis squamata	Annelida	Spionidae	0.13	
Notomastus (N.) latericeus	Annelida	Capitellidae	0.1205	0.1106	Scoloplos armiger	Annelida	Orbiniidae	0.1283	0.1211
NUDIBRANCHIA	Mollusca	Nudibranchia		0.0689	Scrobicularia plana	Mollusca	Scrobicularia	0.043	0.0434
Nymphon rubrum	Arthropoda	Pycnogonida		0.1942	Sigalion mathildae	Annelida	Sigalionidae		0.1307
OLIGOCHAETA	Annelida	Oligochaeta	0.1111	0.1333	Spio	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Onbekende soort	Mollusca	Onbekend	0.1098		Spio filicomis	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Ophiotrix fragilis	Echinodermata	Asteriidae		0.1102	Spio goniocephala	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Ophiura	Echinodermata	Asteriidae	0.0759	0.1102	Spio martinensis	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Ophiura albida	Echinodermata	Asteriidae	0.0759	0.1102	Spionidae	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Ophiura sarsi	Echinodermata	Asteriidae		0.1102	Spiophanes bombyx	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Ophiura texturata	Echinodermata	Asteriidae	0.0759	0.1102	Spirorbis	Annelida	Serpulidae		0.114
Ostrea edulis	Mollusca	Ostreidae		0.0351	Spirorbis tridentatus	Annelida	Serpulidae		0.114
Ostreidae	Mollusca	Ostreidae		0.0351	Spisula	Mollusca	Mactridae		0.0601
Owenia fusiformis	Annelida	Oweniidae	0.1283	0.1211	Spisula subtruncata	Mollusca	Mactridae	0.0599	0.0601
Palaemon adspersus	Arthropoda	Natantia	0.1287	0.1306	Stenothoe marina	Arthropoda	Amphipoda		0.1199
Paradoneis fulgens	Annelida	Paraonidae	0.1439	0.1441	Sthenelais boa	Annelida	Sigalionidae		0.1307
Pectinaria koreni	Annelida	Pectinariidae		0.1137	Streblospio shrubsolii	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097
Petricola pholadiformis	Mollusca	Petricolidae	0.1283	0.064	Streptosyllis websteri	Annelida	Syllidae		0.1309
Pholoe minuta	Annelida	Sigalionidae	0.1287	0.1307	Syllidae	Annelida	Syllidae		0.1309
Phoronidae	Phoronida	Phoronidae	0.1439	0.1097	Syllidia armata	Annelida	Hesionidae	0.1528	0.1594
Phyllodoce	Annelida	Phyllodocidae		0.1345	Syllis gracilis	Annelida	Syllidae	0.1309	0.1309
Phyllodoce mucosa	Annelida	Phyllodocidae	0.1394		Tellina	Mollusca	Tellina	0.056	0.0555
Phyllodocidae	Annelida	Phyllodocidae		0.1345	Tellina fabula	Mollusca	Tellina	0.056	0.0555
PLATYHELMINTHES	Platyhelminthes	Nemertea		0.1535	Terebellidae	Annelida	Terebellidae	0.0924	
Platynereis dumerilii	Annelida	Platynereis	0.1337	0.1497	Urothoe	Arthropoda	Amphipoda		0.1199
Poecilochaetus serpens	Annelida	Poecilochaetidae	0.1309	0.1307	Urothoe brevicornis	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	
POLYCHAETA	Annelida	POLYCHAETA	0.1394	0.1345	Urothoe poseidonis	Arthropoda	Amphipoda	0.1289	0.1199
Polycirrus	Annelida	Terebellidae	0.0924	0.0971	Venerupis	Mollusca	Veneridae		0.1675
Polydora	Annelida	Spionidae	0.13	0.1097	Venerupis senegalensis	Mollusca	Veneridae	0.1675	0.1675

Tabel 4

Overzicht veranderde soortnamen

soortnaam	synoniem
Abludomelita obtusata (Montagu, 1813)	Melita obtusata (Montagu, 1813)
Aphelochaeta marioni (Saint-Joseph, 1894)	Tharyx marioni (Saint-Joseph, 1894)
Autolytus prolifer (O.F. M•ller, 1776)	Autolytus prolifera (Flauvel, 1923)
Bylgides sarsi (Kinberg in Malmgren, 1866)	Antinoella sarsi (Kinberg, 1865)
Corophium volutator (Pallas, 1766)	Corophium variant WS (Latreille, 1806)
Fabricia stellaris stellaris (M•ller, 1774)	Fabricia sabella (Ehrenberg, 1836)
Ficopomatus enigmaticus (Fauvel, 1923)	Mercierella enigmatica (Fauvel, 1923)
Harmothoe glabra (Malmgren, 1865)	Harmothoe longisetis (Grube, 1863)
Hinia (J.E. Gray, 1847 ex Leach MS)	Nassarius (Dumpril, 1806)
Lunatia poliana (Della Chiaje)	Natica alderi (Forbes, 1838)
Malmgreniella lunulata (Della Chiaje, 1841)	Harmothoe lunulata (Della Chiaje, 1841)
Notomastus (Notomastus) latericeus (Sars, 1851)	Notomastus latericeus (Sars, 1851)
Paradoneis fulgens (Levinsen, 1884)	Paraonis fulgens (Levinsen, 1883)
PELECYPODA (Goldfuss, 1920)	BIVALVIA (?)
Phyllodoce (Savigny, 1818)	Anaitides (Czerniavsky, 1882)
Phyllodoce maculata (Linnaeus, 1767)	Anaitides maculata (Linnaeus, 1767)
Phyllodoce mucosa (Oersted, 1843)	Anaitides mucosa (Oersted, 1843)
Phyllodoce rosea (McIntosh, 1877)	Anaitides rosea (McIntosh, 1877)
Phyllodoce rosea (McIntosh, 1877)	Anaitides subulifera (Eliason, 1962)
Polydora cornuta (Bosc, 1802)	Polydora ligni (Webster, 1879)
Pontocrates longimanus (?)	Periculodes longimanus (Bate & Westwood, 1868)
Retusa obtusa (Montagu, 1803)	Retusa alba (Kanmacher, 1798)
Rhithropanopeus harrissii (Gould, 1841)	Rhithropanopeus harrissii (Gould, 1841)
Sagartiogeton undatus (M•ller)	Actinia anguicoma (?)
Scypha (?)	Sycon (?)
Tellina (Linnaeus, 1758)	Tellininae (Tellina) (?)
TEREBELLIDA (?)	TEREBELLOMORPHA (?)
Tryphosella sarsi (Bonnier, 1893)	Orchomene nana (Krøyer, 1846)
Venerupis senegalensis (Gmelin, 1791)	Venerupis pullastra (Montagu)

(?), auteur onbekend of niet in BIS opgenomen

De namen in de kolom “soortnaam” zijn in deze rapportage en de aan RWS geleverde dataset gebruikt. De oude soortnamen staan in de kolom “synoniem”

De gebruikte namen zijn zoveel mogelijk conform de “World Register of Marine Species”.

Tabel 5

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Grevelingen in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		0 t/m 45 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	5.852 [10]		7.616 [10]		10.732 [10]		24.201 [30]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra nitida</i>	0	0	13	13.3	33	17.9	19	9.0
<i>Actiniaria</i>	10	10.0	0	0	7	6.7	5	3.8
<i>Aphelochaeta marioni</i>	5	5.0	130	119	100	59	90	46
<i>Arenicola</i>	70	29.1	70	31	13	13.3	44	13.5
<i>Arenicola defodiens</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.21
<i>Arenicola marina</i>	130	65	0	0	7	6.7	34	16.1
<i>Autolytus langerhansii</i>	0	0	0	0	30	33	15	14.8
<i>Capitella capitata</i>	250	60	150	77	140	105	170	55
<i>Cliona celata</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Corbula gibba</i>	0	0	190	81	1000	400	490	177
<i>Corophium</i>	15	7.6	40	28.5	20	14.2	25	11.1
<i>Corophium sextonae</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Crassostrea</i>	5	5.0	13	8.9	7	6.7	8	4.2
<i>Crepidula fornicata</i>	0	0	40	22.7	300	310	150	139
<i>Eteone</i>	0	0	7	6.7	20	20.0	11	9.1
<i>Exogone</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Exogone naidina</i>	0	0	80	61	20	14.2	34	20.2
<i>Exogoninae</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
<i>Gammarus</i>	0	0	20	10.2	0	0	6	3.2
<i>Gastropoda</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
<i>Harmothoe</i>	0	0	60	40	50	41	43	22.1
<i>Harmothoe imbricata</i>	0	0	27	26.7	0	0	8	8.4
<i>Harmothoe impar</i>	0	0	0	0	170	167	70	74
<i>Hesionidae</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
<i>Heteromastus filiformis</i>	30	8.2	40	20.4	190	98	100	44
<i>Hydrobia ulvae</i>	0	0	7	6.7	70	48	35	21.4
<i>Malacoceros</i>	0	0	13	13.3	0	0	4	4.2
<i>Malacoceros fuliginosus</i>	60	55	0	0	0	0	15	13.2
<i>Malmgreniella lunulata</i>	5	5.0	13	13.3	7	6.7	8	5.3
<i>Microdeutopus</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Microdeutopus anomalus</i>	25	20.1	310	144	40	22.7	120	47
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	0	0	150	71	0	0	48	22.3
<i>Microprotopus maculatus</i>	0	0	20	20.0	0	0	6	6.3
<i>Mya arenaria</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Mysella bidentata</i>	0	0	60	23.2	40	26.7	37	13.9
<i>Mytilus edulis</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.21
<i>Nemertea</i>	0	0	40	28.5	30	33	27	17.3
<i>Nereis</i>	0	0	27	20.4	90	65	47	29.6
<i>Nereis diversicolor</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
<i>Nereis succinea</i>	0	0	40	33	13	8.9	19	11.2
<i>Nereis virens</i>	0	0	7	6.7	7	6.7	5	3.6
<i>Notomastus (notomastus) lateri</i>	0	0	0	0	70	35	33	15.6
<i>Nudibranchia</i>	5	5.0	0	0	20	20.0	10	9.0
<i>Oligochaeta</i>	490	230	400	162	280	110	370	90
Onbekende soort / species unkn	10	6.7	7	6.7	7	6.7	7	4.0
<i>Pelecypoda</i>	0	0	13	13.3	40	26.7	22	12.5
<i>Phyllodoce mucosa</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Platyhelminthes</i>	0	0	13	13.3	0	0	4	4.2
<i>Platynereis dumerilii</i>	60	55	190	165	0	0	70	54
<i>Polycirrus</i>	10	6.7	60	60	70	60	50	33
<i>Polydora</i>	10	10.0	700	390	70	53	240	124
<i>Polydora ciliata</i>	0	0	20	20.0	110	61	54	27.6
<i>Polydora cornuta</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Pseudopolydora pulchra</i>	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
<i>Pygospio elegans</i>	10	10.0	0	0	27	17.8	14	8.2
<i>Retusa obtusa</i>	0	0	0	0	20	14.2	9	6.3
<i>Salvatoria limbata</i>	0	0	90	87	0	0	27	27.3
<i>Scolecopsis</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.21
<i>Scoloplos armiger</i>	25	15.4	47	20.0	60	18.5	47	11.0
<i>Spio</i>	15	7.6	7	6.7	0	0	5.7	2.80
<i>Spio martinensis</i>	90	24.5	110	113	0	0	60	36
<i>Spionidae</i>	5	5.0	7	6.7	0	0	3.3	2.42
<i>Spirorbis</i>	15	15.0	0	0	0	0	4	3.6
<i>Streblospio shrubsolei</i>	15	15.0	90	54	190	104	120	49
<i>Syllidae</i>	0	0	7	6.7	7	6.7	5	3.6
<i>Syllidia armata</i>	0	0	100	51	110	106	80	50
<i>Syllis gracilis</i>	0	0	13	13.3	0	0	4	4.2
<i>Tellinacea</i>	0	0	0	0	27	14.7	12	6.5
<i>Terebellidae</i>	0	0	0	0	40	33	18	14.7
<i>Urothoe poseidonis</i>	0	0	40	40	0	0	13	12.6
<i>Venerupis</i>	0	0	13	8.9	0	0	4.2	2.80
<i>Venerupis senegalensis</i>	0	0	0	0	70	67	30	29.6

Totaal (72 soorten) 1380 260 | 3500 980 | 3700 1740 | 3000 830

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 6

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Grevelingen in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		0 t/m 45 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	5.852 [10]		7.616 [10]		10.732 [10]		24.201 [30]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra nitida</i>	0	0	1.3	1.32	20	17.9	9	8.0
<i>Actiniaria</i>	130	133	0	0	2000	1960	900	870
<i>Aphelochaeta marioni</i>	1.9	1.95	11	10.4	24	13.8	14	6.9
<i>Arenicola</i>	2400	2110	120	107	1.7	1.67	600	510
<i>Arenicola defodiens</i>	25	24.9	0	0	0	0	6	6.0
<i>Arenicola marina</i>	3300	2330	0	0	1100	1130	1300	760
<i>Autolytus langerhansi</i>	0	0	0	0	2.5	2.53	1.1	1.12
<i>Capitella capitata</i>	120	31	29	15.4	70	61	69	28.6
<i>Cliona celata</i>	0	0	0	0	1800	1820	800	810
<i>Corbula gibba</i>	0	0	26	14.8	7000	3400	3000	1510
<i>Corophium</i>	1.1	0.56	1.5	1.21	0.3	0.34	0.9	0.43
<i>Corophium sextonae</i>	0	0	0	0	1.1	1.12	0.5	0.50
<i>Crassostrea</i>	1100	1100	5000	3400	0.9	0.90	1900	1100
<i>Crepidula fornicata</i>	0	0	5000	3600	19000	19100	10000	8500
<i>Eteone</i>	0	0	0.8	0.84	3	3.2	1.7	1.43
<i>Exogone</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Exogone naidina</i>	0	0	0.4	0.44	0	0	0.14	0.137
<i>Exogoninae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Gammarus</i>	0	0	31	25.8	0	0	10	8.1
<i>Gastropoda</i>	0	0	0.3	0.32	0	0	0.10	0.099
<i>Harmothoe</i>	0	0	2.6	1.75	5	4.4	3.1	2.02
<i>Harmothoe imbricata</i>	0	0	7	7.0	0	0	2.2	2.19
<i>Harmothoe impar</i>	0	0	0	0	3000	3300	1500	1450
<i>Hesionidae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Heteromastus filiformis</i>	20	7.8	15	6.5	45	24.7	30	11.3
<i>Hydrobia ulvae</i>	0	0	0.4	0.39	9	5.0	4.0	2.21
<i>Malacoceros</i>	0	0	4	3.7	0	0	1.2	1.17
<i>Malacoceros fuliginosus</i>	200	195	0	0	0	0	50	47
<i>Malmgreniella lunulata</i>	2.5	2.49	1.2	1.18	0.6	0.64	1.3	0.76
<i>Microdeutopus</i>	0	0	0	0	0.8	0.77	0.3	0.34
<i>Microdeutopus anomalous</i>	3	3.1	80	42	9	5.1	31	13.4
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	0	0	25	12.9	0	0	8	4.0
<i>Microprotopus maculatus</i>	0	0	0.9	0.86	0	0	0.27	0.271
<i>Mya arenaria</i>	0	0	0	0	2.8	2.77	1.2	1.23
<i>Mysella bidentata</i>	0	0	33	26.9	16	11.4	17	9.9
<i>Mytilus edulis</i>	5	5.2	0	0	0	0	1.3	1.25
<i>Nemertea</i>	0	0	3.7	2.68	2.8	2.78	2.4	1.49
<i>Nereis</i>	0	0	12	7.8	13	11.7	9	5.7
<i>Nereis diversicolor</i>	0	0	50	46	0	0	14	14.4
<i>Nereis succinea</i>	0	0	600	610	10	6.6	210	193
<i>Nereis virens</i>	0	0	4000	4300	1100	1110	1800	1430
<i>Notomastus (notomastus) lateri</i>	0	0	0	0	1100	510	480	225
<i>Nudibranchia</i>	0	0	0	0	400	410	180	181
<i>Oligochaeta</i>	55	26.9	42	21.0	15	8.6	33	10.0
Onbekende soort / species unkn	15	13.5	20	20.2	0	0	10	7.1
<i>Pelecypoda</i>	0	0	0.8	0.78	1.0	0.73	0.7	0.41
<i>Phyllodoce mucosa</i>	0	0	0	0	26	25.6	11	11.3
<i>Platyhelminthes</i>	0	0	0.6	0.58	0	0	0.18	0.182
<i>Platynereis dumerilii</i>	15	14.8	110	81	0	0	40	25.7
<i>Polycirrus</i>	1.7	1.47	26	25.8	13	12.8	14	9.9
<i>Polydora</i>	4	4.5	15	7.3	0.6	0.61	6.2	2.57
<i>Polydora ciliata</i>	0	0	5	5.3	11	5.7	6	3.0
<i>Polydora cornuta</i>	0	0	0	0	0.7	0.69	0.3	0.31
<i>Pseudopolydora pulchra</i>	0	0	0	0	1.6	1.56	0.7	0.69
<i>Pygospio elegans</i>	1.6	1.63	0	0	0.5	0.52	0.6	0.46
<i>Retusa obtusa</i>	0	0	0	0	1.2	0.78	0.5	0.34
<i>Salvatoria limbata</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Scolecopsis</i>	1.2	1.24	0	0	0	0	0.30	0.299
<i>Scoloplos armiger</i>	290	205	250	166	210	85	240	81
<i>Spio</i>	40	32	0.8	0.78	0	0	11	7.7
<i>Spio martinensis</i>	70	28.8	40	38	0	0	29	13.7
<i>Spionidae</i>	0.5	0.46	0	0	0	0	0.11	0.110
<i>Spirorbis</i>	0.29	0.285	0	0	0	0	0.07	0.069
<i>Streblospio shrubsolii</i>	1.4	1.43	11	6.5	21	11.5	13	5.5
<i>Syllidae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Syllidia armata</i>	0	0	11	5.8	20	19.8	12	9.0
<i>Syllis gracilis</i>	0	0	0.9	0.87	0	0	0.27	0.275
<i>Tellinacea</i>	0	0	0	0	1.1	0.67	0.50	0.296
<i>Terebellidae</i>	0	0	0	0	1.1	0.87	0.5	0.39
<i>Urothoe poseidonis</i>	0	0	20	20.0	0	0	6	6.3
<i>Venerupis</i>	0	0	0.8	0.53	0	0	0.25	0.166
<i>Venerupis senegalensis</i>	0	0	0	0	2.7	2.66	1.2	1.18

Totaal (72 soorten) 8000 3300 | 16000 6500 | 37000 27100 | 24000 12200

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 7

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Grevelingen in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		0 t/m 45 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	11.446 [10]		6.531 [10]		5.814 [10]		23.792 [30]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra alba</i>	0	0	0	0	7	6.7	1.6	1.63
<i>Aphelochaeta marioni</i>	130	119	0	0	13	8.9	70	57
<i>Arenicola</i>	120	48	73	28.9	0	0	78	24.6
<i>Capitella capitata</i>	180	137	600	220	170	100	290	93
<i>Corbula gibba</i>	5	5.0	0	0	0	0	2.4	2.41
<i>Corophium</i>	5	5.0	20	14.2	60	31	23	8.8
<i>Corophium insidiosum</i>	0	0	70	67	0	0	18	18.3
<i>Crassostrea</i>	0	0	13	8.9	33	14.9	12	4.4
<i>Crepidula fornicata</i>	10	10.0	50	32	70	34	36	12.9
<i>Eteone</i>	0	0	7	6.7	7	6.7	3.5	2.45
<i>Gammarus</i>	0	0	50	34	0	0	13	9.5
<i>Gammarus locusta</i>	10	6.7	50	37	27	26.7	26	12.5
<i>Harmothoe</i>	5	5.0	0	0	0	0	2.4	2.41
<i>Harmothoe imbricata</i>	0	0	7	6.7	0	0	1.8	1.83
<i>Harmothoe impar</i>	0	0	0	0	7	6.7	1.6	1.63
<i>Heteromastus filiformis</i>	0	0	20	10.2	13	13.3	9	4.3
<i>Malacoceros</i>	0	0	20	14.2	70	67	22	16.8
<i>Malacoceros fuliginosus</i>	0	0	13	8.9	0	0	3.7	2.44
<i>Microdeutopus</i>	0	0	20	14.2	0	0	5	3.9
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	35	29.9	700	310	200	101	250	89
<i>Microprotopus maculatus</i>	0	0	90	80	0	0	24	21.8
<i>Mya arenaria</i>	5	5.0	13	8.9	0	0	6	3.4
<i>Mysidae</i>	0	0	7	6.7	0	0	1.8	1.83
<i>Nemertea</i>	0	0	7	6.7	0	0	1.8	1.83
<i>Nephtys hombergii</i>	5	5.0	0	0	7	6.7	4.0	2.91
<i>Nereis</i>	5	5.0	33	22.8	0	0	12	6.7
<i>Nereis diversicolor</i>	30	13.3	0	0	0	0	14	6.4
<i>Nereis succinea</i>	0	0	33	20.5	47	28.2	21	8.9
<i>Oligochaeta</i>	60	45	190	121	60	60	100	42
<i>Petricola pholadiformis</i>	0	0	0	0	7	6.7	1.6	1.63
<i>Platynereis dumerilii</i>	0	0	50	47	40	40	23	16.1
<i>Polydora</i>	0	0	27	26.7	7	6.7	9	7.5
<i>Polydora ciliata</i>	5	5.0	27	17.8	13	13.3	13	6.3
<i>Polydora cornuta</i>	20	11.1	33	20.5	13	13.3	22	8.4
<i>Pygospio elegans</i>	0	0	7	6.7	0	0	1.8	1.83
<i>Scoloplos armiger</i>	440	230	0	0	0	0	210	111
<i>Spio</i>	40	19.4	0	0	0	0	19	9.4
<i>Spio martinensis</i>	320	106	0	0	0	0	160	51
<i>Spirorbis</i>	0	0	0	0	27	20.4	7	5.0
<i>Streblospio shrubsolii</i>	10	6.7	0	0	20	20.0	10	5.8
<i>Syllidia armata</i>	0	0	20	20.0	27	14.7	12	6.6
Totaal (41 soorten)	1440	293	2200	540	900	420	1540	228

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 8

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Grevelingen in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		0 t/m 45 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	11.446 [10]		6.531 [10]		5.814 [10]		23.792 [30]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra alba</i>	0	0	0	0	40	42	10	10.3
<i>Aphelocheata marioni</i>	250	249	0	0	4	3.6	120	120
<i>Arenicola</i>	310	132	700	610	0	0	350	180
<i>Capitella capitata</i>	80	79	250	90	70	38	130	46
<i>Corbula gibba</i>	0.4	0.35	0	0	0	0	0.17	0.170
<i>Corophium</i>	0.26	0.258	3.4	2.34	3.5	1.80	1.9	0.79
<i>Corophium insidiosum</i>	0	0	4	4.0	0	0	1.1	1.11
<i>Crassostrea</i>	0	0	13000	8500	8000	3800	5400	2500
<i>Crepidula fornicata</i>	130	131	7000	5400	2600	1900	2700	1560
<i>Eteone</i>	0	0	0.6	0.56	11	10.6	2.7	2.59
<i>Gammarus</i>	0	0	20	14.7	0	0	6	4.0
<i>Gammarus locusta</i>	23	19.9	32	24.7	26	25.8	26	13.3
<i>Harmothoe</i>	0.3	0.32	0	0	0	0	0.15	0.155
<i>Harmothoe imbricata</i>	0	0	1.6	1.61	0	0	0.4	0.44
<i>Harmothoe impar</i>	0	0	0	0	0.8	0.75	0.18	0.183
<i>Heteromastus filiformis</i>	0	0	60	47	15	14.9	19	13.5
<i>Malacoceros</i>	0	0	21	16.7	210	208	60	51
<i>Malacoceros fuliginosus</i>	0	0	27	18.9	0	0	7	5.2
<i>Microdeutopus</i>	0	0	1.4	1.38	0	0	0.4	0.38
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	6	6.0	140	66	44	26.0	54	19.3
<i>Microprotopus maculatus</i>	0	0	8	7.6	0	0	2.2	2.09
<i>Mya arenaria</i>	0.9	0.90	1.6	1.22	0	0	0.9	0.55
<i>Mysidae</i>	0	0	40	41	0	0	11	11.4
<i>Nemertea</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Nephtys hombergii</i>	30	30.0	0	0	50	53	27	19.4
<i>Nereis</i>	0.24	0.243	32	22.4	0	0	9	6.1
<i>Nereis diversicolor</i>	100	61	0	0	0	0	49	29.5
<i>Nereis succinea</i>	0	0	200	108	350	234	140	64
<i>Oligochaeta</i>	10	6.6	20	10.9	6	5.6	12	4.6
<i>Petricola pholadiformis</i>	0	0	0	0	160	161	40	39
<i>Platynereis dumerilii</i>	0	0	10	10.3	1.6	1.60	3.2	2.84
<i>Polydora</i>	0	0	2.7	2.69	0	0	0.7	0.74
<i>Polydora ciliata</i>	0.6	0.59	16	12.9	1.8	1.82	5	3.6
<i>Polydora cornuta</i>	9	5.8	9	8.7	0.9	0.87	7	3.7
<i>Pygospio elegans</i>	0	0	0.7	0.69	0	0	0.19	0.190
<i>Scoloplos armiger</i>	460	163	0	0	0	0	220	78
<i>Spio</i>	37	13.5	0	0	0	0	18	6.5
<i>Spio martinensis</i>	290	90	0	0	0	0	140	43
<i>Spirorbis</i>	0	0	0	0	0.5	0.53	0.13	0.130
<i>Streblospio shrubsolii</i>	1.0	0.70	0	0	2.1	2.08	1.0	0.61
<i>Syllidia armata</i>	0	0	2.9	2.85	6	4.3	2.4	1.31
Totaal (41 soorten)	1700	380	22000	10700	11000	5300	10000	3200

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 9

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Grevelingen in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		0 t/m 45 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	5.852 [10]		7.616 [10]		10.732 [10]		24.201 [30]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actiniaria	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
Anoplodactylus petiolatus	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
Aphelochaeta marioni	0	0	0	0	50	40	21	17.7
Arenicola	25	11.2	27	14.7	7	6.7	17	6.1
Arenicola defodiens	70	50	0	0	0	0	17	12.1
Arenicola marina	15	10.7	0	0	0	0	3.6	2.58
Ascidacea	0	0	13	8.9	13	8.9	10	4.8
Boccardiella ligerica	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
Capitella capitata	240	103	1800	600	140	63	700	193
Cerastoderma edule	5	5.0	20	10.2	0	0	8	3.4
Cirratulidae	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
Corbula gibba	0	0	27	14.7	70	36	41	16.8
Corophium	110	110	60	60	20	20.0	50	34
Corophium insidiosum	0	0	100	65	7	6.7	34	20.5
Corophium sextonae	10	10.0	0	0	0	0	2.4	2.42
Crassostrea	0	0	7	6.7	13	8.9	8	4.5
Crepidula fornicata	5	5.0	340	173	140	66	170	62
Gammarus	35	29.9	0	0	0	0	8	7.2
Gammarus locusta	30	30	0	0	0	0	7	7.3
Heteromastus filiformis	0	0	7	6.7	7	6.7	5	3.6
Liocarcinus arcuatus	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
Malacoceros	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.21
Malacoceros fuliginosus	90	59	0	0	0	0	22	14.3
Malmgreniella lunulata	0	0	7	6.7	13	8.9	8	4.5
Microdeutopus	20	20.0	700	670	0	0	230	211
Microdeutopus anomalus	80	50	1000	630	90	86	370	203
Microdeutopus gryllotalpa	400	284	110	51	0	0	130	70
Microprotopus maculatus	10	10.0	0	0	7	6.7	5	3.8
Montacuta ferruginosa	0	0	20	20.0	0	0	6	6.3
Mysella bidentata	0	0	47	26.4	80	33	50	16.7
Mytilus edulis	15	15.0	27	26.7	7	6.7	15	9.6
Nassarius reticulatus	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.21
Nemertea	0	0	20	10.2	7	6.7	9	4.4
Nephtys hombergii	0	0	7	6.7	7	6.7	5	3.6
Nereis	0	0	13	13.3	7	6.7	7	5.1
Nereis diversicolor	10	10.0	0	0	0	0	2.4	2.42
Nereis succinea	0	0	13	13.3	7	6.7	7	5.1
Nereis virens	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
Notomastus (notomastus) lateri	0	0	13	13.3	80	73	40	33
Oligochaeta	40	32	310	202	270	187	230	105
Ophiodromus flexuosus	0	0	7	6.7	7	6.7	5	3.6
Ostrea edulis	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
Pelecypoda	5	5.0	0	0	7	6.7	4	3.2
Phoronidae	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.21
Platynereis dumerilii	140	115	270	157	7	6.7	120	57
Polycirrus	0	0	27	20.4	27	17.8	20	10.2
Polydora ciliata	130	125	170	90	160	82	150	55
Polydora cornuta	10	6.7	190	86	53	27.8	85	29.8
Porifera	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
Psammecinus	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
Salvatoria limbata	35	25.9	70	53	0	0	32	17.8
Scoloplos armiger	80	63	0	0	13	13.3	26	16.4
Spio filicornis	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
Spio martinensis	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.21
Spiophanes bombyx	0	0	0	0	7	6.7	3.0	2.96
Sthenelais boa	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
Streblospio shrubsolii	5	5.0	50	32	87	28.2	54	16.0
Syllidia armata	0	0	1100	750	90	41	380	235
Syllis gracilis	10	10.0	130	85	0	0	42	26.7
Terebellidae	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
Urothoe poseidonis	0	0	110	107	0	0	30	34
Venerupis	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.10
Venerupis senegalensis	0	0	27	26.7	0	0	8	8.4

Totaal (63 soorten) 1600 700 | 6900 2520 | 1500 580 | 3200 850

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 10

Gemiddelde biomassa ± standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Grevelingen in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 6 m		6 t/m 45 m		0 t/m 45 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	5.852 [10]		7.616 [10]		10.732 [10]		24.201 [30]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actiniaria	0	0	700	700	0	0	220	220
Anoplodactylus petiolatus	0	0	0	0	0	0	0	0
Aphelochaeta marioni	0	0	0	0	1.1	0.86	0.5	0.38
Arenicola	240	182	0.19	0.189	0	0	60	44
Arenicola defodiens	1700	930	0	0	0	0	420	224
Arenicola marina	2500	2140	0	0	0	0	600	520
Ascidacea	0	0	900	590	800	590	600	320
Boccardiella ligERICA	0	0	4	3.6	0	0	1.1	1.13
Capitella capitata	21	11.5	100	37	13	6.2	42	12.2
Cerastoderma edule	1.3	1.26	2000	2000	0	0	600	630
Cirratulidae	0	0	0	0	0.9	0.93	0.4	0.41
Corbula gibba	0	0	1.1	0.66	29	27.9	13	12.4
Corophium	5	5.5	0.5	0.48	0.24	0.240	1.6	1.33
Corophium insidiosum	0	0	3.3	2.02	0.5	0.48	1.2	0.67
Corophium sextonae	1.0	1.02	0	0	0	0	0.25	0.246
Crassostrea	0	0	2100	2080	1800	1210	1400	850
Crepidula fornicata	2900	2850	15000	10000	12000	8900	11000	5100
Gammarus	9	7.0	0	0	0	0	2.3	1.68
Gammarus locusta	30	33	0	0	0	0	8	8.0
Heteromastus filiformis	0	0	0.22	0.221	0.7	0.74	0.4	0.33
Liocarcinus arcuatus	0	0	5000	5300	0	0	1700	1670
Malacoceros	0.4	0.38	0	0	0	0	0.09	0.093
Malacoceros fuliginosus	210	127	0	0	0	0	50	31
Malmgreniella lunulata	0	0	20	20.0	26	18.3	18	10.3
Microdeutopus	0.7	0.66	10	8.3	0	0	3.2	2.63
Microdeutopus anomalus	6	4.2	70	40	10	9.8	27	13.4
Microdeutopus gryllotalpa	50	35	8	3.5	0	0	14	8.6
Microprotopus maculatus	0.24	0.240	0	0	0	0	0.06	0.058
Montacuta ferruginosa	0	0	3	3.3	0	0	1.0	1.02
Mysella bidentata	0	0	8	4.7	20	9.2	11	4.3
Mytilus edulis	1.2	1.21	1400	1410	2.2	2.23	400	440
Nassarius reticulatus	600	610	0	0	0	0	150	149
Nemertea	0	0	1.7	1.53	0.6	0.61	0.8	0.55
Nephtys hombergii	0	0	150	147	25	25.0	60	47
Nereis	0	0	2.1	2.08	3	3.4	2.1	1.63
Nereis diversicolor	7	7.5	0	0	0	0	1.8	1.81
Nereis succinea	0	0	800	750	70	70	270	239
Nereis virens	0	0	0	0	12000	12300	5000	5400
Notomastus (notomastus) lateri	0	0	25	24.8	400	310	180	139
Oligochaeta	3	3.0	18	13.2	16	9.6	14	6.0
Ophiodromus flexuosus	0	0	2.1	2.13	23	22.8	11	10.2
Ostrea edulis	0	0	12000	11800	0	0	4000	3700
Pelecypoda	0.14	0.139	0	0	400	430	190	192
Phoronidae	0.5	0.55	0	0	0	0	0.13	0.133
Platynereis dumerilii	60	50	160	126	0.5	0.50	70	41
Polycirrus	0	0	13	13.1	11	7.6	9	5.3
Polydora ciliata	23	22.9	19	14.1	6	3.5	14	7.3
Polydora cornuta	0.17	0.164	50	38	2.3	1.11	16	11.9
Porifera	0	0	40	40	0	0	13	12.6
Psammecinus	0	0	3000	3200	0	0	1000	1000
Salvatoria limbata	0.20	0.196	0.35	0.267	0	0	0.16	0.096
Scoloplos armiger	190	177	0	0	120	121	100	69
Spio filicornis	0	0	0.29	0.293	0	0	0.09	0.092
Spio martinensis	0.4	0.44	0	0	0	0	0.11	0.106
Spiophanes bombyx	0	0	0	0	0.29	0.293	0.13	0.130
Sthenelais boa	0	0	130	127	0	0	40	40
Streblospio shrubsolii	0.3	0.33	1.3	0.88	3.7	1.36	2.1	0.67
Syllidia armata	0	0	40	32	5	3.8	15	10.1
Syllis gracilis	1.8	1.77	5	4.3	0	0	1.9	1.43
Terebellidae	0	0	0.5	0.45	0	0	0.14	0.143
Urothoe poseidonis	0	0	50	54	0	0	17	17.1
Venerupis	0	0	11	11.4	0	0	4	3.6
Venerupis senegalensis	0	0	10000	9600	0	0	3000	3000

Totaal (63 soorten) 9000 3300 | 50000 32000 | 28000 20800 | 31000 13600

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 11

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Grevelingen in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m	2 t/m 6 m	6 t/m 45 m	0 t/m 45 m
Oppervlakte (km2) [monsters]	11.446 [10]	6.531 [10]	5.814 [10]	23.792 [30]
	gem se	gem se	gem se	gem se
Aphelochaeta marioni	0	0	13	3
Arenicola	20	8.2	0	13
Arenicola marina	10	10.0	0	8
Ascidacea	0	0	13	3
Capitella capitata	870	285	40	760
Cerastoderma edule	10	6.7	0	5
Corbula gibba	10	6.7	7	8
Corophium	0	0	70	150
Crepidula fornicata	0	0	400	160
Exogone naidina	0	13	0	4
Gammaridea	0	0	7	1.6
Harmothoe imbricata	0	7	0	1.8
Heteromastus filiformis	10	6.7	27	11
Janira maculosa	0	0	0	18
Microdeutopus	0	160	0	44
Microdeutopus anomalus	0	170	7	50
Microdeutopus gryllotalpa	15	15.0	13	60
Microphthalmus similis	0	7	0	1.8
Nephtys hombergii	5	5.0	0	4
Nereis	160	85	0	80
Nereis diversicolor	60	22.1	0	31
Nereis succinea	0	0	50	13
Nereis virens	0	7	0	1.8
Oligochaeta	25	25.0	0	80
Owenia fusiformis	0	0	7	1.6
Pelecypoda	5	5.0	0	2.4
Platynereis dumerilii	5	5.0	0	39
Polycirrus	0	0	7	3.5
Polydora ciliata	0	0	20	20
Polydora cornuta	15	7.6	27	45
Porifera	0	0	7	3.5
Scoloplos armiger	140	39	7	76
Streblospio shrubsolii	0	0	33	10
Syllidia armata	0	0	130	36
Syllis gracilis	0	0	0	9
Tunicata	0	0	0	1.8
Totaal (36 soorten)	1400	360	900	1800

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 13

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Veerse Meer in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 8 m		8 t/m 100 m		0 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	2.925 [10]		6.073 [10]		3.529 [10]		12.527 [30]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra nitida</i>	0	0	60	31	120	68	63	24.2
<i>Acanthocardia paucicostata</i>	0	0	0	0	20	20.0	6	5.6
<i>Aphelochaeta marioni</i>	320	223	700	570	0	0	400	282
<i>Arenicola</i>	40	35	80	33	0	0	49	17.8
<i>Arenicola marina</i>	30	11.1	0	0	0	0	7.0	2.58
<i>Capitella capitata</i>	140	39	0	0	0	0	32	9.2
<i>Cerastoderma lamarcki</i>	55	29.3	20	20.0	0	0	23	11.9
<i>Corbula gibba</i>	0	0	0	0	800	275	230	77
<i>Corophium</i>	10	6.7	80	61	80	80	60	37
<i>Corophium arenarium</i>	40	40	0	0	0	0	9	9.3
<i>Corophium insidiosum</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Corophium multisetosum</i>	80	40	40	40	0	0	37	21.5
<i>Crassostrea</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Eteone</i>	0	0	60	31	0	0	29	14.8
<i>Flabelligera affinis</i>	0	0	0	0	40	40	11	11.3
<i>Hemigrapsus penicillatus</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Heteromastus filiformis</i>	55	13.8	0	0	20	20.0	18	6.5
<i>Lanice conchilega</i>	0	0	0	0	20	20.0	6	5.6
<i>Littorina littorea</i>	40	40	0	0	0	0	9	9.3
<i>Malacoceros fuliginosus</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Manayunkia aestuarina</i>	5	5.0	20	20.0	0	0	11	9.8
<i>Microdeutopus</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	100	59	160	119	0	0	100	59
<i>Mya arenaria</i>	300	79	140	62	0	0	140	35
<i>Mysella bidentata</i>	0	0	20	20.0	0	0	10	9.7
<i>Nassarius reticulatus</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Nemertea</i>	0	0	20	20.0	0	0	10	9.7
<i>Neoamphitrite figulus</i>	0	0	40	40	0	0	19	19.4
<i>Nephtys hombergii</i>	0	0	40	26.7	41	26.5	31	14.9
<i>Nereis diversicolor</i>	10	6.7	0	0	0	0	2.3	1.56
<i>Nereis succinea</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Notomastus (notomastus) lateri</i>	0	0	0	0	20	20.0	6	5.6
<i>Oligochaeta</i>	540	182	1000	490	60	60	610	240
<i>Ophiodromus flexuosus</i>	10	6.7	20	20.0	20	20.0	18	11.3
<i>Pholoe minuta</i>	0	0	0	0	80	61	23	17.2
<i>Phyllodoce mucosa</i>	10	6.7	0	0	0	0	2.3	1.56
<i>Polydora ciliata</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Pygospio elegans</i>	20	11.1	60	43	0	0	34	20.9
<i>Scrobicularia plana</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Streblospio shrubsolii</i>	10	6.7	180	96	20	20.0	100	47
Totaal (40 soorten)	1800	440	2700	890	1300	400	2100	460

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 14

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Veerse Meer in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 8 m		8 t/m 100 m		0 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	2.925 [10]		6.073 [10]		3.529 [10]		12.527 [30]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra nitida</i>	0	0	100	84	200	107	100	51
<i>Acanthocardia paucicostata</i>	0	0	0	0	0.14	0.136	0.04	0.038
<i>Aphelochaeta marioni</i>	1300	1230	100	74	0	0	360	290
<i>Arenicola</i>	470	294	400	340	0	0	310	179
<i>Arenicola marina</i>	6600	2620	0	0	0	0	1600	610
<i>Capitella capitata</i>	160	60	0	0	0	0	37	13.9
<i>Cerastoderma lamarcki</i>	6100	2920	5000	5200	0	0	3900	2590
<i>Corbula gibba</i>	0	0	0	0	3900	1570	1100	440
<i>Corophium</i>	1.5	1.07	7	5.8	2.8	2.84	4.8	2.92
<i>Corophium arenarium</i>	6	5.9	0	0	0	0	1.4	1.37
<i>Corophium insidiosum</i>	1.9	1.87	0	0	0	0	0.4	0.44
<i>Corophium multisetosum</i>	17	11.5	5	5.2	0	0	7	3.7
<i>Crassostrea</i>	700	740	0	0	0	0	170	172
<i>Eteone</i>	0	0	21	11.9	0	0	10	5.8
<i>Flabelligera affinis</i>	0	0	0	0	170	172	50	48
<i>Hemigrapsus penicillatus</i>	130	126	0	0	0	0	29	29.3
<i>Heteromastus filiformis</i>	240	90	0	0	3	3.1	57	21.1
<i>Lanice conchilega</i>	0	0	0	0	160	156	40	44
<i>Littorina littorea</i>	7000	7300	0	0	0	0	1700	1710
<i>Malacoceros fuliginosus</i>	2.1	2.15	0	0	0	0	0.5	0.50
<i>Manayunkia aestuarina</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Microdeutopus</i>	1.9	1.93	0	0	0	0	0.5	0.45
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	18	11.2	21	15.6	0	0	15	8.0
<i>Mya arenaria</i>	108000	26800	50000	22000	0	0	50000	12400
<i>Mysella bidentata</i>	0	0	7	7.0	0	0	3	3.4
<i>Nassarius reticulatus</i>	300	310	0	0	0	0	70	73
<i>Nemertea</i>	0	0	7	6.6	0	0	3	3.2
<i>Neoamphitrite figulus</i>	0	0	2700	2660	0	0	1300	1290
<i>Nephtys hombergii</i>	0	0	800	690	120	79	400	340
<i>Nereis diversicolor</i>	800	620	0	0	0	0	190	145
<i>Nereis succinea</i>	8	8.2	0	0	0	0	1.9	1.91
<i>Notomastus (notomastus) lateri</i>	0	0	0	0	150	148	40	42
<i>Oligochaeta</i>	49	16.4	110	51	4	4.0	65	25.2
<i>Ophiodromus flexuosus</i>	80	56	100	102	140	140	110	65
<i>Pholoe minuta</i>	0	0	0	0	16	12.4	4	3.5
<i>Phyllodoce mucosa</i>	23	17.7	0	0	0	0	5	4.1
<i>Polydora ciliata</i>	0.7	0.65	0	0	0	0	0.15	0.152
<i>Pygospio elegans</i>	5	4.4	2.6	1.78	0	0	2.5	1.34
<i>Scrobicularia plana</i>	160	161	0	0	0	0	40	37
<i>Streblospio shrubsolii</i>	2.0	1.39	13	7.5	0.8	0.78	7	3.6
Totaal (40 soorten)	133000	29200	60000	23700	4900	1900	61000	13400

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 15

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Veerse Meer in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m	2 t/m 8 m	8 t/m 100 m	0 t/m 100 m
Oppervlakte (km2) [monsters]	1.383 [10]	0.66 [10]	0.287 [10]	2.33 [30]
	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	5	5.0	0	0
Abra nitida	0	0	500	147
Actiniaria	0	0	20	20.0
Aphelochaeta marioni	110	52	40	26.7
Apherusa bispinosa	25	25.0	0	0
Arenicola	20	15.3	0	0
Arenicola marina	5	5.0	0	0
Capitella capitata	25	15.4	0	0
Cerastoderma lamarcki	5	5.0	0	0
Corophium insidiosum	180	174	0	0
Crassostrea	10	10.0	0	0
Eteone	0	0	20	20.0
Gammarus	5	5.0	0	0
Harmothoe imbricata	5	5.0	0	0
Hemigrapsus penicillatus	15	15.0	0	0
Heteromastus filiformis	10	6.7	0	0
Hydrobia ulvae	5	5.0	0	0
Littorina littorea	10	10.0	0	0
Magelona	0	0	0	0
Microdeutopus gryllotalpa	500	470	0	0
Mya arenaria	30	15.3	0	0
Nassarius reticulatus	0	0	20	20.0
Nemertea	10	10.0	0	0
Nephtys hombergii	5	5.0	0	0
Nereis	0	0	20	20.0
Nereis diversicolor	300	191	0	0
Nereis longissima	5	5.0	0	0
Nereis succinea	5	5.0	0	0
Oligochaeta	910	261	20	20.0
Pelecypoda	0	0	20	20.0
Phoronidae	0	0	280	155
Polydora	5	5.0	0	0
Polydora ciliata	10	10.0	0	0
Porifera	5	5.0	0	0
Pygospio elegans	35	15.0	40	40
Ruditapes decussatus	5	5.0	0	0
Streblospio shrubsoleii	40	29.6	240	65
Urothoe	0	0	0	0
Totaal (38 soorten)	2300	950	1220	280
			280	112
				1700
				570

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 17

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Veerse Meer in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 8 m		8 t/m 100 m		0 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	2.925 [10]		6.073 [10]		3.529 [10]		12.527 [30]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abludomelita obtusata</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Abra nitida</i>	0	0	20	20.0	60	43	27	15.4
<i>Acanthocardia</i>	0	0	0	0	20	20.0	6	5.6
<i>Aphelochaeta marioni</i>	80	42	400	176	220	199	270	103
<i>Arenicola marina</i>	30	11.1	0	0	0	0	7.0	2.58
<i>Capitella capitata</i>	220	96	160	119	0	0	130	62
<i>Carcinus maenas</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Cerastoderma</i>	0	0	20	20.0	0	0	10	9.7
<i>Cerastoderma lamarcki</i>	15	7.6	0	0	0	0	3.5	1.78
<i>Corbula gibba</i>	0	0	60	43	1700	500	500	144
<i>Corophium insidiosum</i>	10	10.0	0	0	0	0	2.3	2.34
<i>Crassostrea</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Crepidula fornicata</i>	30	30	0	0	0	0	7	7.0
<i>Eteone</i>	0	0	40	26.7	0	0	19	12.9
<i>Harmothoe imbricata</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Heteromastus filiformis</i>	55	28.3	0	0	0	0	13	6.6
<i>Janira maculosa</i>	20	11.1	0	0	0	0	4.7	2.58
<i>Melita palmata</i>	15	15.0	0	0	0	0	4	3.5
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	140	81	20	20.0	0	0	41	21.3
<i>Mya arenaria</i>	200	57	90	38	0	0	90	22.8
<i>Mytilus edulis</i>	20	15.3	0	0	0	0	5	3.6
<i>Nassarius reticulatus</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Neoamphitrite figulus</i>	0	0	40	26.7	0	0	19	12.9
<i>Nephtys hombergii</i>	0	0	40	26.7	40	26.7	31	15.0
<i>Nereis</i>	0	0	20	20.0	0	0	10	9.7
<i>Nereis diversicolor</i>	15	10.7	0	0	0	0	3.5	2.49
<i>Nereis succinea</i>	15	10.7	0	0	0	0	3.5	2.49
<i>Oligochaeta</i>	500	202	1100	820	0	0	700	400
<i>Ophiodromus flexuosus</i>	5	5.0	20	20.0	0	0	11	9.8
<i>Pelecypoda</i>	0	0	20	20.0	0	0	10	9.7
<i>Phyllodoce mucosa</i>	0	0	60	43	60	43	46	23.9
<i>Platynereis dumerilii</i>	25	20.1	0	0	0	0	6	4.7
<i>Polydora ciliata</i>	10	6.7	0	0	0	0	2.3	1.56
<i>Polydora cornuta</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
<i>Scoloplos armiger</i>	0	0	20	20.0	0	0	10	9.7
<i>Streblospio shrubsolii</i>	15	10.7	80	33	0	0	42	16.0
<i>Syllidia armata</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.17
Totaal (37 soorten)	1500	320	2200	970	2100	470	2000	490

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 19

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Veerse Meer in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	0 t/m 2 m		2 t/m 8 m		8 t/m 100 m		0 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	1.383 [10]		0.66 [10]		0.287 [10]		2.33 [30]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra nitida</i>	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
<i>Acanthocardia</i>	0	0	40	40	0	0	11	11.3
<i>Aphelochaeta marioni</i>	80	54	140	140	0	0	90	51
<i>Arenicola</i>	5	5.0	0	0	0	0	3.0	2.97
<i>Arenicola marina</i>	15	7.6	0	0	0	0	9	4.5
<i>Capitella capitata</i>	45	29.3	0	0	0	0	27	17.4
<i>Corbula gibba</i>	0	0	40	26.7	20	20.0	14	7.9
<i>Corophium</i>	0	0	40	40	0	0	11	11.3
<i>Corophium sextonae</i>	0	0	100	100	0	0	28	28.3
<i>Crangon crangon</i>	5	5.0	0	0	0	0	3.0	2.97
<i>Crassostrea</i>	5	5.0	0	0	0	0	3.0	2.97
<i>Eteone</i>	5	5.0	40	26.7	0	0	14	8.1
<i>Gammaridae</i>	30	24.9	0	0	0	0	18	14.8
<i>Gammarus locusta</i>	25	25.0	0	0	0	0	15	14.8
<i>Heteromastus filiformis</i>	5	5.0	0	0	0	0	3.0	2.97
<i>Hydrobia ulvae</i>	0	0	0	0	40	40	5	4.9
<i>Janira maculosa</i>	200	169	0	0	0	0	120	100
<i>Janiridae</i>	0	0	40	40	0	0	11	11.3
<i>Melita palmata</i>	10	10.0	0	0	0	0	6	5.9
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	170	123	0	0	0	0	100	73
<i>Mya arenaria</i>	15	10.7	0	0	0	0	9	6.3
<i>Mytilus edulis</i>	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
<i>Nemertea</i>	5	5.0	0	0	0	0	3.0	2.97
<i>Neoamphitrite figulus</i>	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
<i>Nephtys hombergii</i>	5	5.0	0	0	0	0	3.0	2.97
<i>Nereis</i>	220	156	0	0	0	0	130	93
<i>Nereis diversicolor</i>	80	35	0	0	0	0	45	20.9
<i>Nereis longissima</i>	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
<i>Oligochaeta</i>	1000	380	220	159	0	0	630	230
<i>Parapleustes bicuspis</i>	60	50	60	60	0	0	50	34
<i>Pelecypoda</i>	0	0	60	43	20	20.0	19	12.3
<i>Pholoe minuta</i>	0	0	120	100	0	0	34	28.3
<i>Phoronidae</i>	0	0	400	330	0	0	120	93
<i>Phyllodoce mucosa</i>	5	5.0	20	20.0	0	0	9	6.4
<i>Platynereis dumerilii</i>	50	45	20	20.0	0	0	35	27.1
<i>Polydora</i>	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
<i>Polydora cornuta</i>	15	15.0	0	0	0	0	9	8.9
<i>Streblospio shrubsolii</i>	0	0	80	44	0	0	23	12.5
<i>Syllidia armata</i>	5	5.0	20	20.0	0	0	9	6.4
<i>Venerupis senegalensis</i>	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
Totaal (40 soorten)	2000	550	1600	590	80	53	1700	370

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 21

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Oosterschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	6.433 [10]		5.559 [10]		4.73 [10]		31.798 [10]		48.519 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	0	0	20	20.0	0	0	7	6.7	7	4.9
Abra alba	0	0	7	6.7	120	75	30	33	34	23.0
Actiniaria	0	0	33	20.5	13	8.9	50	33	36	21.8
Ampelisca brevicornis	0	0	13	13.3	13	8.9	7	6.7	7	4.7
Amphilochus neapolitanus	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Aora typica	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Aphelocheata marioni	1500	940	0	0	7	6.7	0	0	200	125
Arenicola	13	8.9	0	0	0	0	0	0	1.8	1.18
Arenicola marina	20	10.2	0	0	0	0	0	0	2.7	1.35
Aricidea minuta	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Autolytus langerhansi	0	0	0	0	0	0	33	22.8	22	14.9
Bathyporeia	100	39	0	0	0	0	0	0	13	5.1
Bathyporeia pilosa	100	42	0	0	0	0	0	0	13	5.6
Bathyporeia sarsi	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0.9	0.88
Capitella capitata	140	52	0	0	13	8.9	33	26.8	42	18.9
Caprellidae	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Cerastoderma edule	180	136	0	0	0	0	0	0	24	18.1
Corophium arenarium	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0.9	0.88
Crangon crangon	27	14.7	0	0	0	0	0	0	3.5	1.95
Crangonidae	20	10.2	0	0	0	0	0	0	2.7	1.35
Crepidula fornicata	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.76
Dorvilleidae	0	0	0	0	0	0	20	20.0	13	13.1
Echinocardium cordatum	0	0	27	14.7	0	0	7	6.7	7	4.7
Ensis	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Ensis directus	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Eteone	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0.9	0.88
Flabelligera affinis	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Gastrosaccus spinifer	0	0	0	0	0	0	13	13.3	9	8.7
Glycera	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Glycera tridactyla	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Harmothoe	0	0	0	0	0	0	33	26.8	22	17.5
Harmothoe impar	0	0	0	0	0	0	33	26.8	22	17.5
Hemigrapsus penicillatus	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Heteromastus filiformis	7	6.7	13	13.3	0	0	0	0	2.4	1.76
Hydrobia ulvae	1600	700	0	0	0	0	0	0	210	93
Lanice conchilega	7	6.7	7	6.7	7	6.7	13	13.3	11	8.8
Macoma balthica	13	8.9	0	0	0	0	0	0	1.8	1.18
Magelona papillicornis	0	0	60	27.1	0	0	7	6.7	11	5.4
Malacoceros	70	67	0	0	0	0	0	0	9	8.8
Malmgreniella lunulata	0	0	0	0	27	26.7	0	0	2.6	2.60
Montacuta ferruginosa	0	0	50	31	7	6.7	20	20.0	20	13.6
Mya arenaria	13	13.3	0	0	0	0	0	0	1.8	1.77
Mytilus edulis	0	0	0	0	0	0	170	167	110	109
Nemertea	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Nephtys	0	0	40	22.7	7	6.7	0	0	5.2	2.68
Nephtys assimilis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.76
Nephtys cirrosa	40	10.9	60	25.2	150	49	90	32	83	21.4
Nephtys hombergii	0	0	7	6.7	70	59	7	6.7	12	7.3
Nereis	140	83	0	0	0	0	0	0	19	11.1
Nereis diversicolor	53	19.4	0	0	0	0	0	0	7.1	2.57
Nereis longissima	0	0	0	0	20	10.2	0	0	1.9	0.99
Nereis succinea	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0.9	0.88
Notomastus (notomastus) lateri	0	0	0	0	50	53	40	22.7	31	15.7
Nudibranchia	0	0	0	0	7	6.7	20	20.0	14	13.1
Oligochaeta	110	92	50	31	130	72	70	31	78	25.2
Onbekende soort / species unkn	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.76
Ophiura	0	0	7	6.7	0	0	20	14.2	14	9.4
Owenia fusiformis	0	0	0	0	33	26.8	20	20.0	16	13.4
Pelecypoda	13	8.9	7	6.7	13	8.9	0	0	3.8	1.65
Pholoe minuta	0	0	0	0	20	14.2	13	8.9	11	6.0
Phyllodoce mucosa	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0.9	0.88
Phyllodocidae	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Platynereis dumerilii	0	0	0	0	0	0	27	20.4	17	13.3
Polydora	20	14.2	0	0	0	0	0	0	2.7	1.89
Polydora cornuta	150	133	0	0	0	0	0	0	19	17.6
Pontocrates altamarinus	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Pontocrates longimanus	0	0	40	22.7	20	14.2	13	13.3	15	9.2
Pseudopolydora pulchra	0	0	0	0	13	8.9	0	0	1.3	0.87
Pseudopotamilla reniformis	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Pygospio elegans	390	216	0	0	0	0	0	0	52	28.7
Scoloplos armiger	630	130	130	50	47	20.0	27	14.7	121	20.6
Spio	33	20.5	0	0	0	0	0	0	4.4	2.72
Spio martinensis	47	22.3	0	0	0	0	0	0	6.2	2.96
Spionidae	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Spionophanes bombyx	0	0	70	53	13	8.9	20	10.2	23	9.1
Spisula subtruncata	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Sthenelais boa	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Streblospio shrubsolii	130	97	50	53	150	102	27	26.7	56	24.7
Streptosyllis websteri	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.76
Tellinacea	7	6.7	0	0	13	8.9	7	6.7	7	4.5
Urothoe	33	14.9	0	0	0	0	0	0	4.4	1.98
Urothoe poseidonis	600	300	120	65	130	119	13	13.3	120	44
Venerupis senegalensis	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Totaal (83 soorten)	6200	1470	850	256	1100	440	1000	360	1700	310

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 22

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Oosterschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	6.433 [10]		5.559 [10]		4.73 [10]		31.798 [10]		48.519 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	0	0	6	5.6	0	0	2.2	2.24	2.1	1.60
Abra alba	0	0	0.5	0.55	1200	1080	24	24.3	130	106
Actiniaria	0	0	260	246	700	540	2900	2850	2000	1870
Ampelisca brevicornis	0	0	20	20.2	27	19.2	14	13.6	14	9.4
Amphilochus neapolitanus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aora typica	0	0	0	0	0	0	0.7	0.69	0.5	0.45
Aphelochaeta marioni	140	93	0	0	0	0	0	0	18	12.3
Arenicola	120	122	0	0	0	0	0	0	16	16.1
Arenicola marina	1200	720	0	0	0	0	0	0	150	96
Aricidea minuta	0	0	0	0	0	0	0.29	0.288	0.19	0.189
Autolytus langerhansii	0	0	0	0	0	0	1.7	1.19	1.1	0.78
Bathyporeia	4.1	2.03	0	0	0	0	0	0	0.55	0.269
Bathyporeia pilosa	37	20.6	0	0	0	0	0	0	4.9	2.72
Bathyporeia sarsi	4	4.1	0	0	0	0	0	0	0.5	0.55
Capitella capitata	15	6.4	0	0	0	0	28	27.4	21	18.0
Caprellidae	0	0	0	0	0	0	0.4	0.43	0.28	0.282
Cerastoderma edule	34000	20600	0	0	0	0	0	0	4600	2730
Corophium arenarium	9	8.9	0	0	0	0	0	0	1.2	1.19
Crangon crangon	17	9.4	0	0	0	0	0	0	2.2	1.25
Crangonidae	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Crepidula fornicata	0	0	4	4.5	0	0	0	0	0.5	0.51
Dorvilleidae	0	0	0	0	0	0	0.3	0.34	0.22	0.225
Echinocardium cordatum	0	0	6000	3400	0	0	2000	2010	2000	1380
Ensis	0	0	0	0	0.6	0.62	0	0	0.06	0.060
Ensis directus	0	0	0	0	0	0	12000	11900	8000	7800
Eteone	3	3.1	0	0	0	0	0	0	0.4	0.41
Flabelligera affinis	0	0	0	0	0	0	2.1	2.05	1.3	1.34
Gastrosaccus spinifer	0	0	0	0	0	0	40	37	24	24.3
Glycera	0	0	0	0	0	0	4	4.3	2.8	2.85
Glycera tridactyla	0	0	0	0	140	144	0	0	14	14.1
Harmothoe	0	0	0	0	0	0	5	4.5	3.0	2.95
Harmothoe impar	0	0	0	0	0	0	500	500	400	320
Hemigrapsus penicillatus	0	0	0	0	0	0	2500	2490	1600	1630
Heteromastus filiformis	0	0	28	27.7	0	0	0	0	3	3.2
Hydrobia ulvae	460	222	0	0	0	0	0	0	61	29.4
Lanice conchilega	8	8.1	0	0	70	67	1700	1720	1100	1130
Macoma balthica	360	237	0	0	0	0	0	0	50	31
Magelona papillicornis	0	0	32	15.9	0	0	1.0	0.97	4.3	1.93
Malacoceros	10	9.8	0	0	0	0	0	0	1.3	1.30
Malmgreniella lunulata	0	0	0	0	1.8	1.82	0	0	0.18	0.178
Montacuta ferruginosa	0	0	35	26.8	2.2	2.24	5	5.3	8	4.7
Mya arenaria	19	19.2	0	0	0	0	0	0	2.5	2.54
Mytilus edulis	0	0	0	0	0	0	80000	79000	50000	52000
Nemertea	0	0	0	0	0	0	600	620	400	410
Nephtys	0	0	60	47	0.5	0.45	0	0	7	5.4
Nephtys assimilis	0	0	300	330	0	0	0	0	40	38
Nephtys cirrosa	270	99	140	120	240	112	250	132	240	89
Nephtys hombergii	0	0	30	34	340	299	90	92	100	67
Nereis	2.4	1.57	0	0	0	0	0	0	0.31	0.208
Nereis diversicolor	600	360	0	0	0	0	0	0	70	48
Nereis longissima	0	0	0	0	500	330	0	0	50	33
Nereis succinea	0.3	0.32	0	0	0	0	0	0	0.04	0.043
Notomastus (notomastus) lateri	0	0	0	0	270	273	130	80	110	59
Nudibranchia	0	0	0	0	5	5.1	0.23	0.230	0.6	0.52
Oligochaeta	2.7	2.15	0.22	0.222	3.5	2.46	2.5	1.77	2.4	1.22
Onbekende soort / species unkn	0	0	12	12.2	0	0	0	0	1.4	1.39
Ophiura	0	0	1.6	1.57	0	0	23	22.7	15	14.9
Owenia fusiformis	0	0	0	0	80	73	400	350	240	233
Pelecypoda	11	9.3	5	5.5	10	7.0	0	0	3.0	1.54
Pholoe minuta	0	0	0	0	1.2	1.19	0.8	0.80	0.6	0.53
Phyllodoce mucosa	1.7	1.67	0	0	0	0	0	0	0.22	0.222
Phyllodocidae	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Platynereis dumerilii	0	0	0	0	0	0	42	28.0	27	18.3
Polydora	0.6	0.61	0	0	0	0	0	0	0.08	0.080
Polydora cornuta	50	53	0	0	0	0	0	0	7	7.0
Pontocrates altamarinus	0	0	0	0	0	0	2.2	2.24	1.5	1.47
Pontocrates longimanus	0	0	2.9	1.65	1.8	1.46	0.8	0.77	1.0	0.56
Pseudopolydora pulchra	0	0	0	0	22	19.9	0	0	2.2	1.94
Pseudopotamilla reniformis	0	0	0	0	0	0	500	530	300	350
Pygospio elegans	26	14.1	0	0	0	0	0	0	3.5	1.87
Scoloplos armiger	890	190	340	163	60	46	170	111	270	80
Spio	7	3.4	0	0	0	0	0	0	0.9	0.45
Spio martinensis	7	3.3	0	0	0	0	0	0	0.9	0.44
Spionidae	0	0	0	0	0	0	0.4	0.43	0.28	0.284
Spiofanus bombyx	0	0	40	36	2.1	2.08	6	4.3	9	5.0
Spisula subtruncata	0	0	0	0	24	24.0	0	0	2.3	2.34
Sthenelais boa	0	0	0	0	0.9	0.89	0	0	0.09	0.087
Streblospio shrubsolii	7	5.4	1.6	1.65	8	6.1	1.2	1.21	2.7	1.24
Streptosyllis websteri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tellinacea	1.6	1.64	0	0	60	59	0.4	0.41	6	5.7
Urothoe	23	14.1	0	0	0	0	0	0	3.1	1.87
Urothoe poseidonis	260	138	39	25.6	50	49	4	4.1	47	19.3
Venerupis senegalensis	0	0	0	0	140	139	0	0	14	13.5
Totaal (83 soorten)	39000	20800	7000	3700	3900	1960	100000	81000	70000	53000

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 23

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Noordelijk deel van de Oosterschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	4.472 [10]		2.452 [10]		1.346 [10]		11.277 [10]		19.547 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abra	0	0	0	0	30	33	70	42	41	24.4
Abra alba	0	0	0	0	0	0	90	80	50	46
Abra nitida	0	0	20	20.0	67	22.2	170	125	100	72
Acanthocardia paucicostata	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.8
Actinaria	7	6.7	0	0	20	14.2	70	51	45	29.5
Ampelisca brevicornis	0	0	7	6.7	60	36	20	20.0	17	11.8
Ampharete acutifrons	0	0	0	0	20	20.0	0	0	1.4	1.38
Aphelochaeta marioni	310	132	310	136	90	60	7	6.7	120	35
Arenicola	40	17.8	0	0	0	0	0	0	9	4.1
Arenicola marina	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
Aricidea minuta	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
Ascidacea	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
Athanas nitescens	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
Capitella capitata	600	520	150	80	40	33	7	6.7	170	119
Caprellidae	0	0	13	13.3	0	0	7	6.7	6	4.2
Cerastoderma edule	33	26.8	0	0	0	0	0	0	8	6.1
Corbula gibba	0	0	0	0	190	93	1000	390	590	225
Corophium	0	0	0	0	70	49	0	0	5	3.4
Corophium arenarium	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.1	2.03
Corophium sextonae	0	0	0	0	27	26.7	0	0	1.8	1.84
Cossura longocirrata	0	0	13	13.3	7	6.7	7	6.7	6	4.2
Crangon crangon	67	29.8	0	0	0	0	0	0	15	6.8
Crassostrea	7	6.7	0	0	13	8.9	0	0	2.4	1.64
Crepidula fornicata	0	0	70	66	330	241	50	53	60	36
Crustacea	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
Decapoda	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
Ensis	0	0	13	8.9	13	8.9	0	0	2.6	1.27
Ensis directus	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
Eteone	40	26.7	13	13.3	40	20.4	0	0	14	6.5
Eumida	0	0	0	0	40	33	0	0	2.8	2.29
Eumida bahusiensis	20	20.0	0	0	0	0	0	0	5	4.6
Exogone naidina	13	13.3	110	56	7	6.7	0	0	17	7.7
Gammarus	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
Harmothoe	0	0	13	8.9	0	0	7	6.7	6	4.0
Hemigrapsus penicillatus	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	1.3	0.95
Hydobia ulvae	2000	1400	0	0	7	6.7	1300	1310	1200	820
Kefersteinia cirrata	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.8
Lanice conchilega	60	46	0	0	40	40	7	6.7	20	11.5
Lepidochitona cinereus	13	13.3	0	0	0	0	0	0	3	3.1
Malmgreniella lunulata	7	6.7	0	0	7	6.7	0	0	2.0	1.59
Microdeutopus anomalus	0	0	170	127	33	26.8	13	8.9	31	16.8
Microdeutopus gryllotalpa	0	0	0	0	90	93	0	0	6	6.4
Mya arenaria	20	20.0	0	0	0	0	0	0	5	4.6
Mysella bidentata	0	0	27	20.4	40	28.5	110	106	70	61
Mytilus edulis	20	20.0	0	0	7	6.7	0	0	5	4.6
Nassarius reticulatus	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.8
Nemertea	7	6.7	20	20.0	20	20.0	0	0	5	3.2
Neoamphitrite	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.84
Nephtys	13	8.9	0	0	50	33	33	20.5	25	12.2
Nephtys caeca	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.84
Nephtys cirrosa	0	0	7	6.7	13	8.9	0	0	1.8	1.04
Nephtys hombergii	40	26.7	80	27.8	150	49	140	40	110	24.5
Nereis	13	13.3	33	20.5	20	10.2	0	0	9	4.0
Nereis longissima	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.84
Nereis succinea	0	0	7	6.7	0	0	13	13.3	9	7.7
Notomastus (notomastus) lateri	7	6.7	13	8.9	47	22.3	0	0	6.4	2.44
Oligochaeta	350	198	540	239	310	167	53	21.8	200	57
Ophiodromus flexuosus	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
Ophiura	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
Pelecypoda	7	6.7	7	6.7	13	8.9	0	0	3.3	1.84
Pholoe minuta	7	6.7	50	37	360	140	13	8.9	41	12.0
Phyllodoce mucosa	110	54	7	6.7	0	0	7	6.7	29	12.9
Platynereis dumerilii	0	0	0	0	20	20.0	0	0	1.4	1.38
Polycirrus	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
Pontocrates longimanus	0	0	27	17.8	100	86	53	27.8	41	17.2
Pygospio elegans	380	211	80	80	47	28.2	0	0	100	49
Scoloplos armiger	700	510	70	33	160	40	7	6.7	170	116
Spionidae	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
Spiophanes bombyx	0	0	0	0	80	48	0	0	6	3.3
Sthenelais boa	0	0	0	0	13	13.3	0	0	0.9	0.92
Streblospio shrubsolii	53	25.9	170	55	170	90	600	310	380	181
Syllidia armata	0	0	0	0	40	26.7	0	0	2.8	1.84
Tellina tenuis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.84
Terebellidae	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
Urothoe poseidonis	180	137	0	0	0	0	0	0	40	31
Venerupis senegalensis	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
Totaal (76 soorten)	5200	1580	2100	480	3000	660	3900	1580	3900	980

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 24

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Noordelijk deel van de Oosterschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	4.472 [10]		2.452 [10]		1.346 [10]		11.277 [10]		19.547 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abra	0	0	0	0	0.6	0.60	5	4.1	3.1	2.35
Abra alba	0	0	0	0	0	0	200	197	120	113
Abra nitida	0	0	17	17.3	80	43	110	74	70	43
Acanthocardia paucicostata	0	0	0	0	0	0	60	60	30	34
Actinaria	1.4	1.42	0	0	800	630	800	730	500	420
Ampelisca brevicornis	0	0	5	4.7	36	20.3	10	9.6	9	5.8
Ampharete acutifrons	0	0	0	0	11	11.1	0	0	0.8	0.76
Aphelochaeta marioni	38	14.4	33	16.2	3.3	2.54	1.4	1.43	14	4.0
Arenicola	1300	960	0	0	0	0	0	0	290	221
Arenicola marina	190	191	0	0	0	0	0	0	40	44
Aricidea minuta	0	0	0	0	0.4	0.38	0	0	0.026	0.0264
Ascidacea	0	0	0	0	2600	2640	0	0	180	182
Athanas nitescens	0	0	0	0	110	106	0	0	7	7.3
Capitella capitata	170	156	27	16.1	2.3	2.33	0.7	0.72	40	36
Caprellidae	0	0	0.3	0.34	0	0	0.4	0.43	0.29	0.252
Cerastoderma edule	9000	8000	0	0	0	0	0	0	2100	1830
Corbula gibba	0	0	0	0	500	440	8000	3700	4400	2160
Corophium	0	0	0	0	6	4.6	0	0	0.4	0.32
Corophium arenarium	5	3.6	0	0	0	0	0	0	1.1	0.83
Corophium sextonae	0	0	0	0	2.1	2.15	0	0	0.15	0.148
Cossura longocirrata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Crangon crangon	32	15.3	0	0	0	0	0	0	7	3.5
Crassostrea	2500	2490	0	0	60000	52000	0	0	5000	3700
Crepidula fornicata	0	0	10000	10100	11000	10300	50	53	2100	1460
Crustacea	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Decapoda	140	141	0	0	0	0	0	0	30	32
Ensis	0	0	700	470	190	160	0	0	100	60
Ensis directus	0	0	0	0	8000	8200	0	0	600	560
Eteone	40	45	12	11.5	39	28.6	0	0	14	10.5
Eumida	0	0	0	0	34	22.9	0	0	2.3	1.57
Eumida bahusiensis	21	21.5	0	0	0	0	0	0	5	4.9
Exogone naidina	0	0	0.6	0.41	0	0	0	0	0.08	0.052
Gammarus	0.8	0.77	0	0	0	0	0	0	0.18	0.177
Harmothoe	0	0	20	15.9	0	0	0.9	0.86	3.0	2.05
Hemigrapsus penicillatus	0	0	500	450	500	450	0	0	90	64
Hydrobia ulvae	1100	760	0	0	1.2	1.23	300	310	430	247
Kefersteinia cirrata	0	0	0	0	0	0	4	4.0	2.3	2.29
Lanice conchilega	200	135	0	0	260	265	5	5.4	70	36
Lepidochitona cinereus	40	44	0	0	0	0	0	0	10	10.1
Malmgreniella lunulata	15	15.2	0	0	10	10.4	0	0	4	3.6
Microdeutopus anomalus	0	0	28	21.5	7	4.9	0.5	0.52	4.3	2.73
Microdeutopus gryllotalpa	0	0	0	0	18	18.0	0	0	1.2	1.24
Mya arenaria	14	14.4	0	0	0	0	0	0	3	3.3
Mysella bidentata	0	0	3.0	2.17	7	5.0	50	48	30	28.0
Mytilus edulis	2800	2830	0	0	7	6.9	0	0	600	650
Nassarius reticulatus	0	0	0	0	0	0	700	680	400	390
Nemertea	80	75	1.2	1.16	1.4	1.39	0	0	17	17.2
Neomphitrite	0	0	600	620	0	0	0	0	80	78
Nephtys	7	4.9	0	0	17	13.4	17	10.2	13	6.1
Nephtys caeca	0	0	4000	3700	0	0	0	0	500	470
Nephtys cirrosa	0	0	22	21.9	14	10.7	0	0	3.7	2.84
Nephtys hombergii	600	400	410	138	330	115	280	125	360	119
Nereis	1.1	1.13	5	3.2	24	19.5	0	0	2.6	1.43
Nereis longissima	0	0	110	112	0	0	0	0	14	14.0
Nereis succinea	0	0	100	100	0	0	30	35	33	23.6
Notomastus (notomastus) lateri	60	64	220	213	600	320	0	0	80	37
Oligochaeta	35	20.8	9	4.3	4.8	2.54	1.2	0.52	10	4.8
Ophiodromus flexuosus	0	0	0	0	9	9.5	0	0	0.7	0.65
Ophiura	0	0	0	0	0.3	0.30	0	0	0.021	0.0209
Pelecypoda	0	0	4	4.1	8	5.5	0	0	1.0	0.64
Pholoe minuta	1.8	1.79	6	5.1	30	13.1	1.1	0.76	3.9	1.26
Phyllodoce mucosa	330	179	24	23.9	0	0	30	29.8	100	45
Platynereis dumerilii	0	0	0	0	30	34	0	0	2.3	2.33
Polycirrus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontocrates longimanus	0	0	2.1	1.38	9	8.0	4.0	2.15	3.2	1.37
Pygospio elegans	25	16.9	12	11.9	0.8	0.55	0	0	7	4.2
Scoloplos armiger	170	96	120	94	270	130	0	0	73	26.5
Spionidae	1.1	1.13	0	0	0	0	0	0	0.26	0.258
Spiophanes bombyx	0	0	0	0	32	17.4	0	0	2.2	1.20
Sthenelais boa	0	0	0	0	26	25.9	0	0	1.8	1.79
Streblospio shrubsolii	6.4	2.64	12	4.9	9	5.7	27	16.1	19	9.4
Syllidia armata	0	0	0	0	3.1	2.04	0	0	0.21	0.141
Tellina tenuis	0	0	100	96	0	0	0	0	12	12.1
Terebellidae	0	0	0	0	110	108	0	0	7	7.4
Urothoe posedonis	60	54	0	0	0	0	0	0	14	12.3
Venerupis senegalensis	2300	2300	0	0	0	0	0	0	500	530
Totaal (76 soorten)	22000	8700	17000	10200	90000	52000	10000	4400	19000	5000

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 25

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Oosterschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	8.189 [10]		11.027 [10]		3.647 [10]		10.285 [10]		33.149 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Abra alba	0	0	27	14.7	13	8.9	13	8.9	14	5.7
Actiniaria	0	0	27	17.8	13	8.9	20	14.2	17	7.4
Ampelisca brevicornis	0	0	0	0	40	33	53	23.9	21	8.3
Ampharetidae	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Amphilochus neapolitanus	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	4	3.0
Amphitrite	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Anoplodactylus petiolatus	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Aoridae	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Aphelochaeta marioni	27	14.7	600	440	40	33	150	153	260	155
Arenicola	60	18.5	0	0	0	0	0	0	15	4.6
Arenicola marina	13	13.3	0	0	0	0	0	0	3	3.3
Aricidea minuta	0	0	13	13.3	0	0	0	0	4	4.4
Autolytus langerhansi	0	0	0	0	0	0	13	13.3	4	4.1
Bathyporeia sarsi	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Bodotria pulchella	7	6.7	0	0	7	6.7	7	6.7	4.4	2.74
Bodotria scorpoides	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Bodotriidae	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Capitella capitata	40	26.7	7	6.7	50	33	7	6.7	20	8.1
Cerastoderma edule	20	14.2	7	6.7	13	13.3	0	0	9	4.4
Cheirocratus sundeavallii	0	0	27	26.7	7	6.7	80	73	34	24.3
Cirratulidae	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Corophium	7	6.7	0	0	20	14.2	0	0	3.8	2.27
Corophium arenarium	110	63	0	0	0	0	0	0	28	15.5
Corophium volutator	0	0	0	0	7	6.7	27	20.4	9	6.4
Crangon	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.6	1.65
Crangon crangon	90	48	0	0	13	8.9	0	0	25	11.9
Crassostrea	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	2.8	2.19
Crepidula fornicata	0	0	50	47	200	89	420	251	170	80
Cumacea	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Cumopsis goodsiri	13	13.3	0	0	0	0	0	0	3	3.3
Diastylis bradyi	0	0	0	0	13	8.9	13	8.9	5.6	2.93
Diastylis tumida	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Ensis	0	0	7	6.7	13	8.9	0	0	3.7	2.42
Eteone	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Eumida	0	0	7	6.7	13	8.9	0	0	3.7	2.42
Exogone naidina	0	0	33	22.8	0	0	0	0	11	7.6
Flabelligera affinis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Gammaridae	0	0	40	40	0	0	0	0	13	13.3
Gammarus duebeni	0	0	13	13.3	0	0	0	0	4	4.4
Gammarus locusta	0	0	60	60	0	0	0	0	20	20.0
Gastrosaccus spinifer	0	0	7	6.7	0	0	13	8.9	6	3.5
Gattyana cirrosa	0	0	13	13.3	0	0	0	0	4	4.4
Glycera tridactyla	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Harmothoe	0	0	27	26.7	7	6.7	0	0	10	8.9
Hemigrapsus penicillatus	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	4	3.0
Heteromastus filiformis	27	20.4	50	31	13	13.3	0	0	26	11.6
Hydrobia ulvae	6200	2020	80	41	40	20.4	0	0	1600	500
Lanice conchilega	0	0	27	14.7	0	0	7	6.7	11	5.3
Macoma balthica	20	14.2	0	0	7	6.7	0	0	6	3.6
Magelona papillicornis	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Malmgreniella lunulata	0	0	20	10.2	0	0	0	0	7	3.4
Microdeutopus anomalus	0	0	90	65	0	0	0	0	31	21.7
Microphthalmus sczelkowi	50	40	0	0	0	0	0	0	12	9.8
Mysella bidentata	0	0	7	6.7	60	53	50	31	25	11.5
Mytilus edulis	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Nemertea	0	0	0	0	0	0	13	8.9	4.1	2.76
Neoamphitrite	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	2.8	2.19
Neoamphitrite figulus	0	0	13	13.3	13	13.3	0	0	6	4.7
Nephtys	7	6.7	20	10.2	0	0	7	6.7	10	4.3
Nephtys caeca	0	0	13	13.3	13	13.3	0	0	6	4.7
Nephtys cirrosa	0	0	47	28.2	60	35	100	26.8	53	13.1
Nephtys hombergii	0	0	33	14.9	53	19.4	40	17.8	29	7.7
Nereis diversicolor	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Nereis succinea	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Notomastus (notomastus) lateri	0	0	33	22.8	40	14.7	90	53	42	18.1
Oligochaeta	700	460	460	229	90	37	47	26.4	340	137
Onbekende soort / species unkn	7	6.7	20	14.2	0	0	20	20.0	15	8.0
Ophiura	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	3.0	2.34
Pelecypoda	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.3	2.20
Petricola pholadiformis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Pholoe minuta	0	0	190	144	33	20.5	50	40	80	50
Phoxichilidium femoratum	0	0	0	0	0	0	13	13.3	4	4.1
Phyllodoce mucosa	0	0	0	0	0	0	13	8.9	4.1	2.76
Platynereis dumerilii	0	0	0	0	13	8.9	7	6.7	3.5	2.29
Poecilochaetus serpens	0	0	0	0	0	0	20	14.2	6	4.4
Polychaeta	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Polycirrus	7	6.7	70	67	40	33	50	40	43	25.7
Polydora cornuta	0	0	13	8.9	0	0	0	0	4.4	2.96
Pontocrates altamarinus	0	0	30	33	0	0	0	0	11	11.1
Pontocrates longimanus	7	6.7	140	80	170	75	190	49	130	32
Porifera	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Pseudocuma longicornis	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Pseudopotamilla reniformis	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	2.8	2.19
Pygospio elegans	27	10.9	20	20.0	0	0	0	0	13	7.2
Retusa obtusa	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	2.8	2.19
Scoloplos armiger	700	510	67	22.2	240	83	190	53	290	129
Spio	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.6	1.65
Spio martinensis	7	6.7	7	6.7	0	0	0	0	3.9	2.76
Spiofanus bombyx	7	6.7	27	20.4	60	36	100	48	48	16.9
Streptosyllis shrubsolii	0	0	1200	850	90	40	250	253	480	294
Streptosyllis websteri	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Syllidae	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Tanaidacea	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Tellina fabula	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Tellinacea	0	0	0	0	13	8.9	13	8.9	5.6	2.93
Urothoe brevicornis	0	0	0	0	0	0	13	13.3	4	4.1

Urothoe poseidonis	80	54	0	0	0	0	0	0	20	13.4
Totaal (98 soorten)	8300	2520	3700	1210	1620	279	2200	600	4100	770

----- < 0,00001, +++++++ > 9999999

Tabel 26

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Oosterschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	8.189 [10]		11.027 [10]		3.647 [10]		10.285 [10]		33.149 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	0	0	0	0	0	0	1.8	1.81	0.6	0.56
Abra alba	0	0	20	12.9	40	37	110	72	44	23.2
Actiniaria	0	0	3000	2670	800	770	500	330	1200	900
Ampelisca brevicornis	0	0	0	0	50	37	51	27.6	21	9.5
Ampharetidae	0	0	0.9	0.91	0	0	0	0	0.3	0.30
Amphilochus neapolitanus	0	0	0.4	0.43	0	0	0	0	0.14	0.143
Amphitrite	0	0	19	18.6	0	0	0	0	6	6.2
Anoplodactylus petiolatus	0	0	0	0	0.6	0.65	0	0	0.07	0.071
Aoridae	0	0	0	0	0	0	0.4	0.43	0.13	0.133
Aphelochaeta marioni	2.3	2.26	60	47	5	3.7	7	6.9	25	15.7
Arenicola	1100	740	0	0	0	0	0	0	270	184
Arenicola marina	1000	960	0	0	0	0	0	0	240	238
Aricidea minuta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Autolytus langerhansii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bathyporeia sarsi	0	0	0	0	6	6.1	0	0	0.7	0.67
Bodotria pulchella	0.4	0.44	0	0	1.8	1.83	0.8	0.79	0.6	0.33
Bodotria scorioides	0	0	0	0	0.4	0.44	0	0	0.05	0.048
Bodotriidae	0	0	0	0	0.26	0.262	0	0	0.029	0.0288
Capitella capitata	3.3	2.96	2.7	2.73	1.4	1.12	0	0	1.9	1.17
Cerastoderma edule	1100	740	1600	1610	0.9	0.94	0	0	800	570
Cheirocratus sundeavallii	0	0	10	10.1	0.3	0.34	28	27.3	12	9.1
Cirratulidae	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Corophium	0	0	0	0	1.5	0.98	0	0	0.16	0.107
Corophium arenarium	60	32	0	0	0	0	0	0	14	8.0
Corophium volutator	0	0	0	0	0.8	0.77	2.1	1.52	0.7	0.48
Crangon	2.6	2.58	0	0	0	0	0	0	0.6	0.64
Crangon crangon	36	22.2	0	0	200	202	0	0	31	22.9
Crassostrea	0	0	0	0	1900	1930	600	610	400	284
Crepidula fornicata	0	0	3000	3000	15000	11700	7000	4400	5000	2120
Cumacea	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cumopsis goodsiri	1.0	1.05	0	0	0	0	0	0	0.26	0.259
Diastylis bradyi	0	0	0	0	8	6.7	6	5.3	2.7	1.80
Diastylis tumida	0	0	0	0	0	0	0.5	0.52	0.16	0.163
Ensis	0	0	100	100	70	52	0	0	40	34
Eteone	0	0	0	0	6	6.4	0	0	0.7	0.71
Eumida	0	0	2.7	2.70	2.6	2.22	0	0	1.2	0.93
Exogone naidina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Flabelligera affinis	0	0	30	30	0	0	0	0	10	10.1
Gammaridae	0	0	1.9	1.89	0	0	0	0	0.6	0.63
Gammarus duebeni	0	0	50	48	0	0	0	0	16	15.9
Gammarus locusta	0	0	50	52	0	0	0	0	17	17.3
Gastrosaccus spinifer	0	0	26	25.6	0	0	60	44	27	16.1
Gattyana cirrosa	0	0	100	101	0	0	0	0	30	33
Glycera tridactyla	0	0	50	45	0	0	0	0	15	15.1
Harmothoe	0	0	0.5	0.54	0	0	0	0	0.18	0.178
Hemigrapsus penicillatus	0	0	1300	1290	0	0	800	750	700	490
Heteromastus filiformis	230	202	60	41	6	6.0	0	0	80	52
Hydrobia ulvae	2700	1120	20	10.0	9	4.5	0	0	660	276
Lanice conchilega	0	0	31	27.7	0	0	40	38	22	14.9
Macoma balthica	270	217	0	0	2.7	2.67	0	0	70	54
Magelona papillicornis	0	0	0	0	1.1	1.07	0	0	0.12	0.118
Malmgreniella lunulata	0	0	18	16.8	0	0	0	0	6	5.6
Microdeutopus anomalus	0	0	22	15.5	0	0	0	0	7	5.1
Microphthalmus szcelkowi	1.8	1.37	0	0	0	0	0	0	0.5	0.34
Mysella bidentata	0	0	1.2	1.16	25	24.6	24	13.8	11	5.1
Mytilus edulis	0	0	0	0	2.8	2.76	0	0	0.3	0.30
Nemertea	0	0	0	0	0	0	2.5	1.73	0.8	0.54
Neoamphitrite	0	0	0	0	60	61	220	220	80	69
Neoamphitrite figulus	0	0	700	750	70	72	0	0	260	249
Nephtys	0	0	12	8.1	0	0	1.2	1.18	4.3	2.71
Nephtys caeca	0	0	70	75	70	67	0	0	32	25.9
Nephtys cirrosa	0	0	90	54	100	52	130	51	81	24.5
Nephtys hombergii	0	0	410	275	130	54	900	540	420	190
Nereis diversicolor	0	0	70	74	0	0	0	0	25	24.6
Nereis succinea	0	0	120	116	0	0	0	0	40	39
Notomastus (notomastus) lateri	0	0	160	106	130	73	130	61	110	41
Oligochaeta	50	32	21	17.0	1.6	0.70	0.4	0.37	20	9.8
Onbekende soort / species unkn	0.22	0.220	19	18.0	0	0	3	3.3	7	6.1
Ophiura	0	0	0	0	1.2	1.22	0	0	0.13	0.134
Pelecypoda	0.7	0.53	0	0	0	0	0	0	0.18	0.130
Petricola pholadiformis	0	0	1500	1530	0	0	0	0	500	510
Pholoe minuta	0	0	11	7.0	5	3.7	19	19.2	10	6.4
Phoxichilidium femoratum	0	0	0	0	0	0	0.6	0.65	0.20	0.201
Phyllodoce mucosa	0	0	0	0	0	0	40	38	12	11.9
Platynereis dumerilii	0	0	0	0	3.0	2.66	0.27	0.267	0.4	0.30
Poecilochaetus serpens	0	0	0	0	0	0	50	47	15	14.6
Polychaeta	0	0	0	0	11	11.2	0	0	1.2	1.23
Polycirrus	0.6	0.55	10	9.8	13	11.9	6	5.5	7	3.9
Polydora cornuta	0	0	8	6.1	0	0	0	0	2.6	2.02
Pontocrates altamarinus	0	0	2.6	2.58	0	0	0	0	0.9	0.86
Pontocrates longimanus	0.3	0.34	10	5.8	11	4.7	13	3.6	8.9	2.30
Porifera	0	0	12	11.8	0	0	0	0	4	3.9
Pseudocuma longicornis	0	0	0	0	1.0	0.96	0	0	0.11	0.106
Pseudopotamilla reniformis	0	0	0	0	14	13.7	12	11.9	5	4.0
Pygospio elegans	0.3	0.35	0.7	0.69	0	0	0	0	0.32	0.246
Retusa obtusa	0	0	0	0	1.5	1.53	1.7	1.69	0.7	0.55
Scoloplos armiger	150	126	70	38	470	183	230	83	190	47
Spio	2.7	2.69	0	0	0	0	0	0	0.7	0.66
Spio martinensis	0.6	0.61	1.0	0.95	0	0	0	0	0.5	0.35
Spiophanes bombyx	0.7	0.69	9	7.4	11	6.5	42	19.3	17	6.5
Streblospio shrubsolei	0	0	120	87	5	3.8	12	11.7	44	29.0
Streptosyllis websteri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Syllidae	0	0	0.17	0.175	0	0	0	0	0.06	0.058
Tanaidacea	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tellina fabula	0	0	0	0	0	0	2.5	2.54	0.8	0.79
Tellinacea	0	0	0	0	0.37	0.255	0.8	0.59	0.30	0.186
Urothoe brevicornis	0	0	0	0	0	0	5	5.2	1.6	1.63

Urothoe poseidonis	20	13.5		0	0		0	0		0	0		5	3.3
Totaal (98 soorten)	6700	2010		13000	5100		20000	12400		11000	5800		11600	2870
----- < 0,00001, ++++++ > 9999999														

Tabel 27

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Oosterschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	6.433 [10]		5.559 [10]		4.73 [10]		31.798 [10]		48.519 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	0	0	0	0	0	0	27	20.4	17	13.3
Abra	0	0	0	0	0	0	80	44	52	29.0
Abra alba	0	0	13	8.9	110	80	100	44	77	29.6
Actiniaria	7	6.7	7	6.7	110	107	33	26.8	34	20.4
Ampelisca brevicornis	0	0	130	105	13	8.9	70	46	60	33
Amphilochus neapolitanus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.76
Anoplodactylus petiolatus	0	0	7	6.7	7	6.7	13	8.9	10	5.9
Aora typica	0	0	7	6.7	40	40	7	6.7	9	5.9
Aoridae	0	0	13	13.3	0	0	0	0	1.5	1.53
Aphelochaeta marioni	1200	930	150	82	40	14.7	390	183	440	173
Aphrodita aculeata	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Arenicola	27	10.9	0	0	0	0	0	0	3.5	1.44
Autolytus	0	0	0	0	0	0	13	13.3	9	8.7
Autolytus langerhansi	0	0	7	6.7	40	40	40	22.7	31	15.4
Autolytus prolifer	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Bathyporeia	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0.9	0.88
Bathyporeia elegans	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.76
Bathyporeia pilosa	40	26.7	0	0	0	0	0	0	5	3.5
Bathyporeia sarsi	27	20.4	0	0	7	6.7	0	0	4.2	2.78
Bodotria scorpioides	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Capitella capitata	100	68	130	74	20	14.2	150	71	130	48
Caprellidae	0	0	0	0	7	6.7	47	22.3	31	14.7
Cerastoderma edule	180	115	0	0	0	0	0	0	24	15.3
Corophium	0	0	0	0	30	33	0	0	3	3.2
Corophium bonnellii	0	0	0	0	27	26.7	0	0	2.6	2.60
Corophium sextonae	0	0	0	0	20	20.0	0	0	1.9	1.95
Corophium volutator	0	0	0	0	0	0	13	13.3	9	8.7
Crangon crangon	20	10.2	0	0	0	0	0	0	2.7	1.35
Crepidula fornicata	0	0	0	0	0	0	13	13.3	9	8.7
Cumacea	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Diastylis bradyi	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Echinocardium cordatum	0	0	27	10.9	7	6.7	7	6.7	8	4.6
Ensis	0	0	13	8.9	0	0	7	6.7	6	4.5
Ensis directus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.76
Epitonium clathratulum	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Eteone	7	6.7	7	6.7	7	6.7	40	40	29	26.2
Eumida	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Gammaridae	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	5	4.4
Gammarus	13	13.3	0	0	0	0	0	0	1.8	1.77
Gammarus locusta	20	20.0	0	0	0	0	0	0	2.7	2.65
Gattyana cirrosa	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Gibbula	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.6	0.65
Glycera	7	6.7	20	14.2	7	6.7	27	14.7	21	9.9
Harmothoe	0	0	0	0	7	6.7	53	25.9	36	17.0
Heteromastus filiformis	7	6.7	13	13.3	7	6.7	0	0	3.1	1.88
Hydrobia ulvae	700	390	0	0	7	6.7	0	0	90	52
Janiridae	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.76
Lanice conchilega	40	33	0	0	27	14.7	90	54	60	35
Liocarcinus holtsatus	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Macoma balthica	67	26.3	0	0	20	20.0	0	0	11	4.0
Magelona	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Magelona papillicornis	0	0	73	27.1	20	20.0	40	17.8	37	12.2
Malacoceros	7	6.7	0	0	0	0	13	13.3	10	8.8
Malmgreniella lunulata	7	6.7	0	0	20	14.2	0	0	2.8	1.64
Melita	0	0	0	0	7	6.7	27	26.7	18	17.5
Microdeutopus	0	0	0	0	0	0	13	13.3	9	8.7
Microdeutopus anomalus	0	0	0	0	0	0	40	40	26	26.2
Montacuta ferruginosa	0	0	70	40	0	0	0	0	8	4.6
Mya arenaria	20	14.2	0	0	0	0	0	0	2.7	1.89
Mysella bidentata	0	0	7	6.7	0	0	40	20.4	27	13.4
Mytilus edulis	0	0	0	0	240	240	13	8.9	32	24.1
Nemertea	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	5	4.4
Nephtys	0	0	33	20.5	60	18.5	150	61	110	40
Nephtys cirrosa	47	22.3	33	17.9	90	39	27	14.7	36	11.0
Nephtys hombergii	27	10.9	53	21.8	60	31	47	17.4	46	12.1
Nereis	20	14.2	0	0	0	0	20	14.2	16	9.5
Nereis diversicolor	40	33	0	0	7	6.7	0	0	6	4.5
Nereis longissima	20	20.0	13	8.9	7	6.7	13	8.9	14	6.5
Notomastus (notomastus) lateri	0	0	260	171	40	33	170	145	140	97
Oligochaeta	150	146	180	78	250	121	500	244	390	162
Onbekende soort / species unkn	7	6.7	0	0	7	6.7	0	0	1.5	1.10
Ophiura	0	0	20	14.2	250	224	53	27.8	62	28.5
Ophiura albida	0	0	0	0	90	50	7	6.7	13	6.5
Owenia fusiformis	0	0	50	34	20	14.2	260	210	180	138
Pectinaria	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.76
Pectinaria koreni	0	0	7	6.7	0	0	33	14.9	23	9.8
Pelecypoda	0	0	13	8.9	0	0	0	0	1.5	1.02
Petricola pholadiformis	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Pholoe minuta	0	0	150	119	200	200	0	0	37	23.8
Phoronidae	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Phyllodoce	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0.9	0.88
Phyllodoce mucosa	50	33	7	6.7	7	6.7	80	80	60	53
Platyhelminthes	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.3	1.30
Polychaeta	7	6.7	7	6.7	0	0	0	0	1.6	1.17
Polydora	27	26.7	0	0	13	13.3	0	0	5	3.8
Polynoidae	0	0	13	13.3	0	0	0	0	1.5	1.53
Pontocrates altamarinus	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	5	4.4
Pontocrates longimanus	0	0	20	10.2	13	13.3	50	33	34	21.7
Pseudopolydora pulchra	0	0	0	0	0	0	33	22.8	22	14.9
Pygospio elegans	27	20.4	0	0	0	0	0	0	3.5	2.70
Retusa obtusa	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Scoloplos armiger	470	165	230	100	100	44	160	55	200	44
Scrobicularia plana	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0.9	0.88
Spio	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0.9	0.88
Spio filicornis	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0.9	0.88
Spio martinensis	13	13.3	0	0	0	0	0	0	1.8	1.77
Spiophanes bombyx	73	25.2	700	400	53	25.9	400	300	380	205

Spisula subtruncata	0	0	0	0	7	6.7	40	26.7	27	17.5
Stenothoe marina	0	0	0	0	0	0	13	13.3	9	8.7
Sthenelais boa	0	0	7	6.7	13	13.3	50	47	30	31
Streblospio shrubsolii	7	6.7	70	55	40	26.7	13	13.3	22	11.1
Syllidia armata	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.3	1.30
Tellina fabula	0	0	33	14.9	0	0	7	6.7	8	4.7
Urothoe	33	22.8	0	0	13	8.9	0	0	6	3.1
Urothoe poseidonis	330	164	130	54	53	23.9	20	20.0	77	26.3
Venerupis	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
Venerupis senegalensis	0	0	0	0	20	20.0	7	6.7	6	4.8
Totaal (107 soorten)	3800	1310	2800	1160	2300	1330	3700	1230	3500	840

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 28

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Oosterschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	6.433 [10]		5.559 [10]		4.73 [10]		31.798 [10]		48.519 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abludomelita obtusata</i>	0	0	0	0	0	0	2.3	1.60	1.5	1.05
<i>Abra</i>	0	0	0	0	0	0	9	5.5	6	3.6
<i>Abra alba</i>	0	0	1.8	1.35	220	135	530	291	370	191
<i>Actiniaria</i>	2.7	2.66	1.3	1.29	70	73	70	69	50	46
<i>Ampelisca brevicornis</i>	0	0	40	35	2.0	1.44	29	22.5	24	15.3
<i>Amphilochus neapolitanus</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Anoplodactylus petiolatus</i>	0	0	0.5	0.52	0.8	0.78	0.6	0.65	0.6	0.44
<i>Aora typica</i>	0	0	0.5	0.48	6	6.1	1.0	1.04	1.3	0.90
<i>Aoridae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Aphelochaeta marioni</i>	90	72	6	3.2	1.4	0.92	15	8.7	23	11.1
<i>Aphrodita aculeata</i>	0	0	0	0	600	590	0	0	60	58
<i>Arenicola</i>	110	52	0	0	0	0	0	0	15	6.8
<i>Autolytus</i>	0	0	0	0	0	0	1.0	0.96	0.6	0.63
<i>Autolytus langerhansi</i>	0	0	0.26	0.262	1.6	1.57	0.7	0.70	0.6	0.48
<i>Autolytus prolifer</i>	0	0	0	0	0	0	0.26	0.262	0.17	0.172
<i>Bathyporeia</i>	1.5	1.52	0	0	0	0	0	0	0.20	0.201
<i>Bathyporeia elegans</i>	0	0	0.6	0.64	0	0	0	0	0.07	0.073
<i>Bathyporeia pilosa</i>	10	6.9	0	0	0	0	0	0	1.4	0.92
<i>Bathyporeia sarsi</i>	8	5.2	0	0	2.3	2.32	0	0	1.3	0.73
<i>Bodotria scorpioides</i>	0	0	0	0	0	0	0.4	0.40	0.26	0.262
<i>Capitella capitata</i>	23	20.5	3.3	1.91	0.9	0.81	55	25.3	39	16.8
<i>Caprellidae</i>	0	0	0	0	0.3	0.32	2.3	1.78	1.6	1.17
<i>Cerastoderma edule</i>	45000	27600	0	0	0	0	0	0	6000	3700
<i>Corophium</i>	0	0	0	0	0.6	0.56	0	0	0.05	0.055
<i>Corophium bonnellii</i>	0	0	0	0	1.5	1.52	0	0	0.15	0.148
<i>Corophium sextonae</i>	0	0	0	0	3	3.0	0	0	0.30	0.296
<i>Corophium volutator</i>	0	0	0	0	0	0	0.8	0.80	0.5	0.52
<i>Crangon crangon</i>	80	63	0	0	0	0	0	0	10	8.3
<i>Crepidula fornicata</i>	0	0	0	0	0	0	1.4	1.43	0.9	0.94
<i>Cumacea</i>	0	0	0	0	0.24	0.240	0	0	0.023	0.0234
<i>Diastylis bradyi</i>	0	0	0	0	0	0	5	4.7	3	3.1
<i>Echinocardium cordatum</i>	0	0	14000	7000	600	610	1400	1370	2500	1210
<i>Ensis</i>	0	0	700	470	0	0	3000	3400	2300	2240
<i>Ensis directus</i>	0	0	9000	8800	0	0	0	0	1000	1000
<i>Epitonium clathratulum</i>	0	0	0	0	0.05	0.053	0	0	0	0
<i>Eteone</i>	2.0	1.97	0.9	0.90	1.6	1.62	4	3.9	3.1	2.61
<i>Eumida</i>	0	0	0	0	0.5	0.54	0	0	0.05	0.052
<i>Gammaridae</i>	0	0	0	0	0.3	0.32	0	0	0.03	0.031
<i>Gammarus</i>	0.4	0.40	0	0	0	0	0	0	0.05	0.053
<i>Gammarus locusta</i>	8	8.5	0	0	0	0	0	0	1.1	1.12
<i>Gattyana cirrosa</i>	0	0	0	0	7	6.6	0	0	0.6	0.64
<i>Gibbula</i>	0	0	0	0	1.2	1.22	0	0	0.12	0.119
<i>Glycera</i>	2.2	2.25	3.4	2.84	8	7.6	9	5.1	7	3.5
<i>Harmothoe</i>	0	0	0	0	0.7	0.72	3.5	1.92	2.4	1.26
<i>Heteromastus filiformis</i>	12	11.6	8	8.3	1.5	1.55	0	0	2.6	1.81
<i>Hydrobia ulvae</i>	800	440	0	0	2.0	2.03	0	0	110	58
<i>Janiridae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Lanice conchilega</i>	600	440	0	0	170	110	140	86	190	82
<i>Liocarcinus holtsatus</i>	0	0	0	0	0	0	4000	4500	2900	2940
<i>Macoma balthica</i>	1400	630	0	0	30	32	0	0	190	83
<i>Magelona</i>	0	0	0	0	0	0	10	10.2	7	6.7
<i>Magelona papillicornis</i>	0	0	22	11.2	4	3.8	10	5.2	10	3.7
<i>Malacoceros</i>	0.29	0.293	0	0	0	0	40	41	27	26.8
<i>Malmgreniella lunulata</i>	5	4.6	0	0	6	3.8	0	0	1.2	0.72
<i>Melita</i>	0	0	0	0	1.6	1.60	0.8	0.80	0.7	0.55
<i>Microdeutopus</i>	0	0	0	0	0	0	0.4	0.40	0.26	0.262
<i>Microdeutopus anomalus</i>	0	0	0	0	0	0	3	3.1	2.0	2.04
<i>Montacuta ferruginosa</i>	0	0	100	58	0	0	0	0	11	6.6
<i>Mya arenaria</i>	9000	8500	0	0	0	0	0	0	1200	1130
<i>Myrella bidentata</i>	0	0	0.4	0.44	0	0	16	13.1	11	8.6
<i>Mytilus edulis</i>	0	0	0	0	190	195	2.3	2.22	21	19.1
<i>Nemertea</i>	0	0	5	4.6	0	0	3	3.5	2.8	2.34
<i>Nephtys</i>	0	0	14	10.6	12	4.8	38	11.4	28	7.6
<i>Nephtys cirrosa</i>	100	62	10	8.9	370	165	120	76	130	53
<i>Nephtys hombergii</i>	700	360	390	170	300	139	490	249	490	172
<i>Nereis</i>	4	3.3	0	0	0	0	4	3.7	3.1	2.47
<i>Nereis diversicolor</i>	300	320	0	0	220	215	0	0	70	47
<i>Nereis longissima</i>	600	630	280	211	80	83	400	330	380	234
<i>Notomastus (notomastus) lateri</i>	0	0	470	279	210	152	700	530	500	350
<i>Oligochaeta</i>	19	16.4	2.8	1.23	3.4	1.77	4.7	2.43	6.2	2.71
Onbekende soort / species unkn	0	0	0	0	1.3	1.32	0	0	0.13	0.128
<i>Ophiura</i>	0	0	5	3.0	80	66	30	16.0	28	12.3
<i>Ophiura albida</i>	0	0	0	0	460	262	50	55	80	44
<i>Owenia fusiformis</i>	0	0	290	248	70	63	1200	1140	900	740
<i>Pectinaria</i>	0	0	17	17.1	0	0	0	0	2.0	1.96
<i>Pectinaria koreni</i>	0	0	260	262	0	0	320	198	240	133
<i>Pelecypoda</i>	0	0	5	4.8	0	0	0	0	0.6	0.55
<i>Petricola pholadiformis</i>	0	0	0	0	0	0	1.9	1.88	1.2	1.23
<i>Pholoe minuta</i>	0	0	4	3.7	7	7.1	0	0	1.2	0.81
<i>Phoronidae</i>	0	0	0	0	0	0	0.6	0.59	0.4	0.38
<i>Phyllodoce</i>	6	5.7	0	0	0	0	0	0	0.8	0.76
<i>Phyllodoce mucosa</i>	100	75	5	4.8	2.3	2.33	40	45	40	31
<i>Platyhelminthes</i>	0	0	0	0	10	9.6	0	0	0.9	0.94
<i>Polychaeta</i>	1.1	1.08	2.4	2.42	0	0	0	0	0.4	0.31
<i>Polydora</i>	0.7	0.73	0	0	0	0	0	0	0.10	0.097
<i>Polynoidae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Pontocrates altamarinus</i>	0	0	0	0	1.9	1.92	2.0	2.00	1.5	1.32
<i>Pontocrates longimanus</i>	0	0	0.40	0.273	0.4	0.40	1.4	1.12	1.0	0.73
<i>Pseudopolydora pulchra</i>	0	0	0	0	0	0	6	4.2	4.1	2.77
<i>Pygospio elegans</i>	0.9	0.67	0	0	0	0	0	0	0.12	0.089
<i>Retusa obtusa</i>	0	0	0	0	0	0	0.6	0.63	0.4	0.41
<i>Scoloplos armiger</i>	500	134	700	310	150	76	250	127	330	92
<i>Scrobicularia plana</i>	230	231	0	0	0	0	0	0	30	31
<i>Spio</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Spio filicornis</i>	0.15	0.146	0	0	0	0	0	0	0.019	0.0194
<i>Spio martinensis</i>	1.5	1.54	0	0	0	0	0	0	0.20	0.204
<i>Spiophanes bombyx</i>	16	7.4	280	164	27	13.3	210	155	170	103

Spisula subtruncata	0	0	0	0	20	20.0	120	73	80	48
Stenothoe marina	0	0	0	0	0	0	0.9	0.88	0.6	0.58
Sthenelais boa	0	0	40	43	50	51	40	38	35	25.7
Streblospio shrubsolii	0.6	0.59	1.4	1.17	1.0	0.69	0	0	0.33	0.169
Syllidia armata	0	0	0	0	0.4	0.43	0	0	0.04	0.041
Tellina fabula	0	0	280	149	0	0	70	74	80	51
Urothoe	9	6.9	0	0	0.24	0.240	0	0	1.2	0.92
Urothoe poseidonis	63	27.6	39	16.7	29	13.0	5	5.1	19	5.5
Venerupis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Venerupis senegalensis	0	0	0	0	0.08	0.082	1100	1140	700	750
Totaal (107 soorten)	60000	37000	27000	10600	4100	1380	15000	6900	22000	6800

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 29

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Noordelijk deel van de Oosterschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	4.472 [10]		2.452 [10]		1.346 [10]		11.277 [10]		19.547 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abludomelita obtusata</i>	27	17.8	0	0	0	0	0	0	6	4.1
<i>Abra</i>	0	0	7	6.7	7	6.7	20	20.0	13	11.6
<i>Abra alba</i>	0	0	0	0	7	6.7	110	113	70	65
<i>Acanthocardia</i>	0	0	13	13.3	20	14.2	20	14.2	15	8.4
<i>Actiniaria</i>	0	0	13	8.9	0	0	50	32	29	18.2
<i>Ampelisca brevicornis</i>	0	0	7	6.7	27	14.7	0	0	2.7	1.32
<i>Aphelochaeta marioni</i>	150	70	90	44	47	28.2	0	0	50	16.9
<i>Arenicola</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.1	2.03
<i>Arenicola marina</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
<i>Aricidea minuta</i>	0	0	0	0	30	33	0	0	2.3	2.30
<i>Athanas nitescens</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
<i>Autolytus langerhansi</i>	0	0	90	87	0	0	0	0	11	10.9
<i>Capitella capitata</i>	230	99	140	53	33	14.9	0	0	72	23.7
<i>Caprellidae</i>	0	0	13	13.3	13	8.9	0	0	2.6	1.78
<i>Carcinus maenas</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.1	2.03
<i>Caridea</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.1	2.03
<i>Cerastoderma</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.8
<i>Cerastoderma edule</i>	130	59	0	0	0	0	0	0	31	13.4
<i>Cheilocratus sundevallii</i>	0	0	0	0	40	40	0	0	2.8	2.76
<i>Corbula gibba</i>	0	0	13	13.3	510	241	590	275	380	160
<i>Corophium</i>	7	6.7	27	26.7	7	6.7	13	13.3	13	8.5
<i>Corophium arenarium</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
<i>Corophium volutator</i>	0	0	13	13.3	13	13.3	0	0	2.6	1.91
<i>Cossura longocirrata</i>	0	0	0	0	0	0	13	8.9	8	5.1
<i>Crangon crangon</i>	20	14.2	0	0	0	0	0	0	5	3.3
<i>Crepidula fornicata</i>	7	6.7	110	70	80	73	0	0	21	10.3
<i>Ensis</i>	7	6.7	7	6.7	27	14.7	0	0	4.2	2.01
<i>Ensis directus</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.8
<i>Eteone</i>	20	14.2	27	26.7	0	0	0	0	8	4.7
<i>Eumida</i>	7	6.7	50	37	20	20.0	0	0	10	5.1
<i>Exogone naidina</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.84
<i>Gammarus</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
<i>Gammarus locusta</i>	20	20.0	0	0	0	0	0	0	5	4.6
<i>Glycera</i>	0	0	0	0	13	8.9	0	0	0.9	0.61
<i>Glycera alba</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
<i>Harmothoe</i>	0	0	20	20.0	0	0	0	0	2.5	2.51
<i>Harmothoe impar</i>	0	0	13	13.3	0	0	27	26.7	17	15.5
<i>Hesionidae</i>	0	0	33	26.8	0	0	0	0	4	3.4
<i>Heteromastus filiformis</i>	13	8.9	20	14.2	7	6.7	27	26.7	21	15.6
<i>Hippolyte varians</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.8
<i>Hydrobia ulvae</i>	2100	1340	0	0	13	8.9	0	0	500	310
<i>Kefersteinia cirrata</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.8
<i>Lanice conchilega</i>	100	61	0	0	80	54	20	20.0	40	18.6
<i>Lepidochitona cinereus</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.1	2.03
<i>Littorina littorea</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
<i>Malmgreniella lunulata</i>	0	0	20	20.0	20	14.2	7	6.7	8	4.7
<i>Melita</i>	27	26.7	0	0	20	14.2	0	0	7	6.2
<i>Microdeutopus anomalus</i>	0	0	110	88	20	14.2	0	0	16	11.1
<i>Microprotopus</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
<i>Mya arenaria</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
<i>Mysella bidentata</i>	7	6.7	27	26.7	27	20.4	20	20.0	18	12.2
<i>Mytilus edulis</i>	20	20.0	90	80	0	0	0	0	15	11.0
<i>Nassarius nitidus</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
<i>Nemertea</i>	0	0	0	0	0	0	80	80	50	46
<i>Nephtys</i>	7	6.7	80	48	170	64	90	34	73	21.3
<i>Nephtys hombergii</i>	13	8.9	47	22.3	33	14.9	33	14.9	30	9.3
<i>Nereis</i>	7	6.7	7	6.7	7	6.7	0	0	2.8	1.80
<i>Nereis longissima</i>	0	0	20	10.2	13	8.9	13	13.3	11	7.8
<i>Nereis virens</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.84
<i>Notomastus (notomastus) lateri</i>	0	0	20	20.0	33	14.9	0	0	4.8	2.71
<i>Oligochaeta</i>	130	51	460	149	430	149	0	0	117	24.3
<i>Onbekende soort / species unkn</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
<i>Ophiodromus flexuosus</i>	0	0	0	0	20	14.2	0	0	1.4	0.98
<i>Ophiura</i>	0	0	20	14.2	0	0	13	13.3	10	7.9
<i>Ophryotrocha gracilis</i>	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	5	3.9
<i>Owenia fusiformis</i>	0	0	0	0	13	8.9	0	0	0.9	0.61
<i>Pectinaria koreni</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.8
<i>Pelecypoda</i>	0	0	13	8.9	13	8.9	0	0	2.6	1.27
<i>Pholoe minuta</i>	0	0	110	76	53	23.9	0	0	18	9.6
<i>Phoronidae</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.8
<i>Phyllodoce mucosa</i>	13	8.9	13	8.9	7	6.7	0	0	5.2	2.36
<i>Poecilochaetus serpens</i>	0	0	0	0	20	20.0	0	0	1.4	1.38
<i>Polydora</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.84
<i>Polydora cornuta</i>	0	0	110	86	53	27.8	33	26.8	37	18.9
<i>Pseudopolydora pulchra</i>	0	0	0	0	13	13.3	0	0	0.9	0.92
<i>Pygospio elegans</i>	170	83	13	8.9	7	6.7	0	0	40	19.0
<i>Scoloplos armiger</i>	500	350	80	50	140	42	0	0	140	80
<i>Scrobicularia plana</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
<i>Spio</i>	7	6.7	7	6.7	0	0	0	0	2.4	1.74
<i>Spio martinensis</i>	7	6.7	7	6.7	0	0	0	0	2.4	1.74
<i>Spionidae</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.84
<i>Spiophanes bombyx</i>	7	6.7	20	10.2	130	85	0	0	13	6.2
<i>Sthenelais boa</i>	0	0	20	14.2	7	6.7	7	6.7	7	4.3
<i>Streblospio shrubsolii</i>	27	26.7	260	150	370	127	130	113	140	68
<i>Syllidae</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
<i>Tellina tenuis</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
<i>Tellinacea</i>	0	0	7	6.7	70	33	33	11.1	25	6.9
<i>Urothoe poseidonis</i>	47	28.2	20	20.0	13	13.3	0	0	14	7.0
<i>Venerupis</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.5	0.46
<i>Venerupis senegalensis</i>	0	0	13	8.9	0	0	13	13.3	9	7.8
Totaal (90 soorten)	4000	1390	2300	920	2700	410	1400	510	2200	450

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 30

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Noordelijk deel van de Oosterschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	4.472 [10]		2.452 [10]		1.346 [10]		11.277 [10]		19.547 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abuldomelita obtusata	3.0	2.22	0	0	0	0	0	0	0.7	0.51
Abra	0	0	25	25.4	3.0	2.95	0.29	0.289	4	3.2
Abra alba	0	0	0	0	18	17.5	300	310	180	177
Acanthocardia	0	0	0.7	0.66	1.2	0.88	3.6	2.85	2.3	1.65
Actiniaria	0	0	1800	1780	0	0	4100	2960	2600	1720
Ampelisca brevicornis	0	0	2.2	2.24	15	10.2	0	0	1.3	0.76
Aphelochaeta marioni	9	3.8	2.0	1.30	1.3	0.71	0	0	2.3	0.90
Arenicola	160	154	0	0	0	0	0	0	40	35
Arenicola marina	1300	1250	0	0	0	0	0	0	290	287
Aricidea minuta	0	0	0	0	2.4	2.40	0	0	0.17	0.166
Athanas nitescens	0	0	0	0	40	42	0	0	2.9	2.92
Autolytus langerhansi	0	0	2.3	2.27	0	0	0	0	0.28	0.285
Capitella capitata	28	18.4	6	3.1	4	3.6	0	0	7	4.2
Caprellidae	0	0	1.4	1.36	0.8	0.64	0	0	0.23	0.176
Carcinus maenas	400	274	0	0	0	0	0	0	90	63
Caridea	130	121	0	0	0	0	0	0	30	27.7
Cerastoderma	0	0	0	0	0	0	0.029	0.0294	0.017	0.0170
Cerastoderma edule	19000	11200	0	0	0	0	0	0	4300	2560
Cheilocratus sundevallii	0	0	0	0	1.8	1.76	0	0	0.12	0.121
Corbula gibba	0	0	0.27	0.273	2000	1950	4100	2050	2500	1190
Corophium	0.9	0.88	0.9	0.88	0	0	0	0	0.31	0.229
Corophium arenarium	0.9	0.88	0	0	0	0	0	0	0.20	0.201
Corophium volutator	0	0	1.4	1.36	1.1	1.12	0	0	0.25	0.187
Cossura longocirrata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Crangon crangon	80	53	0	0	0	0	0	0	18	12.1
Crepidula fornicata	6	6.2	4100	2830	5000	5100	0	0	900	500
Ensis	260	255	8000	8300	8000	7900	0	0	1700	1180
Ensis directus	0	0	0	0	0	0	5000	5400	3000	3100
Eteone	5	3.5	9	8.9	0	0	0	0	2.2	1.38
Eumida	3	3.1	6	4.4	7	6.7	0	0	1.9	1.02
Exogone naidina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gammarus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gammarus locusta	50	47	0	0	0	0	0	0	11	10.7
Glycera	0	0	0	0	1.1	0.77	0	0	0.08	0.053
Glycera alba	50	45	0	0	0	0	0	0	10	10.4
Harmothoe	0	0	2.4	2.36	0	0	0	0	0.30	0.296
Harmothoe impar	0	0	5	4.5	0	0	140	144	80	83
Hesionidae	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Heteromastus filiformis	31	26.7	1.5	1.55	0	0	2.4	2.43	9	6.3
Hippolyte varians	0	0	0	0	0	0	30	34	20	19.5
Hydrobia ulvae	1700	970	0	0	0.5	0.51	0	0	390	222
Kefersteinia cirrata	0	0	0	0	0	0	1.8	1.81	1.0	1.04
Lanice conchilega	1700	1090	0	0	1100	850	1200	1230	1200	750
Lepidochitona cinereus	0.25	0.225	0	0	0	0	0	0	0.06	0.051
Littorina littorea	220	224	0	0	0	0	0	0	50	51
Malmgreniella lunulata	0	0	7	7.0	13	11.1	4	4.1	4.2	2.64
Melita	0.6	0.56	0	0	0	0	0	0	0.13	0.128
Microdeutopus anomalous	0	0	8	6.8	1.0	1.04	0	0	1.0	0.86
Microprotopus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mya arenaria	2200	2220	0	0	0	0	0	0	500	510
Mysella bidentata	0.7	0.74	8	8.5	9	8.5	3	3.5	3.9	2.35
Mytilus edulis	3000	3000	60000	56000	0	0	0	0	8000	7100
Nassarius nitidus	0	0	0	0	800	850	0	0	60	58
Nemertea	0	0	0	0	0	0	2500	2500	1400	1440
Nephtys	8	8.2	31	16.9	140	61	55	28.7	47	17.3
Nephtys hombergii	140	92	510	237	120	56	210	113	220	75
Nereis	0	0	1.8	1.77	0	0	0	0	0.22	0.223
Nereis longissima	0	0	700	680	700	500	140	139	220	122
Nereis virens	0	0	900	860	0	0	0	0	110	107
Notomastus (notomastus) lateri	0	0	400	440	490	269	0	0	90	58
Oligochaeta	10	4.7	6.1	2.65	7	3.5	0	0	3.4	1.16
Onbekende soort / species unkn	0	0	0	0	60	59	0	0	4	4.0
Ophiodromus flexuosus	0	0	0	0	16	11.8	0	0	1.1	0.81
Ophiura	0	0	2.9	2.13	0	0	2.5	2.48	1.8	1.45
Ophryotrocha gracilis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Owenia fusiformis	0	0	0	0	130	91	0	0	9	6.2
Pectinaria koreni	0	0	0	0	0	0	19	19.0	11	11.0
Pelecypoda	0	0	0.8	0.57	170	121	0	0	12	8.3
Pholoe minuta	0	0	1.2	0.97	0.6	0.41	0	0	0.20	0.124
Phoronidae	0	0	0	0	0	0	4	4.5	2.6	2.57
Phyllodoce mucosa	11	7.4	14	9.0	0.6	0.63	0	0	4.2	2.03
Poecilochaetus serpens	0	0	0	0	18	17.5	0	0	1.2	1.21
Polydora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Polydora cornuta	0	0	3.1	2.40	1.8	1.06	0.4	0.37	0.7	0.38
Pseudopolydora pulchra	0	0	0	0	9	9.3	0	0	0.6	0.64
Pygospio elegans	5.1	2.36	1.3	1.09	0	0	0	0	1.3	0.56
Scoloplos armiger	520	215	140	135	170	74	0	0	150	52
Scrobicularia plana	700	670	0	0	0	0	0	0	150	153
Spio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spio martinensis	0.29	0.293	0	0	0	0	0	0	0.07	0.067
Spionidae	0	0	2.8	2.78	0	0	0	0	0.3	0.35
Spiophanes bombyx	11	10.5	0.5	0.51	80	55	0	0	8	4.5
Sthenelais boa	0	0	29	26.5	70	72	0.7	0.70	9	6.0
Streblospio shrubsolii	0.4	0.37	4.4	2.77	7	3.4	3	3.4	3.1	2.03
Syllidae	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tellina tenuis	0	0	0	0	11	10.6	0	0	0.7	0.73
Tellinacea	0	0	0	0	2.8	1.56	8	5.3	5	3.1
Urothoe poseidonis	8	5.8	4	4.1	1.0	1.04	0	0	2.4	1.43
Venerupis	0	0	0	0	3	3.2	0	0	0.22	0.223
Venerupis senegalensis	0	0	15000	10500	0	0	900	920	2400	1430
Totaal (90 soorten)	32000	16000	90000	61000	20000	9100	19000	12000	31000	11000

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 31

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Oosterschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	8.189 [10]		11.027 [10]		3.647 [10]		10.285 [10]		33.149 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	0	0	0	0	70	60	40	33	20	12.2
Abra alba	0	0	20	14.2	0	0	280	233	90	72
Achelia echinata	0	0	0	0	13	8.9	0	0	1.5	0.98
Actiniaria	0	0	50	40	70	48	33	26.8	36	16.4
Ampelisca	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Ampelisca brevicornis	0	0	7	6.7	13	8.9	20	14.2	10	5.0
Amphilocheus neapolitanus	0	0	0	0	0	0	20	20.0	6	6.2
Aora typica	0	0	90	79	60	60	310	299	130	97
Aoridae	0	0	190	187	7	6.7	0	0	60	62
Aphelochaeta marioni	40	28.5	700	390	250	152	60	32	280	131
Arenicola	27	10.9	0	0	0	0	0	0	6.6	2.69
Arenicola defodiens	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.6	1.65
Arenicola marina	13	13.3	0	0	0	0	0	0	3	3.3
Aricidea minuta	0	0	20	20.0	50	46	20	14.2	19	9.5
Ascidacea	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Athanas nitescens	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Autolytus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Autolytus langerhansii	0	0	0	0	7	6.7	13	13.3	5	4.2
Barnea candida	0	0	80	80	0	0	0	0	27	26.6
Bodotria scorioides	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Capitella capitata	2400	1360	80	34	53	29.5	210	97	700	340
Caprellidae	0	0	90	54	20	10.2	30	33	41	20.6
Carcinus maenas	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Cerastoderma edule	60	23.2	7	6.7	0	0	0	0	17	6.1
Cheirocratus sundevallii	0	0	7	6.7	20	20.0	20	14.2	11	5.4
Corophium	7	6.7	40	28.5	90	54	7	6.7	27	11.5
Corophium arenarium	50	33	0	0	50	53	0	0	17	10.1
Corophium bonnellii	0	0	20	14.2	60	47	0	0	13	7.0
Corophium sextonae	0	0	30	33	0	0	0	0	11	11.1
Cossura longocirrata	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Crangon crangon	20	14.2	7	6.7	0	0	0	0	7	4.2
Crassostrea	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Crepidula fornicata	0	0	120	67	340	152	13	8.9	81	27.8
Decapoda	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	3.0	2.34
Diastylis bradyi	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Didemnum candidum	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Ensis	0	0	0	0	7	6.7	20	10.2	7	3.2
Ensis directus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Eteone	20	20.0	27	26.7	7	6.7	0	0	15	10.2
Eumida	0	0	7	6.7	27	20.4	130	91	47	28.3
Exogone naidina	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Gammaridae	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Gammarus	40	17.8	0	0	0	0	0	0	10	4.4
Gattyana cirrosa	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	3.0	2.34
Gibbula	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Glycera	7	6.7	13	8.9	60	18.5	33	17.9	23	6.8
Harmothoe	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Harmothoe imbricata	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	4	3.0
Harmothoe impar	0	0	0	0	20	20.0	0	0	2.2	2.20
Heteromastus filiformis	0	0	20	20.0	0	0	0	0	7	6.7
Hydrobia ulvae	4900	1490	7	6.7	7	6.7	0	0	1200	370
Isopoda	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Janira maculosa	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.5	1.47
Kefersteinia cirrata	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Laevicardium crassum	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.5	1.47
Lanice conchilega	0	0	7	6.7	30	33	330	255	110	79
Macropodia parva	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	4	3.0
Magelona	0	0	0	0	0	0	13	8.9	4.1	2.76
Magelona papillicornis	0	0	7	6.7	7	6.7	7	6.7	5	3.1
Malmgreniella lunulata	0	0	0	0	0	0	40	26.7	12	8.3
Marphysa sanguinea	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Microdeutopus	0	0	20	20.0	40	26.7	0	0	11	7.3
Microdeutopus anomalus	0	0	290	158	13	13.3	7	6.7	100	53
Microphthalmus sczelkowi	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Microprotopus maculatus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Myriochele	0	0	20	14.2	0	0	0	0	7	4.7
Mysella bidentata	0	0	13	13.3	7	6.7	7	6.7	7	4.9
Mytilus edulis	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Nemertea	0	0	7	6.7	47	24.4	0	0	7	3.5
Neoamphitrite figulus	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	2.8	2.19
Nephtys	0	0	53	16.6	7	6.7	53	13.3	35	6.9
Nephtys caeca	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.73
Nephtys cirrosa	0	0	33	26.8	13	8.9	20	20.0	19	10.9
Nephtys hombergii	0	0	20	10.2	53	27.8	7	6.7	15	5.0
Nereis	20	10.2	7	6.7	0	0	7	6.7	9	3.9
Nereis longissima	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	2.8	2.19
Nereis succinea	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.3	2.20
Notomastus (notomastus) lateri	13	8.9	47	26.4	47	26.4	130	59	63	20.7
Nudibranchia	0	0	13	13.3	7	6.7	0	0	5	4.5
Oligochaeta	320	256	390	171	180	76	140	68	270	88
Onbekende soort / species unkn	13	8.9	7	6.7	13	8.9	7	6.7	9	3.9
Ophiothrix fragilis	0	0	0	0	20	20.0	0	0	2.2	2.20
Ophiuroidea	0	0	13	8.9	7	6.7	13	13.3	9	5.1
Owenia fusiformis	0	0	0	0	0	0	33	26.8	10	8.3
Pelecypoda	0	0	0	0	20	14.2	7	6.7	4.3	2.59
Pholoe minuta	0	0	33	20.5	80	40	33	26.8	30	11.6
Phoronidae	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.07
Phyllodoce	7	6.7	7	6.7	7	6.7	0	0	4.6	2.86
Phyllodoce mucosa	13	8.9	20	20.0	7	6.7	90	80	40	25.7
Platyhelminthes	0	0	0	0	13	8.9	13	8.9	5.6	2.93
Platynereis dumerilii	0	0	33	26.8	50	34	13	13.3	21	10.5
Poecilochaetus serpens	0	0	0	0	13	8.9	20	10.2	8	3.3
Polycirrus	0	0	190	122	90	67	100	79	100	48
Polydora	40	26.7	13	13.3	0	0	0	0	14	7.9
Polydora cornuta	350	199	0	0	0	0	0	0	90	49
Pontocrates longimanus	0	0	7	6.7	0	0	47	26.4	17	8.5
Pseudopolydora pulchra	0	0	13	8.9	7	6.7	0	0	5	3.0

Tabel 32

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Oosterschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	8.189 [10]		11.027 [10]		3.647 [10]		10.285 [10]		33.149 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abludomelita obtusata	0	0	0	0	10	7.9	8	7.7	3.6	2.55
Abra alba	0	0	7	4.8	0	0	160	149	50	46
Achelia echinata	0	0	0	0	2.8	1.90	0	0	0.31	0.209
Actiniaria	0	0	2600	1860	400	360	90	65	900	620
Ampelisca	0	0	0.3	0.32	0	0	0	0	0.11	0.106
Ampelisca brevicornis	0	0	11	10.6	2.5	1.66	25	23.2	12	8.0
Amphilocheus neapolitanus	0	0	0	0	0	0	1.4	1.44	0.4	0.45
Aora typica	0	0	16	14.4	4	3.8	29	28.5	15	10.1
Aoridae	0	0	3.0	2.96	0	0	0	0	1.0	0.98
Aphelochaeta marioni	4	3.2	38	23.5	13	8.2	1.9	1.29	15	7.9
Arenicola	900	690	0	0	0	0	0	0	230	171
Arenicola defodiens	800	760	0	0	0	0	0	0	190	187
Arenicola marina	80	83	0	0	0	0	0	0	21	20.6
Aricidea minuta	0	0	0.4	0.38	1.8	1.83	1.2	0.82	0.7	0.35
Ascidacea	0	0	0	0	0.7	0.73	0	0	0.08	0.080
Athanas nitescens	0	0	9	9.1	0	0	0	0	3	3.0
Autolytus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Autolytus langerhansii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Barnea candida	0	0	2500	2470	0	0	0	0	800	820
Bodotria scorioides	0	0	0	0	0	0	0.7	0.72	0.22	0.223
Capitella capitata	400	209	5	3.1	3.5	1.82	5.2	2.08	100	52
Caprellidae	0	0	3.4	2.72	0.16	0.160	2.6	2.64	2.0	1.22
Carcinus maenas	0	0	0	0	22	22.2	0	0	2.4	2.44
Cerastoderma edule	1200	1080	1300	1340	0	0	0	0	800	520
Cheirocratus sundevallii	0	0	0	0	4	4.5	1.3	0.89	0.9	0.56
Corophium	0	0	0.24	0.240	0.6	0.44	0	0	0.15	0.093
Corophium arenarium	9	5.1	0	0	6	6.2	0	0	2.9	1.44
Corophium bonnellii	0	0	2.8	1.89	8	6.6	0	0	1.8	0.96
Corophium sextonae	0	0	3	3.1	0	0	0	0	1.0	1.04
Cossura longocirrata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Crangon crangon	70	45	2.5	2.52	0	0	0	0	17	11.1
Crassostrea	0	0	0	0	0	0	0.05	0.054	0.017	0.0166
Crepidula fornicata	0	0	14000	9100	27000	17400	10	9.9	8000	3600
Decapoda	0	0	6	5.7	0	0	0	0	1.9	1.89
Diastylis bradyi	0	0	0	0	0	0	8	8.1	2.5	2.50
Didemnum candidum	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.5	1.47
Ensis	0	0	0	0	2400	2390	210	141	330	267
Ensis directus	0	0	6000	6100	0	0	0	0	2000	2040
Eteone	6	6.4	7	6.8	0.4	0.45	0	0	3.9	2.76
Eumida	0	0	0	0	5	4.9	25	18.6	8	5.8
Exogone naidina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gammaridae	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gammarus	3.0	1.41	0	0	0	0	0	0	0.8	0.35
Gattyana cirrosa	0	0	0.5	0.51	10	9.9	0	0	1.3	1.10
Gibbula	0	0	1.0	0.98	0	0	0	0	0.3	0.32
Glycera	8	7.5	1.3	0.89	27	13.4	36	25.5	16	8.3
Harmothoe	0	0	0	0	0.3	0.31	0	0	0.03	0.034
Harmothoe imbricata	0	0	2.2	2.16	0	0	230	235	70	73
Harmothoe impar	0	0	0	0	2.4	2.36	0	0	0.26	0.260
Heteromastus filiformis	0	0	6	5.7	0	0	0	0	1.9	1.89
Hydrobia ulvae	2400	860	1.1	1.13	1.9	1.86	0	0	600	211
Isopoda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Janira maculosa	0	0	0	0	0.7	0.71	0	0	0.08	0.078
Kefersteinia cirrata	0	0	0.7	0.74	0	0	0	0	0.25	0.247
Laevicardium crassum	0	0	0	0	0.7	0.69	0	0	0.08	0.076
Lanice conchilega	0	0	24	24.4	400	420	1300	810	440	257
Macropodia parva	0	0	50	52	0	0	9	8.7	20	17.4
Magelona	0	0	0	0	0	0	5	3.6	1.7	1.13
Magelona papillicornis	0	0	0.4	0.38	2.7	2.68	18	18.5	6	5.7
Malmgreniella lunulata	0	0	0	0	0	0	19	12.8	6	4.0
Marphysa sanguinea	0	0	500	500	0	0	0	0	170	165
Microdeutopus	0	0	0	0	1.4	0.97	0	0	0.16	0.106
Microdeutopus anomalus	0	0	16	7.6	1.8	1.84	0.5	0.48	5.6	2.53
Microphthalmus sczelkowi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Microprotopus maculatus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Myriochele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mysella bidentata	0	0	7	6.8	1.1	1.13	1.9	1.92	3.0	2.35
Mytilus edulis	0	0	0	0	0	0	0.8	0.75	0.23	0.233
Nemertea	0	0	9	8.6	11	5.6	0	0	4.1	2.93
Neoamphitrite figulus	0	0	0	0	190	194	800	840	280	261
Nephtys	0	0	27	9.9	1.0	0.95	60	36	27	11.6
Nephtys caeca	0	0	0	0	90	94	0	0	10	10.4
Nephtys cirrosa	0	0	60	43	28	18.5	80	79	47	28.5
Nephtys hombergii	0	0	600	320	600	330	40	39	280	114
Nereis	2.0	1.36	0	0	0	0	160	160	50	50
Nereis longissima	0	0	0	0	4	4.3	260	258	80	80
Nereis succinea	200	151	0	0	0	0	0	0	50	37
Notomastus (notomastus) lateri	230	157	70	45	1200	1030	600	310	390	154
Nudibranchia	0	0	2.0	2.02	0.09	0.092	0	0	0.7	0.67
Oligochaeta	40	40	34	23.1	9	6.6	2.4	2.04	24	12.5
Onbekende soort / species unkn	70	72	0	0	6	4.2	2.6	2.63	19	17.8
Ophiothrix fragilis	0	0	0	0	150	154	0	0	17	16.9
Ophiuroidea	0	0	2.1	2.12	0	0	2.3	2.34	1.4	1.01
Owenia fusiformis	0	0	0	0	0	0	360	241	110	75
Pelecypoda	0	0	0	0	120	121	0.4	0.37	13	13.3
Pholoe minuta	0	0	3.1	2.24	2.4	1.60	0	0	1.3	0.77
Phoronidae	0	0	0	0	0	0	2.4	2.41	0.7	0.75
Phyllodoce	0.7	0.72	0.9	0.90	0.5	0.54	0	0	0.5	0.35
Phyllodoce mucosa	14	9.3	12	12.5	6	5.8	170	160	60	50
Platyhelminthes	0	0	0	0	1.5	1.53	1.8	1.84	0.7	0.60
Platynereis dumerilii	0	0	10	8.3	80	42	2.6	2.59	13	5.5
Poecilochaetus serpens	0	0	0	0	9	5.9	15	7.7	5.5	2.49
Polycirrus	0	0	40	32	25	20.5	40	34	27	15.2
Polydora	0.4	0.31	0.5	0.51	0	0	0	0	0.28	0.187
Polydora cornuta	100	51	0	0	0	0	0	0	24	12.5
Pontocrates longimanus	0	0	0.24	0.240	0	0	1.4	0.75	0.50	0.247
Pseudopolydora pulchra	0	0	15	10.6	1.6	1.61	0	0	5	3.5

<i>Pygospio elegans</i>	1.0	0.69	1.0	0.69	0	0	0	0	0.55	0.286
<i>Scoloplos armiger</i>	410	192	520	248	290	112	320	102	410	101
<i>Spio</i>	0	0	0	0	0	0	0.22	0.219	0.07	0.068
<i>Spio martinensis</i>	2.3	2.27	1.0	0.95	0	0	0	0	0.9	0.64
<i>Spiophanes bombyx</i>	0	0	35	24.2	80	50	78	29.9	44	13.5
<i>Spisula subtruncata</i>	0	0	0	0	0	0	25	24.7	8	7.7
<i>Stenelais boa</i>	0	0	400	310	29	23.1	70	72	150	104
<i>Streblospio shrubsolii</i>	0.6	0.39	13	10.4	3.1	1.68	4	4.0	6	3.7
<i>Syllidae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Tellina fabula</i>	0	0	0.9	0.91	13	12.7	0	0	1.7	1.43
<i>Terebellidae</i>	0	0	0	0	0	0	40	43	13	13.4
<i>Thoralus cranchii</i>	0	0	30	34	0	0	0	0	11	11.5
<i>Urothoe poseidonis</i>	50	34	0	0	0	0	0	0	14	8.5
<i>Venerupis</i>	0	0	0	0	0	0	10	10.4	3	3.2

```
----- < 0,00001,      ++++++ > 9999999
```

Tabel 33

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Westerschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	21.576 [10]		8.891 [8]		9.9 [10]		56.796 [12]		97.163 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra alba</i>	0	0	0	0	27	17.8	6	5.6	6	3.7
<i>Aphelocheata marioni</i>	230	156	300	320	120	93	39	27.8	120	49
<i>Arenicola</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
<i>Bathyporeia</i>	90	72	0	0	0	0	0	0	21	16.1
<i>Bathyporeia pilosa</i>	330	228	0	0	0	0	0	0	70	51
<i>Bodotria pulchella</i>	27	20.4	0	0	0	0	0	0	6	4.5
<i>Bodotria scorpioides</i>	0	0	0	0	0	0	6	5.6	3	3.2
<i>Bodotriidae</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.68
<i>Capitella capitata</i>	0	0	8	8.3	0	0	0	0	0.8	0.76
<i>Cerastoderma edule</i>	30	33	0	0	0	0	0	0	7	7.4
<i>Corophium arenarium</i>	27	14.7	0	0	0	0	0	0	6	3.3
<i>Crangon crangon</i>	13	13.3	0	0	7	6.7	0	0	4	3.0
<i>Eteone</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.0	1.97
<i>Eurydice pulchra</i>	27	20.4	0	0	0	0	0	0	6	4.5
<i>Gastrosaccus spinifer</i>	50	41	0	0	13	8.9	0	0	13	9.1
<i>Glycera</i>	0	0	8	8.3	0	0	0	0	0.8	0.76
<i>Heteromastus filiformis</i>	70	66	33	25.2	7	6.7	11	7.5	27	15.5
<i>Hydrobia ulvae</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.0	1.97
<i>Insecta</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.68
<i>Lanice conchilega</i>	0	0	8	8.3	0	0	0	0	0.8	0.76
<i>Macoma balthica</i>	220	103	40	42	0	0	6	5.6	56	23.4
<i>Magelona papillicornis</i>	0	0	8	8.3	0	0	0	0	0.8	0.76
<i>Microphthalmus similis</i>	0	0	0	0	0	0	6	5.6	3	3.2
<i>Mysidacea</i>	0	0	0	0	7	6.7	6	5.6	4	3.3
<i>Natantia</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.0	1.97
<i>Nemertea</i>	30	33	0	0	0	0	0	0	7	7.4
<i>Nephtys</i>	0	0	17	10.9	0	0	6	5.6	5	3.4
<i>Nephtys caeca</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.68
<i>Nephtys cirrosa</i>	0	0	8	8.3	53	21.8	22	17.1	19	10.3
<i>Nephtys hombergii</i>	20	14.2	0	0	13	13.3	11	7.5	12	5.6
<i>Nereis diversicolor</i>	13	13.3	0	0	0	0	0	0	3.0	2.96
<i>Oligochaeta</i>	1900	1410	100	100	60	40	80	43	500	310
<i>Ophelia limacina</i>	0	0	8	8.3	0	0	0	0	0.8	0.76
<i>Ophelia rathkei</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
<i>Ophiura</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
<i>Paradoneis fulgens</i>	0	0	25	25.0	0	0	0	0	2.3	2.29
<i>Phyllodoce mucosa</i>	7	6.7	8	8.3	0	0	0	0	2.2	1.67
<i>Polychaeta</i>	0	0	8	8.3	0	0	0	0	0.8	0.76
<i>Pontocrates altamarinus</i>	0	0	0	0	0	0	6	5.6	3	3.2
<i>Pygospio elegans</i>	200	92	8	8.3	0	0	0	0	45	20.5
<i>Scolecopsis</i>	0	0	17	10.9	0	0	0	0	1.5	1.00
<i>Scoloplos armiger</i>	0	0	8	8.3	13	8.9	22	17.1	15	10.1
<i>Scrobicularia plana</i>	20	20.0	0	0	0	0	0	0	4	4.4
<i>Spio filicornis</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
<i>Spio martinensis</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	0.7	0.68
<i>Spionidae</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.0	1.97
<i>Spiofanus bombyx</i>	7	6.7	0	0	0	0	11	11.1	8	6.7
<i>Streblospio shrubsolii</i>	7	6.7	8	8.3	27	26.7	0	0	5	3.2
<i>Tellinacea</i>	50	31	8	8.3	7	6.7	0	0	13	7.0
<i>Terebellidae</i>	13	13.3	0	0	0	0	0	0	3.0	2.96
<i>Urothoe brevicornis</i>	0	0	0	0	0	0	6	5.6	3	3.2
Totaal (51 soorten)	3500	1760	700	520	380	164	240	91	1000	400

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 34

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Westerschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	21.576 [10]		8.891 [8]		9.9 [10]		56.796 [12]		97.163 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra alba</i>	0	0	0	0	12	8.1	2.9	2.88	2.9	1.87
<i>Aphelochaeta marioni</i>	24	16.2	40	36	14	12.9	6	4.2	14	5.6
<i>Arenicola</i>	3	3.5	0	0	0	0	0	0	0.8	0.77
<i>Bathyporeia</i>	5	4.6	0	0	0	0	0	0	1.2	1.03
<i>Bathyporeia pilosa</i>	130	95	0	0	0	0	0	0	29	21.2
<i>Bodotria pulchella</i>	2.1	1.54	0	0	0	0	0	0	0.5	0.34
<i>Bodotria scorpioides</i>	0	0	0	0	0	0	0.4	0.36	0.21	0.213
<i>Bodotriidae</i>	0	0	0	0	0.6	0.61	0	0	0.06	0.062
<i>Capitella capitata</i>	0	0	0.20	0.201	0	0	0	0	0.018	0.0184
<i>Cerastoderma edule</i>	800	780	0	0	0	0	0	0	170	174
<i>Corophium arenarium</i>	8	5.3	0	0	0	0	0	0	1.8	1.17
<i>Crangon crangon</i>	16	15.7	0	0	1.9	1.89	0	0	4	3.5
<i>Eteone</i>	3.0	2.15	0	0	0	0	0	0	0.7	0.48
<i>Eurydice pulchra</i>	7	5.9	0	0	0	0	0	0	1.5	1.30
<i>Gastrosaccus spinifer</i>	300	230	0	0	90	62	0	0	80	52
<i>Glycera</i>	0	0	28	28.0	0	0	0	0	2.6	2.57
<i>Heteromastus filiformis</i>	140	136	30	32	1.5	1.53	8	5.5	40	30
<i>Hydrobia ulvae</i>	0.5	0.45	0	0	0	0	0	0	0.10	0.100
<i>Insecta</i>	0	0	0	0	0.4	0.42	0	0	0.04	0.043
<i>Lanice conchilega</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Macoma balthica</i>	2000	1040	600	590	0	0	11	11.1	500	237
<i>Magelona papillicornis</i>	0	0	40	36	0	0	0	0	3	3.3
<i>Microphthalmus similis</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Mysidacea</i>	0	0	0	0	0	0	5	4.5	2.6	2.64
<i>Natantia</i>	3.4	2.51	0	0	0	0	0	0	0.8	0.56
<i>Nemertea</i>	19	19.4	0	0	0	0	0	0	4	4.3
<i>Nephtys</i>	0	0	2.0	1.50	0	0	0.3	0.30	0.36	0.223
<i>Nephtys caeca</i>	0	0	0	0	290	288	0	0	29	29.4
<i>Nephtys cirrosa</i>	0	0	21	20.6	110	76	100	94	70	56
<i>Nephtys hombergii</i>	500	300	0	0	120	121	500	500	420	299
<i>Nereis diversicolor</i>	40	37	0	0	0	0	0	0	8	8.2
<i>Oligochaeta</i>	120	95	6	5.7	1.2	0.75	1.4	1.08	28	21.2
<i>Ophelia limacina</i>	0	0	1.0	1.01	0	0	0	0	0.09	0.093
<i>Ophelia rathkei</i>	1.7	1.75	0	0	0	0	0	0	0.4	0.39
<i>Ophiura</i>	0.4	0.35	0	0	0	0	0	0	0.08	0.079
<i>Paradoneis fulgens</i>	0	0	2.5	2.52	0	0	0	0	0.23	0.231
<i>Phyllodoce mucosa</i>	15	14.7	50	50	0	0	0	0	8	5.6
<i>Polychaeta</i>	0	0	0.7	0.70	0	0	0	0	0.06	0.064
<i>Pontocrates altamarinus</i>	0	0	0	0	0	0	0.6	0.57	0.3	0.34
<i>Pygospio elegans</i>	20	10.0	0	0	0	0	0	0	4.4	2.23
<i>Scolecopsis</i>	0	0	21	14.1	0	0	0	0	1.9	1.29
<i>Scoloplos armiger</i>	0	0	9	9.4	20	18.7	170	156	100	91
<i>Scrobicularia plana</i>	2200	2190	0	0	0	0	0	0	500	490
<i>Spio filicornis</i>	0.6	0.61	0	0	0	0	0	0	0.13	0.135
<i>Spio martinensis</i>	0	0	0	0	0.5	0.52	0	0	0.05	0.053
<i>Spionidae</i>	1.5	1.47	0	0	0	0	0	0	0.3	0.33
<i>Spiofanus bombyx</i>	0	0	0	0	0	0	3	3.3	1.9	1.90
<i>Streblospio shrubsolei</i>	0	0	0	0	3	3.2	0	0	0.3	0.33
<i>Tellinacea</i>	21	12.2	2.4	2.38	0.4	0.37	0	0	5.0	2.72
<i>Terebellidae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Urothoe brevicornis</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.8	4	4.0
Totaal (51 soorten)	6000	3500	800	730	670	282	800	660	2000	870

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 35

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Centraal deel van de Westerschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	19.477 [11]		7.297 [6]		7.53 [9]		33.169 [14]		67.473 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Acanthocardia echinata</i>	12	12.1	0	0	0	0	0	0	3	3.5
<i>Aphelocheata marioni</i>	1600	990	2300	2290	220	190	5	4.8	700	380
<i>Arenicola marina</i>	18	18.2	0	0	0	0	0	0	5	5.2
<i>Bathyporeia</i>	18	9.4	0	0	0	0	0	0	5.2	2.71
<i>Bathyporeia elegans</i>	0	0	0	0	0	0	5	4.8	2.3	2.34
<i>Bathyporeia pilosa</i>	240	150	22	22.2	0	0	0	0	70	43
<i>Bathyporeia sarsi</i>	24	24.2	0	0	0	0	0	0	7	7.0
<i>Capitella capitata</i>	6	6.1	0	0	0	0	0	0	1.7	1.75
<i>Cerastoderma edule</i>	0	0	0	0	0	0	5	4.8	2.3	2.34
<i>Corophium</i>	180	115	0	0	0	0	0	0	50	33
<i>Corophium multisetosum</i>	220	147	0	0	0	0	0	0	60	43
<i>Corophium volutator</i>	300	244	0	0	0	0	0	0	90	70
<i>Crangon crangon</i>	67	28.4	0	0	0	0	0	0	19	8.2
<i>Cyathura carinata</i>	140	76	0	0	0	0	0	0	40	21.9
<i>Ensis</i>	0	0	11	11.1	22	15.7	0	0	3.7	2.13
<i>Ensis directus</i>	0	0	40	44	0	0	10	9.5	9	6.7
<i>Eteone</i>	30	18.8	0	0	0	0	14	10.3	16	7.4
<i>Eteone longa</i>	0	0	0	0	0	0	5	4.8	2.3	2.34
<i>Eurydice pulchra</i>	0	0	0	0	22	15.7	0	0	2.5	1.75
<i>Haustorius arenarius</i>	0	0	0	0	15	14.8	0	0	1.7	1.65
<i>Heteromastus filiformis</i>	1200	540	220	196	74	28.2	57	24.1	400	157
<i>Hydrobia ulvae</i>	1200	810	0	0	7	7.4	0	0	340	235
<i>Insecta</i>	40	42	0	0	0	0	0	0	12	12.2
<i>Lanice conchilega</i>	0	0	0	0	7	7.4	0	0	0.8	0.83
<i>Macoma balthica</i>	90	40	11	11.1	50	44	10	9.5	38	13.6
<i>Manayunkia aestuarina</i>	180	169	0	0	0	0	0	0	50	49
<i>Mya arenaria</i>	0	0	0	0	15	14.8	5	4.8	4.0	2.87
<i>Mysella bidentata</i>	12	12.1	0	0	0	0	0	0	3	3.5
<i>Mysidacea</i>	6	6.1	0	0	0	0	0	0	1.7	1.75
<i>Nemertea</i>	18	9.4	0	0	0	0	0	0	5.2	2.71
<i>Nephtys</i>	6	6.1	22	14.1	15	9.8	19	8.4	15	4.8
<i>Nephtys cirrosa</i>	24	18.6	22	14.1	30	16.1	19	10.9	22	7.9
<i>Nephtys hombergii</i>	12	8.1	0	0	7	7.4	10	9.5	9	5.3
<i>Nereis</i>	18	9.4	0	0	0	0	0	0	5.2	2.71
<i>Nereis diversicolor</i>	50	37	0	0	0	0	0	0	14	10.7
<i>Nereis succinea</i>	160	109	0	0	0	0	0	0	50	31
<i>Oligochaeta</i>	1700	1090	120	122	130	118	14	7.6	500	310
Onbekende soort / species unkn	12	8.1	0	0	0	0	0	0	3.5	2.35
<i>Phyllodoce mucosa</i>	6	6.1	22	22.2	0	0	0	0	4.2	2.97
<i>Polydora cornuta</i>	6	6.1	11	11.1	0	0	0	0	3.0	2.12
<i>Psammodrillus balanoglossoides</i>	6	6.1	0	0	0	0	0	0	1.7	1.75
<i>Pygospio elegans</i>	1900	1290	0	0	0	0	0	0	500	370
<i>Scoloplos armiger</i>	12	8.1	0	0	7	7.4	10	6.5	9	4.0
<i>Scrobicularia plana</i>	40	31	0	0	0	0	0	0	12	9.1
<i>Spio martinensis</i>	6	6.1	0	0	0	0	0	0	1.7	1.75
<i>Spiophanes bombyx</i>	6	6.1	0	0	7	7.4	0	0	2.6	1.93
<i>Streblospio shrubsoleii</i>	36	24.4	22	22.2	15	14.8	0	0	15	7.6
<i>Tellinacea</i>	48	29.9	0	0	0	0	0	0	14	8.6
Totaal (48 soorten)	9500	2950	2800	2660	600	360	190	49	3200	900

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 36

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Centraal deel van de Westerschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	19.477 [11]		7.297 [6]		7.53 [9]		33.169 [14]		67.473 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Acanthocardia echinata	19	18.8	0	0	0	0	0	0	5	5.4
Aphelochaeta marioni	280	176	300	310	25	18.9	0.4	0.42	120	61
Arenicola marina	900	860	0	0	0	0	0	0	250	249
Bathyporeia	1.7	0.99	0	0	0	0	0	0	0.50	0.286
Bathyporeia elegans	0	0	0	0	0	0	1.3	1.29	0.6	0.63
Bathyporeia pilosa	100	70	4	3.6	0	0	0	0	30	20.1
Bathyporeia sarsi	19	19.4	0	0	0	0	0	0	6	5.6
Capitella capitata	0.29	0.292	0	0	0	0	0	0	0.08	0.084
Cerastoderma edule	0	0	0	0	0	0	1.2	1.23	0.6	0.61
Corophium	60	49	0	0	0	0	0	0	19	14.0
Corophium multisetosum	130	102	0	0	0	0	0	0	38	29.4
Corophium volutator	330	288	0	0	0	0	0	0	90	83
Crangon crangon	32	13.6	0	0	0	0	0	0	9	3.9
Cyathura carinata	100	58	0	0	0	0	0	0	28	16.6
Ensis	0	0	4000	3700	19000	14000	0	0	2500	1610
Ensis directus	0	0	40000	37000	0	0	9000	9400	9000	6100
Eteone	10	7.0	0	0	0	0	17	11.7	11	6.1
Eteone longa	0	0	0	0	0	0	17	17.2	8	8.5
Eurydice pulchra	0	0	0	0	13	10.2	0	0	1.5	1.14
Haustorius arenarius	0	0	0	0	100	102	0	0	11	11.4
Heteromastus filiformis	1600	750	230	218	52	27.3	12	6.4	490	218
Hydrobia ulvae	170	114	0	0	1.1	1.07	0	0	50	33
Insecta	17	17.1	0	0	0	0	0	0	5	4.9
Lanice conchilega	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Macoma balthica	900	340	400	370	700	610	500	460	590	257
Manayunkia aestuarina	1.3	1.31	0	0	0	0	0	0	0.4	0.38
Mya arenaria	0	0	0	0	10	10.3	0.27	0.267	1.3	1.16
Mysella bidentata	0.14	0.138	0	0	0	0	0	0	0.04	0.040
Mysidacea	21	21.2	0	0	0	0	0	0	6	6.1
Nemertea	27	16.8	0	0	0	0	0	0	8	4.8
Nephtys	2.0	1.97	3.0	2.03	2.0	1.40	12	7.6	7	3.8
Nephtys cirrosa	160	117	170	110	90	51	180	147	170	81
Nephtys hombergii	100	69	0	0	150	155	600	580	330	285
Nereis	3.3	2.50	0	0	0	0	0	0	1.0	0.72
Nereis diversicolor	1100	870	0	0	0	0	0	0	310	252
Nereis succinea	700	500	0	0	0	0	0	0	200	143
Oligochaeta	90	65	1.7	1.73	3.2	2.94	0.21	0.212	27	18.9
Onbekende soort / species unkn	3	3.2	0	0	0	0	0	0	0.9	0.92
Phyllodoce mucosa	16	16.0	50	49	0	0	0	0	10	7.0
Polydora cornuta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Psammodrillus balanoglossoides	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pygospio elegans	180	95	0	0	0	0	0	0	52	27.3
Scoloplos armiger	23	18.3	0	0	40	40	29	22.3	26	13.0
Scrobicularia plana	1600	1060	0	0	0	0	0	0	500	300
Spio martinensis	1.3	1.34	0	0	0	0	0	0	0.4	0.39
Spiophanes bombyx	1.2	1.18	0	0	1.0	0.96	0	0	0.4	0.36
Treblospio shrubsolii	3.6	2.81	0	0	0.5	0.48	0	0	1.1	0.81
Tellinacea	4	3.6	0	0	0	0	0	0	1.0	1.05
Totaal (48 soorten)	8500	2910	40000	36000	20000	14700	11000	9400	15000	6300

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 37

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Westerschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	19.759 [10]		6.085 [10]		7.53 [10]		17.392 [10]		50.765 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Aphelochaeta marioni	27	26.7	13	13.3	0	0	0	0	12	10.5
Arenicola	7	6.7	0	0	0	0	7	6.7	5	3.5
Arenicola marina	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.3	2.28
Bathyporeia	50	33	0	0	100	78	7	6.7	38	17.4
Bathyporeia elegans	13	8.9	13	8.9	33	26.8	0	0	12	5.4
Bathyporeia guilliamsoniana	13	13.3	0	0	0	0	0	0	5	5.2
Bathyporeia pilosa	160	101	70	31	130	105	150	77	140	50
Bathyporeia pilosa var westers	0	0	0	0	0	0	13	13.3	5	4.6
Capitella capitata	0	0	20	14.2	0	0	0	0	2.4	1.71
Corophium	130	93	27	20.4	7	6.7	30	33	60	38
Corophium arenarium	60	53	0	0	0	0	0	0	23	20.6
Corophium lacustre	0	0	0	0	0	0	80	80	27	27.4
Corophium multisetosum	0	0	20	20.0	0	0	0	0	2.4	2.40
Corophium volutator	500	320	13	13.3	0	0	80	80	230	128
Crangon crangon	40	33	0	0	0	0	0	0	16	12.9
Crassostrea	0	0	0	0	0	0	30	33	11	11.4
Cyathura carinata	190	152	13	8.9	0	0	13	13.3	80	59
Eteone	7	6.7	7	6.7	0	0	0	0	3.4	2.72
Eurydice pulchra	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.80
Gammarus zaddachi	7	6.7	0	0	0	0	0	0	2.6	2.59
Gastrosaccus spinifer	0	0	0	0	7	6.7	0	0	1.0	0.99
Haustorius arenarius	0	0	13	8.9	7	6.7	7	6.7	4.9	2.71
Heteromastus filiformis	600	360	430	234	90	39	100	58	330	145
Hydrobia ulvae	120	77	27	20.4	0	0	7	6.7	50	30
Macoma balthica	60	27.1	60	35	0	0	7	6.7	33	11.6
Manayunkia aestuarina	13	13.3	0	0	0	0	0	0	5	5.2
Marenzelleria	0	0	0	0	70	53	7	6.7	12	8.1
Mysidacea	0	0	0	0	13	8.9	0	0	2.0	1.32
Natantia	13	13.3	0	0	0	0	0	0	5	5.2
Neomysis integer	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.3	2.28
Nephtys	0	0	0	0	0	0	13	13.3	5	4.6
Nephtys cirrosa	0	0	0	0	0	0	60	60	21	20.6
Nereis diversicolor	370	183	7	6.7	0	0	0	0	150	71
Nereis succinea	13	8.9	50	47	0	0	0	0	11	6.6
Oligochaeta	30	33	0	0	20	20.0	0	0	16	13.3
Petricola pholadiformis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.8	0.80
Polydora cornuta	13	13.3	40	40	0	0	50	53	28	19.6
Psammodrillus balanoglossoides	0	0	0	0	13	13.3	0	0	2.0	1.98
Pygospio elegans	600	530	50	53	30	33	0	0	260	205
Scrobicularia plana	20	20.0	0	0	0	0	0	0	8	7.8
Spio	0	0	0	0	13	8.9	0	0	2.0	1.32
Spionidae	0	0	7	6.7	0	0	7	6.7	3.1	2.42
Tellinacea	7	6.7	7	6.7	7	6.7	0	0	4.4	2.89

Totaal (43 soorten) 3100 1300 | 900 320 | 540 212 | 700 360 | 1600 520

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 38

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Westerschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	19.759 [10]		6.085 [10]		7.53 [10]		17.392 [10]		50.765 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Aphelochaeta marioni	1.2	1.17	2.4	2.43	0	0	0	0	0.7	0.54
Arenicola	9	8.5	0	0	0	0	210	207	70	71
Arenicola marina	0	0	0	0	0	0	230	226	80	77
Bathyporeia	8	5.3	0	0	12	8.1	0.6	0.60	5.3	2.38
Bathyporeia elegans	2.9	1.95	3.7	2.75	10	8.0	0	0	3.1	1.44
Bathyporeia guilliamsoniana	4	3.5	0	0	0	0	0	0	1.4	1.37
Bathyporeia pilosa	33	19.3	16	6.3	31	25.3	30	16.4	30	10.1
Bathyporeia pilosa var westers	0	0	0	0	0	0	3	3.0	1.0	1.03
Capitella capitata	0	0	1.8	1.35	0	0	0	0	0.22	0.161
Corophium	28	20.4	5	3.9	0.5	0.52	4	3.5	13	8.0
Corophium arenarium	18	15.8	0	0	0	0	0	0	7	6.2
Corophium lacustre	0	0	0	0	0	0	12	11.5	4	3.9
Corophium multisetosum	0	0	12	12.2	0	0	0	0	1.5	1.46
Corophium volutator	280	180	17	17.5	0	0	40	36	120	71
Crangon crangon	19	15.2	0	0	0	0	0	0	7	5.9
Crassostrea	0	0	0	0	0	0	3000	3400	1200	1180
Cyathura carinata	70	55	5	4.8	0	0	0.9	0.88	28	21.5
Eteone	4	3.6	5	4.6	0	0	0	0	2.0	1.51
Eurydice pulchra	0	0	3.0	2.99	0	0	0	0	0.4	0.36
Gammarus zaddachi	1.2	1.20	0	0	0	0	0	0	0.5	0.47
Gastrosaccus spinifer	0	0	0	0	40	36	0	0	5	5.4
Haustorius arenarius	0	0	20	16.3	5	5.2	10	10.0	7	4.0
Heteromastus filiformis	280	138	150	89	70	47	47	20.4	150	56
Hydrobia ulvae	28	18.7	5	3.6	0	0	0.3	0.32	11	7.3
Macoma balthica	400	239	600	390	0	0	120	120	270	112
Manayunkia aestuarina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Marenzelleria	0	0	0	0	20	12.7	0.5	0.52	3.2	1.90
Mysidacea	0	0	0	0	33	22.3	0	0	5	3.3
Natantia	5	4.8	0	0	0	0	0	0	1.9	1.87
Neomysis integer	0	0	0	0	0	0	9	9.5	3	3.3
Nephtys	0	0	0	0	0	0	7	7.2	2.5	2.48
Nephtys cirrosa	0	0	0	0	0	0	400	420	140	143
Nereis diversicolor	1300	630	130	129	0	0	0	0	530	246
Nereis succinea	22	16.0	80	83	0	0	0	0	19	11.7
Oligochaeta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Petricola pholadiformis	0	0	130	135	0	0	0	0	16	16.1
Polydora cornuta	0.4	0.43	10	9.9	0	0	12	11.9	5	4.2
Psammodrillus balanoglossoides	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pygospio elegans	50	43	2.8	2.77	3	3.2	0	0	20	16.6
Scrobicularia plana	300	296	0	0	0	0	0	0	120	115
Spio	0	0	0	0	0.3	0.35	0	0	0.05	0.051
Spionidae	0	0	0.5	0.52	0	0	0.6	0.61	0.27	0.217
Tellinacea	1.6	1.61	0.15	0.149	0.22	0.224	0	0	0.7	0.63

Totaal (43 soorten) 2900 1270 | 1200 560 | 230 62 | 5000 3900 | 2900 1420

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 39

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Westerschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	21.576 [10]		8.891 [11]		9.9 [9]		56.796 [10]		97.163 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Aphelocheata marioni	1000	630	40	42	2600	1270	20	10.2	500	191
Arenicola	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
Arenicola marina	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9
Aricidea minuta	0	0	0	0	15	14.8	0	0	1.5	1.51
Bathyporeia	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
Bathyporeia pilosa	27	26.7	0	0	0	0	0	0	6	5.9
Capitella capitata	7	6.7	6	6.1	0	0	0	0	2.0	1.58
Carcinus maenas	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
Cerastoderma edule	13	8.9	0	0	0	0	0	0	3.0	1.97
Corophium	80	80	0	0	0	0	0	0	18	17.8
Corophium arenarium	400	340	0	0	0	0	0	0	90	75
Corophium volutator	13	13.3	0	0	0	0	0	0	3.0	2.96
Crangon allmanni	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
Crangon crangon	13	13.3	0	0	15	14.8	0	0	4	3.3
Ensis	0	0	6	6.1	0	0	0	0	0.6	0.55
Eteone	60	34	0	0	0	0	0	0	13	7.5
Eumida	0	0	0	0	30	29.6	0	0	3	3.0
Eurydice pulchra	0	0	0	0	7	7.4	0	0	0.8	0.75
Gastrosaccus spinifer	0	0	0	0	7	7.4	27	26.7	16	15.6
Heteromastus filiformis	800	350	50	55	330	164	70	66	260	88
Lanice conchilega	7	6.7	0	0	40	44	0	0	6	4.8
Macoma balthica	1400	670	6	6.1	15	9.8	0	0	320	149
Magelona papillicornis	0	0	12	8.1	7	7.4	0	0	1.9	1.06
Malacoceros	90	86	0	0	0	0	0	0	21	19.1
Mesopodopsis slabberi	0	0	0	0	7	7.4	20	14.2	12	8.4
Microphthalmus similis	0	0	0	0	0	0	13	13.3	8	7.8
Mysidae	0	0	0	0	7	7.4	0	0	0.8	0.75
Nemertea	0	0	0	0	0	0	260	239	150	139
Neomysis integer	0	0	6	6.1	0	0	0	0	0.6	0.55
Nephtys	7	6.7	6	6.1	7	7.4	33	11.1	22	6.7
Nephtys caeca	0	0	0	0	7	7.4	0	0	0.8	0.75
Nephtys cirrosa	50	34	30	16.5	30	11.7	47	26.4	43	17.3
Nephtys hombergii	7	6.7	6	6.1	7	7.4	0	0	2.8	1.75
Nereis	130	91	0	0	0	0	0	0	30	20.2
Nereis diversicolor	170	87	0	0	0	0	0	0	38	19.3
Nereis longissima	0	0	0	0	7	7.4	0	0	0.8	0.75
Notomastus (notomastus) lateri	0	0	30	30	7	7.4	0	0	3.5	2.87
Oligochaeta	1700	1560	6	6.1	44	29.4	7	6.7	400	350
Paradoneis fulgens	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.48
Pelecypoda	0	0	0	0	15	14.8	0	0	1.5	1.51
Phyllodoce mucosa	70	67	0	0	0	0	0	0	15	14.8
Poecilochaetus serpens	0	0	12	12.1	0	0	0	0	1.1	1.11
Polydora cornuta	13	13.3	0	0	0	0	0	0	3.0	2.96
Pygospio elegans	1400	720	0	0	7	7.4	0	0	320	161
Scolecopsis	0	0	6	6.1	0	0	0	0	0.6	0.55
Scoloplos armiger	70	66	12	8.1	50	31	7	6.7	27	15.6
Spio martinensis	0	0	12	8.1	0	0	0	0	1.1	0.74
Spionidae	7	6.7	6	6.1	0	0	0	0	2.0	1.58
Spiofanus bombyx	0	0	60	61	60	36	0	0	12	6.6
Totaal (49 soorten)	7600	2810	320	182	3300	1410	510	237	2400	660

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 40

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Westelijk deel van de Westerschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	21.576 [10]		8.891 [11]		9.9 [9]		56.796 [10]		97.163 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Aphelocheata marioni	80	56	1.1	1.13	70	40	0.4	0.30	24	13.0
Arenicola	180	180	0	0	0	0	0	0	40	40
Arenicola marina	0	0	0	0	0	0	110	107	60	63
Aricidea minuta	0	0	0	0	2.2	2.24	0	0	0.23	0.229
Bathyporeia	0.4	0.40	0	0	0	0	0	0	0.09	0.089
Bathyporeia pilosa	5	5.4	0	0	0	0	0	0	1.2	1.19
Capitella capitata	2.0	1.99	1.2	1.21	0	0	0	0	0.6	0.46
Carcinus maenas	1.3	1.33	0	0	0	0	0	0	0.30	0.296
Cerastoderma edule	24	17.2	0	0	0	0	0	0	5	3.8
Corophium	7	6.8	0	0	0	0	0	0	1.5	1.51
Corophium arenarium	60	57	0	0	0	0	0	0	14	12.7
Corophium volutator	1.8	1.84	0	0	0	0	0	0	0.4	0.41
Crangon allmanni	10	10.4	0	0	0	0	0	0	2.3	2.30
Crangon crangon	29	28.8	0	0	30	35	0	0	10	7.3
Ensis	0	0	4000	4300	0	0	0	0	400	400
Eteone	29	14.3	0	0	0	0	0	0	6	3.2
Eumida	0	0	0	0	2.5	2.49	0	0	0.25	0.254
Eurydice pulchra	0	0	0	0	1.7	1.67	0	0	0.17	0.170
Gastrosaccus spinifer	0	0	0	0	14	13.6	17	16.8	11	9.9
Heteromastus filiformis	800	430	40	37	250	151	70	65	240	105
Lanice conchilega	29	29.5	0	0	900	860	0	0	90	88
Macoma balthica	3300	1650	50	53	30	23.2	0	0	700	370
Magelona papillicornis	0	0	7	6.2	5	5.4	0	0	1.2	0.79
Malacoceros	6	5.8	0	0	0	0	0	0	1.3	1.28
Mesopodopsis slabberi	0	0	0	0	2.7	2.66	11	9.0	7	5.3
Microphthalmus similis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mysidae	0	0	0	0	0.12	0.115	0	0	0.012	0.0118
Nemertea	0	0	0	0	0	0	2.0	1.56	1.2	0.91
Neomysis integer	0	0	4	3.8	0	0	0	0	0.3	0.35
Nephtys	1.6	1.56	10	9.8	9	8.8	50	38	32	22.4
Nephtys caeca	0	0	0	0	300	330	0	0	30	33
Nephtys cirrosa	400	340	230	128	600	570	160	98	260	112
Nephtys hombergii	8	7.6	12	11.6	220	223	0	0	25	22.8
Nereis	29	20.9	0	0	0	0	0	0	7	4.6
Nereis diversicolor	1300	680	0	0	0	0	0	0	300	152
Nereis longissima	0	0	0	0	270	270	0	0	28	27.6
Notomastus (notomastus) lateri	0	0	60	62	1.4	1.39	0	0	6	5.7
Oligochaeta	210	195	0.16	0.162	0.6	0.59	0.27	0.267	50	43
Paradoneis fulgens	0.8	0.77	0	0	0	0	0	0	0.17	0.171
Pelecypoda	0	0	0	0	140	138	0	0	14	14.0
Phyllodoce mucosa	70	71	0	0	0	0	0	0	16	15.7
Poecilochaetus serpens	0	0	2.9	2.93	0	0	0	0	0.27	0.268
Polydora cornuta	2.2	2.19	0	0	0	0	0	0	0.5	0.49
Pygospio elegans	90	32	0	0	0	0	0	0	19	7.1
Scolecopsis	0	0	0.3	0.33	0	0	0	0	0.03	0.030
Scoloplos armiger	180	123	130	97	60	38	3.0	2.99	60	28.9
Spio martinensis	0	0	3.3	2.91	0	0	0	0	0.30	0.267
Spionidae	0.6	0.59	0	0	0	0	0	0	0.13	0.130
Spiofanus bombyx	0	0	7	6.8	5	3.2	0	0	1.2	0.70
Totaal (49 soorten)	6900	2600	5000	4500	2900	1750	420	127	2500	730

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 41

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Centraal deel van de Westerschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	19.477 [10]		7.297 [10]		7.53 [11]		33.169 [9]		67.473 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Aphelochaeta marioni	600	370	270	190	320	216	300	296	400	183
Arenicola marina	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.92
Bathyporeia	190	172	0	0	0	0	0	0	50	50
Bathyporeia pilosa	700	640	0	0	0	0	0	0	200	186
Bathyporeia sarsi	40	40	0	0	0	0	0	0	12	11.5
Capitella capitata	0	0	0	0	6	6.1	0	0	0.7	0.68
Caprellidae	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.7	0.72
Cerastoderma edule	90	43	0	0	0	0	0	0	25	12.5
Corophium	27	14.7	0	0	0	0	0	0	8	4.3
Corophium arenarium	130	86	0	0	0	0	0	0	38	24.8
Crangon	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.92
Crangon crangon	20	10.2	0	0	0	0	0	0	5.8	2.94
Crangonidae	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.92
Cyathura carinata	70	60	0	0	6	6.1	0	0	22	17.3
Ensis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.7	0.72
Ensis directus	0	0	0	0	24	16.3	0	0	2.7	1.81
Eteone	80	23.9	7	6.7	0	0	0	0	24	6.9
Eurydice pulchra	0	0	7	6.7	12	12.1	0	0	2.1	1.53
Gammaridae	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.92
Gastrosaccus spinifer	0	0	20	10.2	0	0	15	9.8	9	4.9
Heteromastus filiformis	700	310	200	126	400	330	270	258	410	160
Hydrobia ulvae	350	253	0	0	0	0	0	0	100	73
Macoma balthica	270	91	20	14.2	48	25.6	0	0	86	26.6
Magelona papillicornis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.7	0.72
Mesopodopsis slabberi	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.7	0.72
Microdeutopus	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.7	0.72
Mysidacea	0	0	0	0	6	6.1	0	0	0.7	0.68
Mytilus edulis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.7	0.72
Nemertea	0	0	0	0	90	79	0	0	10	8.8
Nephtys	0	0	0	0	6	6.1	0	0	0.7	0.68
Nephtys cirrosa	13	8.9	50	32	36	13.8	59	23.4	42	12.4
Nephtys hombergii	7	6.7	7	6.7	0	0	0	0	2.6	2.06
Nereis	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.8
Nereis diversicolor	160	86	0	0	0	0	0	0	46	24.9
Oligochaeta	0	0	7	6.7	0	0	270	274	140	135
Onbekende soort / species unkn	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.92
Phyllodoce	0	0	0	0	0	0	7	7.4	4	3.6
Pleusymtes glaber	0	0	0	0	6	6.1	0	0	0.7	0.68
Polydora	0	0	7	6.7	0	0	0	0	0.7	0.72
Polydora cornuta	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.9	1.92
Pygospio elegans	1050	285	0	0	36	26.0	7	7.4	310	82
Scoloplos armiger	7	6.7	27	26.7	24	18.6	7	7.4	11	5.4
Scrobicularia plana	20	14.2	0	0	0	0	0	0	6	4.1
Spiophanes bombyx	0	0	0	0	6	6.1	0	0	0.7	0.68
Streblospio shrubsolii	7	6.7	0	0	6	6.1	0	0	2.6	2.04
Totaal (45 soorten)	4600	1300	700	350	1000	610	900	840	2000	560

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 42

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Centraal deel van de Westerschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	19.477 [10]		7.297 [10]		7.53 [11]		33.169 [9]		67.473 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Aphelochaeta marioni	60	31	11	7.3	13	9.1	15	15.4	27	11.8
Arenicola marina	7	7.2	0	0	0	0	0	0	2.1	2.09
Bathyporeia	7	6.8	0	0	0	0	0	0	2.1	1.95
Bathyporeia pilosa	90	85	0	0	0	0	0	0	26	24.5
Bathyporeia sarsi	16	15.9	0	0	0	0	0	0	5	4.6
Capitella capitata	0	0	0	0	1.2	1.21	0	0	0.13	0.135
Caprellidae	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cerastoderma edule	3500	2140	0	0	0	0	0	0	1000	620
Corophium	0.7	0.51	0	0	0	0	0	0	0.21	0.148
Corophium arenarium	20	12.3	0	0	0	0	0	0	6	3.6
Crangon	6	5.6	0	0	0	0	0	0	1.6	1.61
Crangon crangon	16	8.3	0	0	0	0	0	0	4.6	2.38
Crangonidae	12	11.6	0	0	0	0	0	0	3	3.3
Cyathura carinata	50	42	0	0	2.7	2.73	0	0	15	12.0
Ensis	0	0	2700	2730	0	0	0	0	300	296
Ensis directus	0	0	0	0	16000	11400	0	0	1800	1270
Eteone	44	20.5	1.5	1.53	0	0	0	0	13	5.9
Eurydice pulchra	0	0	0.9	0.87	1.1	1.15	0	0	0.22	0.159
Gammaridae	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gastrosaccus spinifer	0	0	14	7.4	0	0	0.7	0.69	1.9	0.87
Heteromastus filiformis	900	510	90	51	190	153	60	57	310	150
Hydrobia ulvae	60	42	0	0	0	0	0	0	16	12.0
Macoma balthica	3200	1970	50	43	1000	570	0	0	1000	570
Magelona papillicornis	0	0	5	5.0	0	0	0	0	0.5	0.54
Mesopodopsis slabberi	0	0	0.3	0.31	0	0	0	0	0.03	0.034
Microdeutopus	0	0	0.24	0.240	0	0	0	0	0.026	0.0259
Mysidacea	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mytilus edulis	0	0	0.8	0.75	0	0	0	0	0.08	0.081
Nemertea	0	0	0	0	2.0	1.76	0	0	0.22	0.196
Nephtys	0	0	0	0	1.1	1.10	0	0	0.12	0.123
Nephtys cirrosa	100	85	50	43	340	157	600	390	340	197
Nephtys hombergii	17	16.8	170	170	0	0	0	0	23	19.0
Nereis	2.6	2.57	0	0	0	0	0	0	0.7	0.74
Nereis diversicolor	800	450	0	0	0	0	0	0	220	129
Oligochaeta	0	0	0	0	0	0	5	4.7	2.3	2.33
Onbekende soort / species unkn	0.9	0.85	0	0	0	0	0	0	0.25	0.247
Phyllodoce	0	0	0	0	0	0	1.1	1.10	0.5	0.54
Pleusymtes glaber	0	0	0	0	0.7	0.73	0	0	0.08	0.081
Polydora	0	0	0.7	0.66	0	0	0	0	0.07	0.071
Polydora cornuta	1.2	1.24	0	0	0	0	0	0	0.4	0.36
Pygospio elegans	76	23.9	0	0	1.7	1.73	0.3	0.33	22	6.9
Scoloplos armiger	0	0	6	6.1	36	28.7	0.5	0.54	5	3.3
Scrobicularia plana	1000	820	0	0	0	0	0	0	280	238
Spiofanus bombyx	0	0	0	0	0.9	0.86	0	0	0.10	0.096
Streblospio shrubsolii	0.7	0.66	0	0	0.7	0.66	0	0	0.26	0.204
Totaal (45 soorten)	10000	4200	3100	2700	18000	11600	600	390	5500	1810

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 43

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Westerschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	19.759 [10]		6.085 [8]		7.53 [11]		17.392 [11]		50.765 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Aphelocheata marioni	0	0	80	75	0	0	0	0	9	9.0
Arenicola	7	6.7	8	8.3	0	0	0	0	3.6	2.78
Bathyporeia	27	26.7	0	0	0	0	0	0	10	10.4
Bathyporeia pilosa	0	0	40	33	0	0	70	60	28	21.0
Capitella capitata	0	0	0	0	0	0	12	8.1	4.2	2.79
Corophium	1500	630	0	0	40	36	900	590	900	320
Corophium arenarium	110	61	0	0	0	0	6	6.1	46	24.0
Corophium lacustre	0	0	0	0	0	0	400	400	140	137
Corophium multisetosum	190	187	0	0	0	0	0	0	70	73
Corophium volutator	3900	1870	8	8.3	12	12.1	130	121	1600	730
Crangon crangon	7	6.7	0	0	0	0	0	0	2.6	2.59
Crassostrea	0	0	0	0	6	6.1	0	0	0.9	0.90
Cyathura carinata	700	390	0	0	0	0	18	13.0	260	154
Decapoda	0	0	17	10.9	0	0	0	0	2.0	1.31
Eteone	40	33	25	12.2	0	0	6	6.1	21	13.2
Eurydice	7	6.7	0	0	0	0	0	0	2.6	2.59
Gammaridae	0	0	0	0	0	0	6	6.1	2.1	2.08
Gammarus	0	0	0	0	0	0	18	18.2	6	6.2
Haustorius arenarius	0	0	0	0	12	12.1	6	6.1	3.9	2.75
Hemigrapsus penicillatus	0	0	0	0	0	0	6	6.1	2.1	2.08
Heteromastus filiformis	3600	1300	290	114	150	49	70	42	1500	510
Hydrobia ulvae	160	65	0	0	0	0	0	0	62	25.1
Insecta	180	158	0	0	6	6.1	0	0	70	62
Macoma balthica	250	97	120	41	12	8.1	0	0	110	38
Marenzelleria	13	13.3	8	8.3	6	6.1	0	0	7	5.4
Melita palmata	0	0	0	0	6	6.1	30	30	11	10.4
Mesopodopsis slabberi	0	0	0	0	18	13.0	0	0	2.7	1.93
Mya arenaria	33	17.9	0	0	0	0	0	0	13	7.0
Mysidacea	0	0	0	0	0	0	18	13.0	6	4.5
Nemertea	0	0	0	0	0	0	6	6.1	2.1	2.08
Neomysis integer	0	0	0	0	0	0	6	6.1	2.1	2.08
Nephtys	0	0	8	8.3	0	0	0	0	1.0	1.00
Nephtys cirrosa	0	0	8	8.3	0	0	0	0	1.0	1.00
Nereis	800	450	8	8.3	6	6.1	0	0	300	175
Nereis diversicolor	370	140	0	0	0	0	0	0	150	54
Nereis succinea	0	0	0	0	12	12.1	24	24.2	10	8.5
Oligochaeta	1200	1180	17	16.7	0	0	0	0	500	460
Onbekende soort / species unkn	0	0	8	8.3	0	0	0	0	1.0	1.00
Parapleustes assimilis	0	0	0	0	0	0	140	139	50	48
Pleusymtes glaber	0	0	0	0	6	6.1	0	0	0.9	0.90
Polydora cornuta	0	0	8	8.3	6	6.1	500	430	190	147
Pontocrates longimanus	0	0	17	16.7	0	0	0	0	2.0	2.00
Pygospio elegans	7000	5200	17	16.7	40	42	90	79	2600	2020
Scrobicularia plana	7	6.7	0	0	0	0	0	0	2.6	2.59
Spionidae	0	0	8	8.3	0	0	6	6.1	3.1	2.30
Streblospio shrubsolii	0	0	0	0	0	0	6	6.1	2.1	2.08
Totaal (46 soorten)	20000	6800	690	167	340	172	2500	1750	8600	2730

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 44

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Oostelijk deel van de Westerschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	19.759 [10]		6.085 [8]		7.53 [11]		17.392 [11]		50.765 [40]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Aphelocheata marioni	0	0	1.5	1.49	0	0	0	0	0.18	0.179
Arenicola	19	19.4	200	201	0	0	0	0	32	25.2
Bathyporeia	5	5.4	0	0	0	0	0	0	2.1	2.08
Bathyporeia pilosa	0	0	4	3.8	0	0	8	7.2	3.2	2.49
Capitella capitata	0	0	0	0	0	0	1.7	1.41	0.6	0.48
Corophium	140	78	0	0	0.9	0.94	33	22.1	70	31
Corophium arenarium	26	15.7	0	0	0	0	0.22	0.218	10	6.1
Corophium lacustre	0	0	0	0	0	0	24	23.3	8	8.0
Corophium multisetosum	70	74	0	0	0	0	0	0	29	28.7
Corophium volutator	1000	540	0	0	2.0	1.96	31	29.4	400	210
Crangon crangon	11	10.9	0	0	0	0	0	0	4	4.2
Crassostrea	0	0	0	0	0.6	0.64	0	0	0.09	0.095
Cyathura carinata	230	125	0	0	0	0	0	0	90	49
Decapoda	0	0	7	6.8	0	0	0	0	0.8	0.82
Eteone	21	18.6	4.8	2.42	0	0	1.2	1.22	9	7.2
Eurydice	1.2	1.19	0	0	0	0	0	0	0.5	0.46
Gammaridae	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gammarus	0	0	0	0	0	0	1.2	1.24	0.4	0.42
Haustorius arenarius	0	0	0	0	20	19.6	3	3.5	4	3.1
Hemigrapsus penicillatus	0	0	0	0	0	0	600	550	190	189
Heteromastus filiformis	2500	810	200	67	210	129	42	21.7	1100	310
Hydrobia ulvae	20	8.6	0	0	0	0	0	0	8	3.4
Insecta	30	22.3	0	0	23	23.3	0	0	15	9.3
Macoma balthica	2400	940	2300	1160	160	137	0	0	1200	390
Marenzelleria	30	29.8	6	6.0	0.9	0.86	0	0	12	11.6
Melita palmata	0	0	0	0	1.5	1.45	4	4.1	1.6	1.44
Mesopodopsis slabberi	0	0	0	0	4	4.1	0	0	0.6	0.60
Mya arenaria	3500	2830	0	0	0	0	0	0	1300	1100
Mysidacea	0	0	0	0	0	0	15	11.4	5	3.9
Nemertea	0	0	0	0	0	0	0.5	0.47	0.16	0.159
Neomysis integer	0	0	0	0	0	0	5	4.7	1.6	1.62
Nephtys	0	0	2.3	2.27	0	0	0	0	0.27	0.272
Nephtys cirrosa	0	0	90	87	0	0	0	0	10	10.5
Nereis	410	266	1.0	0.99	1.3	1.28	0	0	160	103
Nereis diversicolor	2400	1090	0	0	0	0	0	0	900	430
Nereis succinea	0	0	0	0	160	164	100	99	60	42
Oligochaeta	60	61	0	0	0	0	0	0	24	23.8
Onbekende soort / species unkn	0	0	0.25	0.247	0	0	0	0	0.030	0.0296
Parapleustes assimilis	0	0	0	0	0	0	10	10.5	4	3.6
Pleusymtes glaber	0	0	0	0	0.7	0.73	0	0	0.11	0.108
Polydora cornuta	0	0	0.7	0.73	0.7	0.66	50	38	18	13.1
Pontocrates longimanus	0	0	0.9	0.90	0	0	0	0	0.11	0.108
Pygospio elegans	330	275	0.5	0.55	3	3.1	1.6	1.60	130	107
Scrobicularia plana	900	860	0	0	0	0	0	0	300	340
Spionidae	0	0	13	13.3	0	0	0.9	0.93	1.9	1.63
Streblospio shrubsolii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal (46 soorten)	14000	3400	2800	1310	590	229	900	600	6200	1340

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 45

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Centraal / Westelijk deel van de Westerschelde in het voorjaar 2007, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	7.792 [5]		2.661 [5]		2.564 [5]		15.524 [5]		28.54 [20]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actiniaria	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
Aphelochaeta marioni	500	430	0	0	0	0	0	0	130	118
Arenicola	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
Bathyporeia pilosa	1800	1120	0	0	0	0	0	0	500	310
Capitella capitata	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
Cerastoderma edule	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
Corophium arenarium	27	26.7	0	0	0	0	0	0	7	7.3
Crangon crangon	80	33	0	0	0	0	0	0	22	8.9
Ensis	0	0	70	42	0	0	0	0	6	3.9
Eteone	27	26.7	0	0	0	0	0	0	7	7.3
Eurydice pulchra	70	67	0	0	0	0	0	0	18	18.2
Gastrosaccus spinifer	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.2	1.20
Heteromastus filiformis	240	160	0	0	0	0	27	16.3	80	45
Hydrobia ulvae	90	45	0	0	0	0	0	0	25	12.3
Macoma balthica	240	134	13	13.3	0	0	0	0	70	37
Malacoceros	40	40	0	0	0	0	0	0	11	10.9
Nemertea	27	16.3	0	0	0	0	0	0	7	4.5
Nephtys cirrosa	0	0	40	40	40	26.7	13	13.3	15	8.5
Nereis	40	26.7	13	13.3	0	0	0	0	12	7.4
Nereis diversicolor	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
Nereis succinea	40	40	0	0	0	0	0	0	11	10.9
Oligochaeta	40	26.7	13	13.3	0	0	0	0	12	7.4
Pygospio elegans	700	450	0	0	0	0	0	0	190	123
Scoloplos armiger	13	13.3	0	0	0	0	13	13.3	11	8.1
Streblospio shrubsolii	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
Terebellidae	27	26.7	0	0	0	0	0	0	7	7.3
Totaal (26 soorten)	4000	1220	150	80	53	24.9	53	13.3	1100	330

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 47

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Centraal / Westelijk deel van de Westerschelde in het Najaar 2007, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	7.792 [5]		2.661 [5]		2.564 [4]		15.524 [6]		28.54 [20]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra alba</i>	40	40	0	0	0	0	0	0	11	10.9
<i>Aphelochaeta marioni</i>	270	187	27	26.7	0	0	11	11.1	80	52
<i>Arenicola marina</i>	27	16.3	0	0	0	0	0	0	7	4.5
<i>Bathyporeia</i>	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
<i>Bathyporeia pilosa</i>	13	13.3	13	13.3	0	0	0	0	5	3.8
<i>Capitella capitata</i>	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
<i>Caprellidae</i>	0	0	0	0	0	0	11	11.1	6	6.0
<i>Cerastoderma</i>	190	137	0	0	0	0	0	0	50	37
<i>Corophium</i>	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
<i>Crangon crangon</i>	53	24.9	13	13.3	33	19.2	0	0	19	7.1
<i>Ensis</i>	0	0	13	13.3	17	16.7	0	0	2.7	1.95
<i>Ensis directus</i>	0	0	0	0	17	16.7	0	0	1.5	1.50
<i>Eteone</i>	27	26.7	0	0	0	0	0	0	7	7.3
<i>Gastrosaccus</i>	0	0	0	0	0	0	22	22.2	12	12.1
<i>Gastrosaccus spinifer</i>	40	40	0	0	0	0	40	33	35	21.0
<i>Heteromastus filiformis</i>	270	217	0	0	0	0	30	33	90	62
<i>Hydrobia ulvae</i>	150	85	0	0	0	0	0	0	40	23.3
<i>Macoma balthica</i>	2100	2020	0	0	0	0	0	0	600	550
<i>Mesopodopsis slabberi</i>	0	0	13	13.3	0	0	22	22.2	13	12.2
<i>Natantia</i>	13	13.3	0	0	0	0	11	11.1	10	7.1
<i>Nephtys</i>	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
<i>Nephtys cirrosa</i>	40	40	27	16.3	50	32	11	11.1	24	12.9
<i>Nephtys hombergii</i>	27	16.3	0	0	0	0	0	0	7	4.5
<i>Nereis diversicolor</i>	27	26.7	0	0	0	0	0	0	7	7.3
<i>Nereis succinea</i>	130	133	0	0	0	0	0	0	40	36
<i>Oligochaeta</i>	400	400	0	0	0	0	0	0	110	108
<i>Paradoneis fulgens</i>	0	0	0	0	17	16.7	0	0	1.5	1.50
<i>Polydora cornuta</i>	110	107	0	0	0	0	0	0	29	29.1
<i>Pygospio elegans</i>	1000	510	13	13.3	17	16.7	0	0	270	138
<i>Retusa obtusa</i>	27	26.7	0	0	0	0	0	0	7	7.3
<i>Scoloplos armiger</i>	40	16.3	120	104	0	0	11	11.1	28	12.3
<i>Scrobicularia plana</i>	50	53	0	0	0	0	0	0	15	14.6
<i>Spio</i>	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
<i>Spio martinensis</i>	80	80	0	0	0	0	0	0	22	21.8
<i>Spionidae</i>	0	0	0	0	0	0	11	11.1	6	6.0
<i>Spiophanes bombyx</i>	0	0	0	0	17	16.7	0	0	1.5	1.50
<i>Streblospio shrubsolii</i>	13	13.3	13	13.3	0	0	0	0	5	3.8
<i>Tellinacea</i>	120	120	0	0	0	0	0	0	30	33
Totaal (38 soorten)	5300	2900	250	205	170	79	190	58	1600	790

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 48

Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (mg adw/m²) per waargenomen soort in het gebied Centraal / Westelijk deel van de Westerschelde in het Najaar 2007, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	7.792 [5]		2.661 [5]		2.564 [4]		15.524 [6]		28.54 [20]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra alba</i>	140	143	0	0	0	0	0	0	40	39
<i>Aphelocheata marioni</i>	21	12.4	1.2	1.24	0	0	1.0	1.03	6	3.4
<i>Arenicola marina</i>	1000	720	0	0	0	0	0	0	280	197
<i>Bathyporeia</i>	6	5.6	0	0	0	0	0	0	1.5	1.53
<i>Bathyporeia pilosa</i>	2.2	2.24	3	3.4	0	0	0	0	0.9	0.69
<i>Capitella capitata</i>	4	4.1	0	0	0	0	0	0	1.1	1.13
<i>Caprellidae</i>	0	0	0	0	0	0	0.5	0.53	0.29	0.290
<i>Cerastoderma</i>	60	49	0	0	0	0	0	0	16	13.3
<i>Corophium</i>	0.3	0.32	0	0	0	0	0	0	0.09	0.087
<i>Crangon crangon</i>	18	7.8	40	42	7	4.2	0	0	9	4.5
<i>Ensis</i>	0	0	0.7	0.69	11000	10900	0	0	1000	980
<i>Ensis directus</i>	0	0	0	0	11000	10700	0	0	1000	960
<i>Eteone</i>	10	10.1	0	0	0	0	0	0	2.7	2.74
<i>Gastrosaccus</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Gastrosaccus spinifer</i>	2.5	2.49	0	0	0	0	50	42	27	23.1
<i>Heteromastus filiformis</i>	280	224	0	0	0	0	19	18.6	90	62
<i>Hydrobia ulvae</i>	37	18.1	0	0	0	0	0	0	10	4.9
<i>Macoma balthica</i>	5000	3400	0	0	0	0	0	0	1400	930
<i>Mesopodopsis slabberi</i>	0	0	13	13.3	0	0	11	11.1	7	6.2
<i>Natantia</i>	1.0	1.04	0	0	0	0	4	3.8	2.3	2.07
<i>Nephtys</i>	30	30	0	0	0	0	0	0	8	8.3
<i>Nephtys cirrosa</i>	22	22.3	50	31	42	28.5	180	184	110	100
<i>Nephtys hombergii</i>	140	83	0	0	0	0	0	0	37	22.7
<i>Nereis diversicolor</i>	120	122	0	0	0	0	0	0	30	33
<i>Nereis succinea</i>	1400	1410	0	0	0	0	0	0	400	390
<i>Oligochaeta</i>	40	40	0	0	0	0	0	0	11	11.0
<i>Paradoneis fulgens</i>	0	0	0	0	6	5.5	0	0	0.5	0.50
<i>Polydora cornuta</i>	40	37	0	0	0	0	0	0	10	10.0
<i>Pygospio elegans</i>	70	35	0.9	0.88	0	0	0	0	19	9.4
<i>Retusa obtusa</i>	16	16.1	0	0	0	0	0	0	4	4.4
<i>Scoloplos armiger</i>	27	19.0	120	90	0	0	7	7.1	22	10.6
<i>Scrobicularia plana</i>	2000	1950	0	0	0	0	0	0	500	530
<i>Spio</i>	1.2	1.17	0	0	0	0	0	0	0.3	0.32
<i>Spio martinensis</i>	4	4.4	0	0	0	0	0	0	1.2	1.20
<i>Spionidae</i>	0	0	0	0	0	0	0.6	0.61	0.3	0.33
<i>Spiophanes bombyx</i>	0	0	0	0	2.7	2.74	0	0	0.25	0.246
<i>Streblospio shrubsolii</i>	1.5	1.46	0	0	0	0	0	0	0.4	0.40
<i>Tellinacea</i>	400	350	0	0	0	0	0	0	100	96
Totaal (38 soorten)	11000	5700	230	125	22000	21600	270	201	5100	2500

----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

Tabel 49

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Centraal / Westelijk deel van de Westerschelde in het Voorjaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km2) [monsters]	7.792 [5]		2.661 [4]		2.564 [6]		15.524 [5]		28.54 [20]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Aphelochaeta marioni	1100	1030	0	0	1700	1690	500	450	700	400
Arenicola	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
Bathyporeia	0	0	17	16.7	0	0	0	0	1.6	1.55
Bathyporeia pilosa	50	39	0	0	0	0	0	0	15	10.6
Crangon crangon	13	13.3	17	16.7	11	11.1	0	0	6	4.1
Ensis directus	0	0	0	0	40	44	0	0	4	4.0
Eteone	70	67	0	0	0	0	0	0	18	18.2
Heteromastus filiformis	80	80	0	0	11	11.1	40	26.7	45	26.2
Hydrotia ulvae	500	520	17	16.7	0	0	40	40	170	143
Macoma balthica	70	42	17	16.7	22	22.2	0	0	22	11.8
Mesopodopsis slabberi	0	0	17	16.7	0	0	0	0	1.6	1.55
Mysidacea	13	13.3	17	16.7	11	11.1	0	0	6	4.1
Nephtys	0	0	17	16.7	11	11.1	27	16.3	17	9.1
Nephtys cirrosa	40	40	17	16.7	0	0	13	13.3	20	13.2
Nephtys hombergii	0	0	0	0	0	0	13	13.3	7	7.3
Oligochaeta	13	13.3	0	0	170	154	600	640	400	350
Pygospio elegans	1300	680	17	16.7	11	11.1	0	0	360	185
Schistomysis kervillei	0	0	0	0	22	22.2	13	13.3	9	7.5
Scoloplos armiger	40	40	0	0	11	11.1	0	0	12	11.0
Spio martinensis	27	16.3	17	16.7	0	0	0	0	9	4.7
Terebellidae	13	13.3	0	0	0	0	0	0	4	3.6
Totaal (21 soorten)	3300	1850	170	58	2000	1900	1300	1110	1800	800

----- < 0.00001, ++++++ > 9999999

Tabel 51

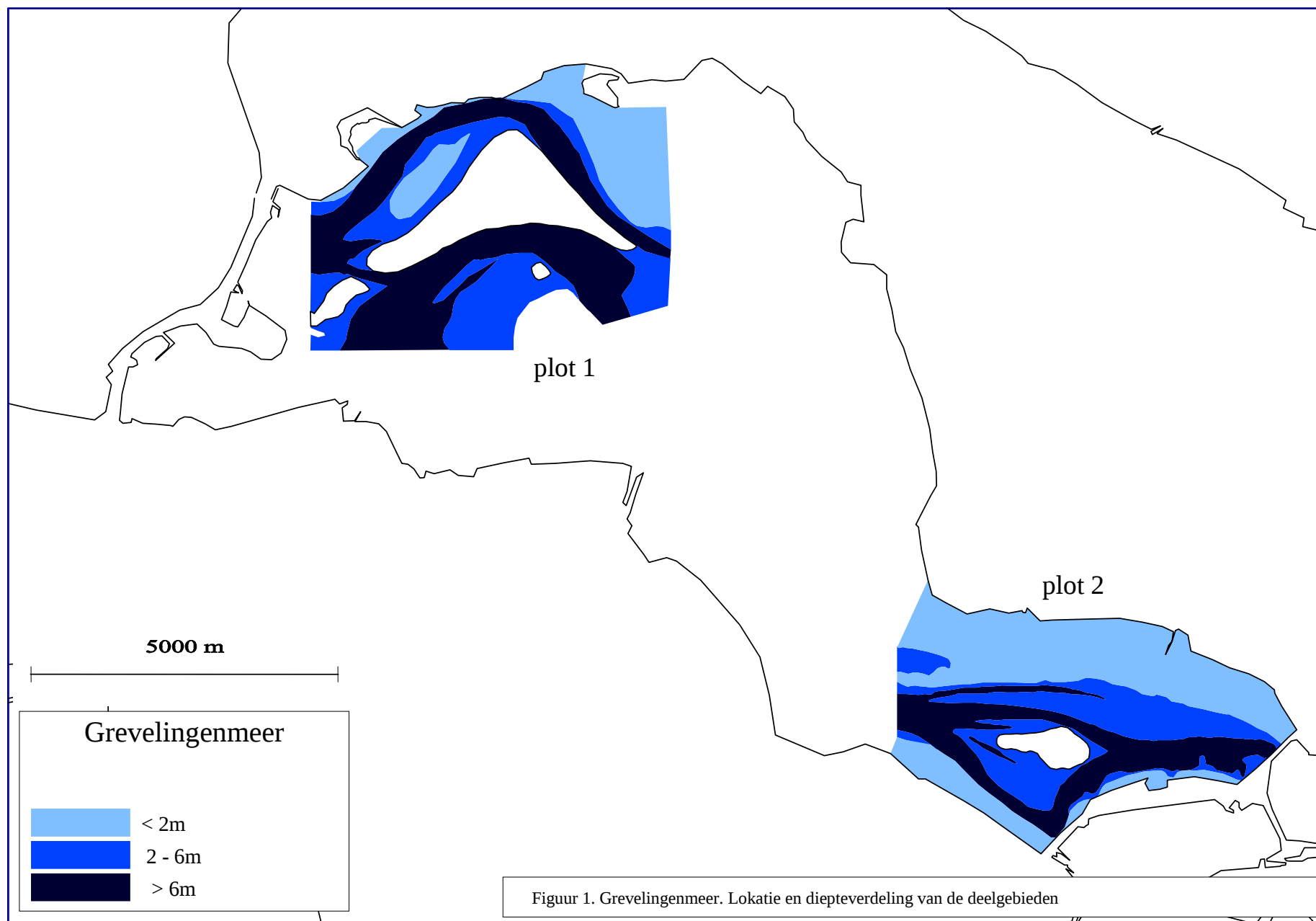
Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind/m²) per waargenomen soort in het gebied Centraal / Westelijk deel van de Westerschelde in het Najaar 2008, per dieptestratum en over het gehele plot.

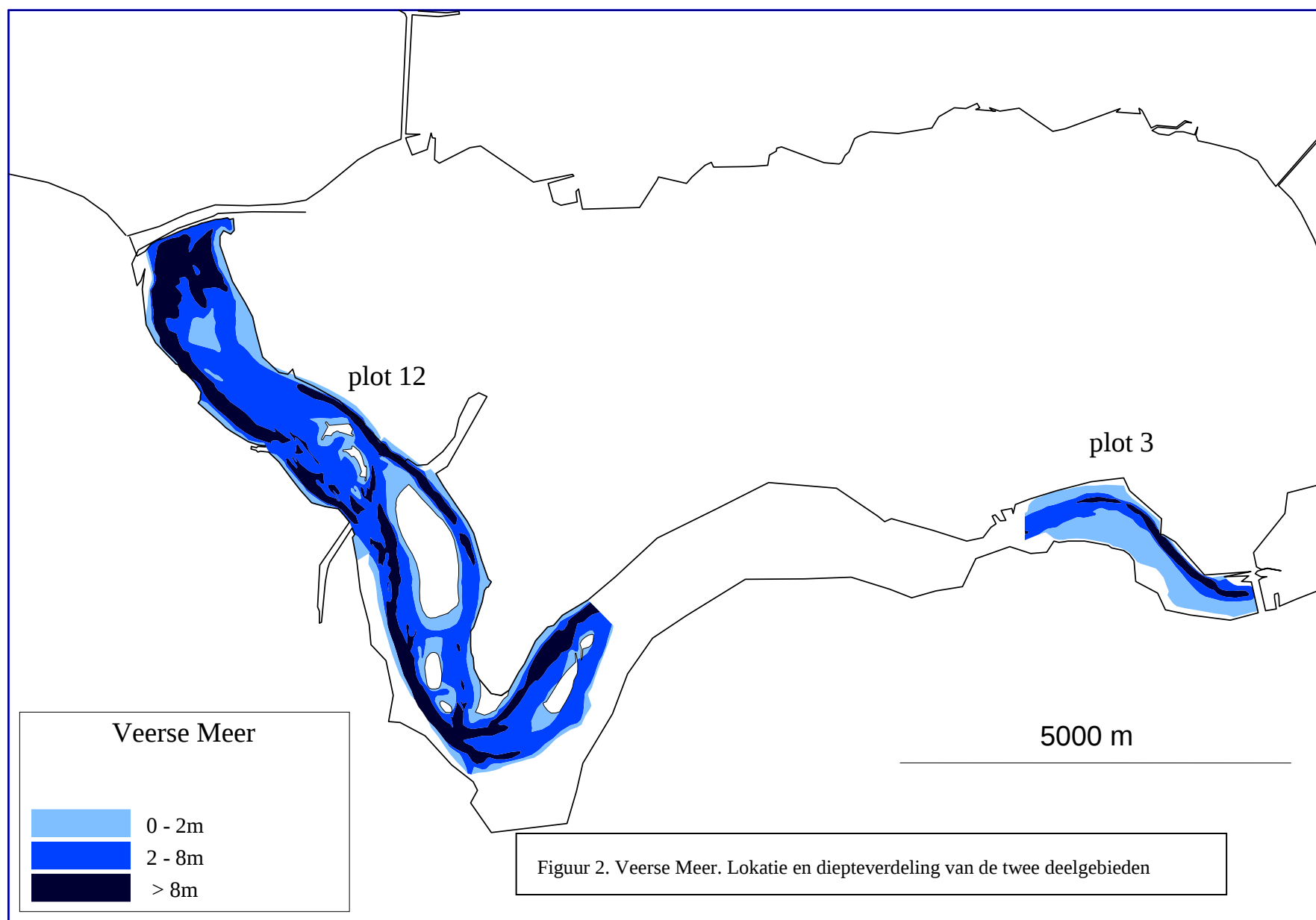
Dieptestratum	-1 t/m 2 m		2 t/m 5 m		5 t/m 8 m		8 t/m 100 m		-1 t/m 100 m	
Oppervlakte (km ²) [monsters]	7,792 [5]		2,661 [4]		2,564 [6]		15,524 [5]		28,54 [20]	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actiniaria	0	0	0	0	0	0	13	13,3	7	7,3
Aphelochaeta marioni	1400	860	0	0	190	189	13	13,3	410	235
Arenicola marina	13	13,3	0	0	0	0	0	0	4	3,6
Bathyporeia pilosa	190	187	0	0	11	11,1	0	0	50	51
Bathyporeia sarsi	230	142	0	0	0	0	0	0	60	39
Cerastoderma edule	53	24,9	0	0	0	0	0	0	15	6,8
Chaetognatha	27	26,7	0	0	0	0	0	0	7	7,3
Corophium volutator	13	13,3	0	0	0	0	0	0	4	3,6
Crangon crangon	40	26,7	0	0	0	0	0	0	11	7,3
Ensis directus	0	0	30	33	22	22,2	0	0	5	3,7
Eteone	90	65	0	0	0	0	0	0	25	17,8
Gastrosaccus spinifer	0	0	0	0	0	0	50	53	29	29,0
Heteromastus filiformis	600	450	0	0	80	65	40	16,3	190	124
Hydrobia ulvae	800	670	0	0	0	0	0	0	220	184
Macoma balthica	470	294	0	0	0	0	0	0	130	80
Magelona papillicornis	13	13,3	0	0	0	0	0	0	4	3,6
Mysella bidentata	0	0	0	0	0	0	13	13,3	7	7,3
Mytilicola intestinalis	0	0	0	0	0	0	13	13,3	7	7,3
Nemertea	50	39	0	0	0	0	13	13,3	22	12,9
Nephtys	27	16,3	33	19,2	11	11,1	0	0	11	4,9
Nephtys cirrosa	0	0	0	0	0	0	27	16,3	15	8,9
Nephtys hombergii	27	26,7	0	0	0	0	0	0	7	7,3
Nereis	50	53	0	0	0	0	0	0	15	14,6
Nereis diversicolor	230	210	0	0	0	0	0	0	60	57
Nereis succinea	0	0	0	0	0	0	40	40	22	21,8
Oligochaeta	1700	1640	0	0	0	0	90	93	500	450
Pelecypoda	13	13,3	0	0	0	0	0	0	4	3,6
Petricola pholadiformis	0	0	0	0	0	0	210	197	120	107
Phyllodoce mucosa	0	0	0	0	0	0	13	13,3	7	7,3
Polydora cornuta	90	93	0	0	0	0	13	13,3	33	26,5
Pygospio elegans	900	410	17	16,7	0	0	0	0	240	111
Scolecopsis	13	13,3	0	0	0	0	0	0	4	3,6
Scolecopsis squamata	0	0	0	0	0	0	13	13,3	7	7,3
Scoloplos armiger	13	13,3	0	0	0	0	27	26,7	18	15,0
Scrobicularia plana	13	13,3	0	0	0	0	0	0	4	3,6
Spio martinensis	0	0	17	16,7	0	0	0	0	1,6	1,55
Streblospio shrubsolii	13	13,3	0	0	0	0	0	0	4	3,6
Totaal (37 soorten)	7000	3000	100	64	310	247	600	390	2300	850

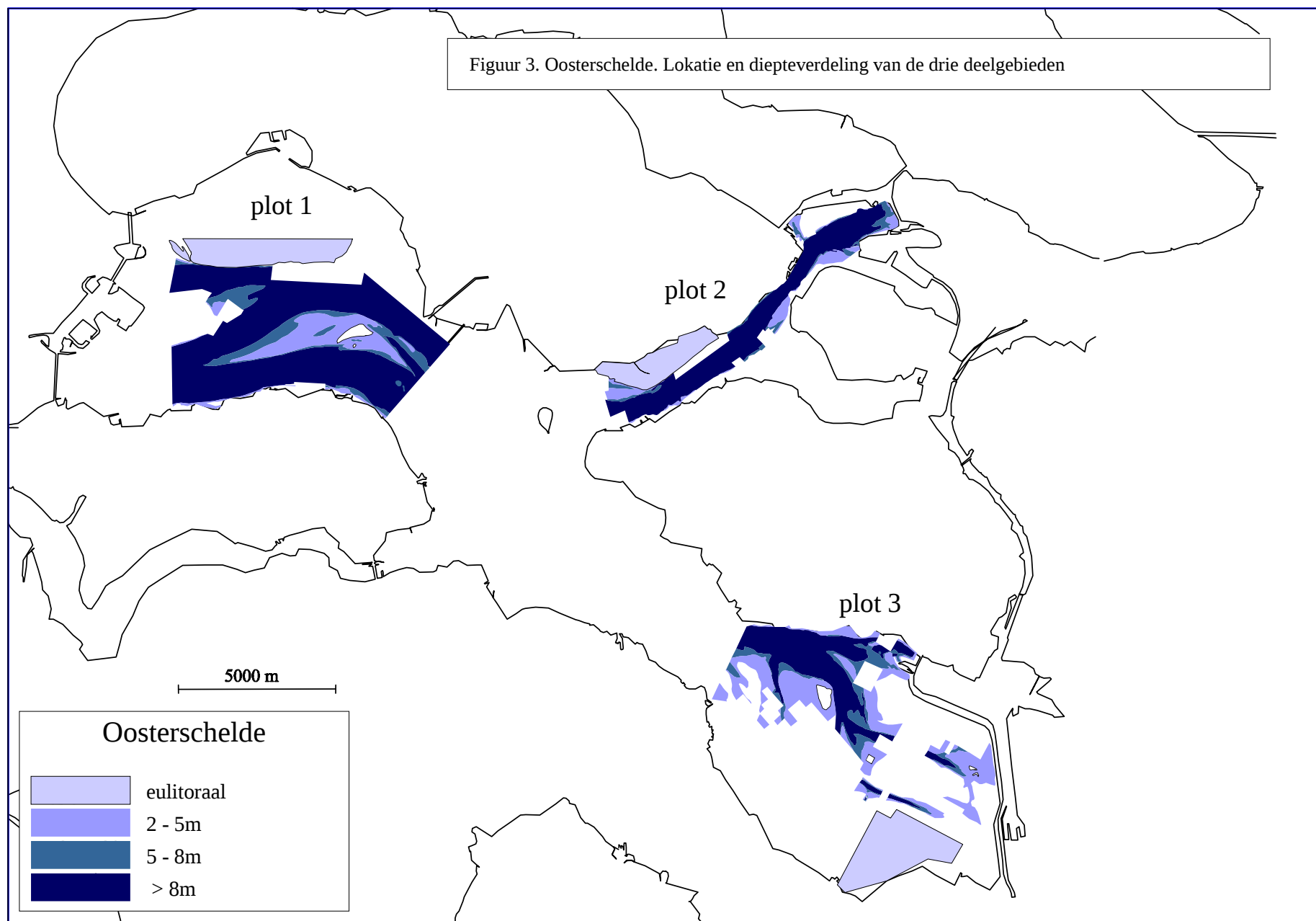
----- < 0,00001, ++++++ > 9999999

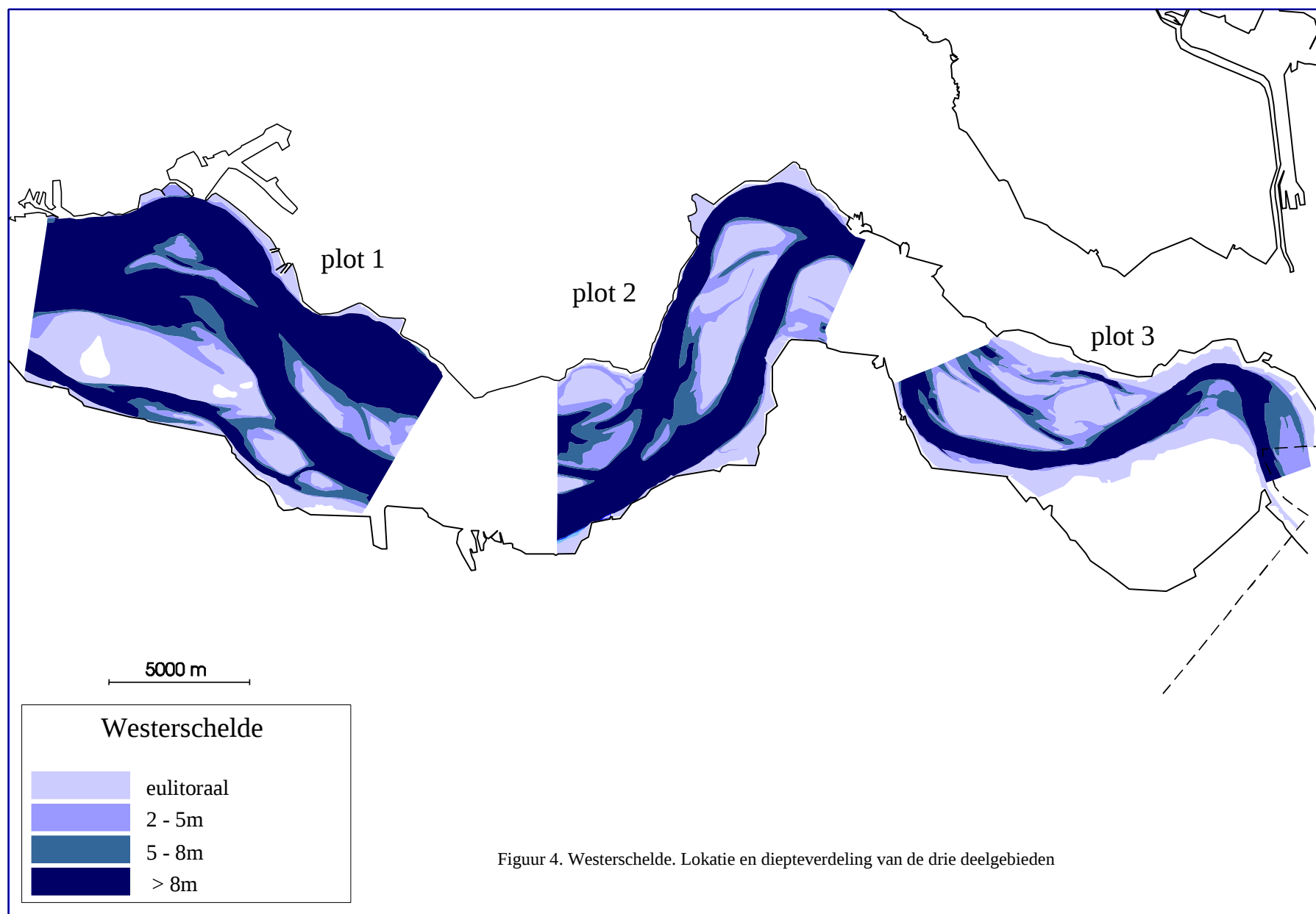
8. Lijst van figuren

Figuur 1	Grevelingenmeer. Lokatie en diepteverdeling van de twee deelgebieden.
Figuur 2	Veerse Meer. Lokatie en diepteverdeling van de twee deelgebieden.
Figuur 3	Oosterschelde. Lokatie en diepteverdeling van de drie deelgebieden.
Figuur 4	Westerschelde. Lokatie en diepteverdeling van de drie deelgebieden.
Figuur 5	Verloop aantallen en biomassa's in de tijd – Grevelingen.
Figuur 6	Verloop aantallen en biomassa's in de tijd – Veerse Meer.
Figuur 7	Verloop aantallen en biomassa's in de tijd – Oosterschelde.
Figuur 8	Verloop aantallen en biomassa's in de tijd – Westerschelde.
Figuur 9	Grevelingenmeer. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, voorjaar 2008.
Figuur 10	Veerse Meer. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, voorjaar 2008.
Figuur 11	Oosterschelde. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, voorjaar 2008.
Figuur 12	Westerschelde. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, voorjaar 2008.
Figuur 13	Grevelingenmeer. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, najaar 2008.
Figuur 14	Veerse Meer. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, najaar 2008.
Figuur 15	Oosterschelde. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, najaar 2008.
Figuur 16	Westerschelde. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, najaar 2008.

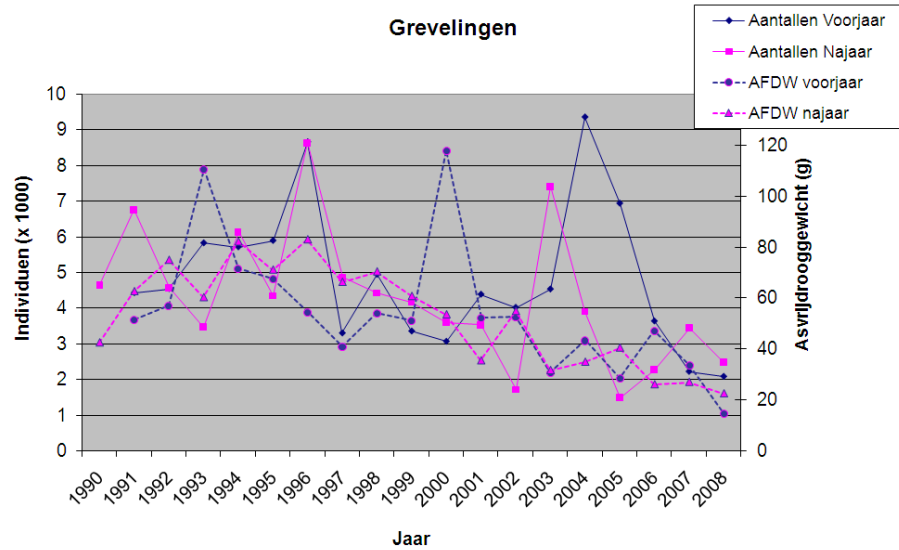

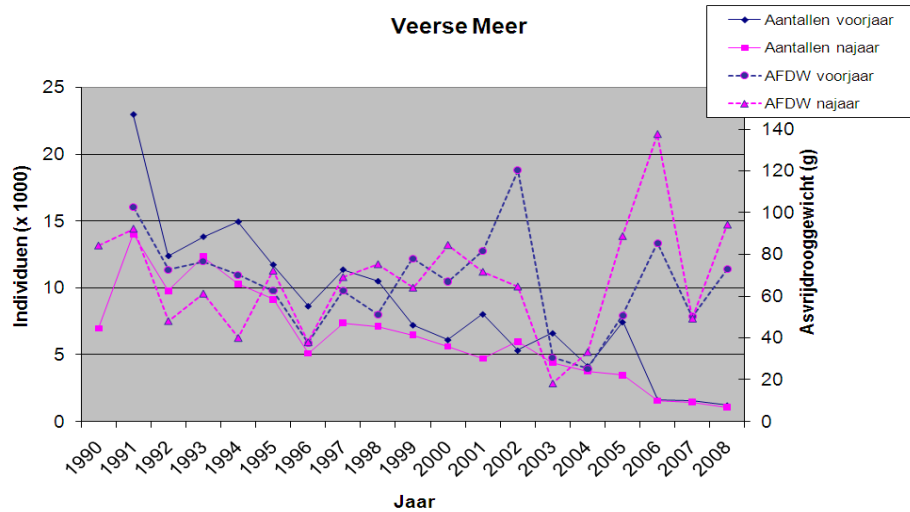

Verloop aantallen en biomassa's in de tijd.

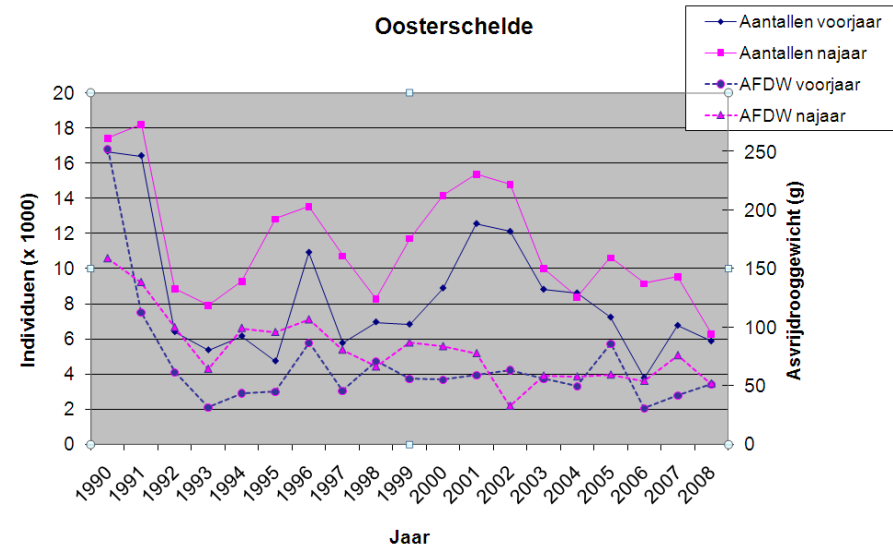
Figuur 5

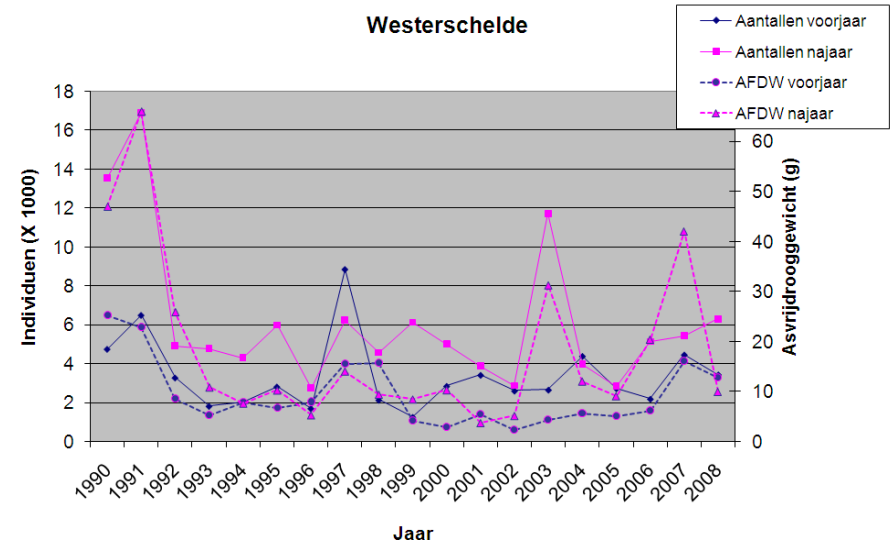
Figuur 6

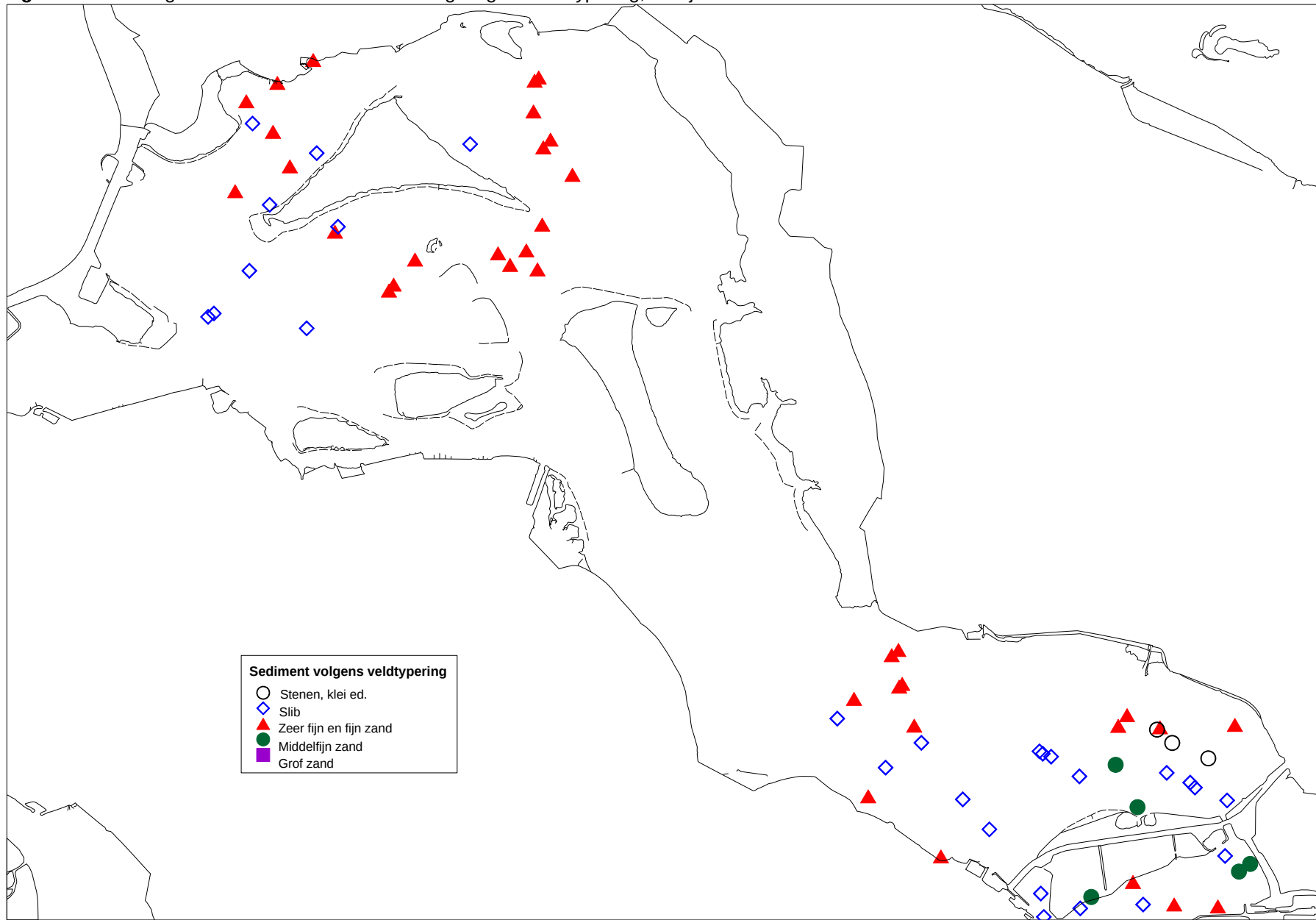
Figuur 7

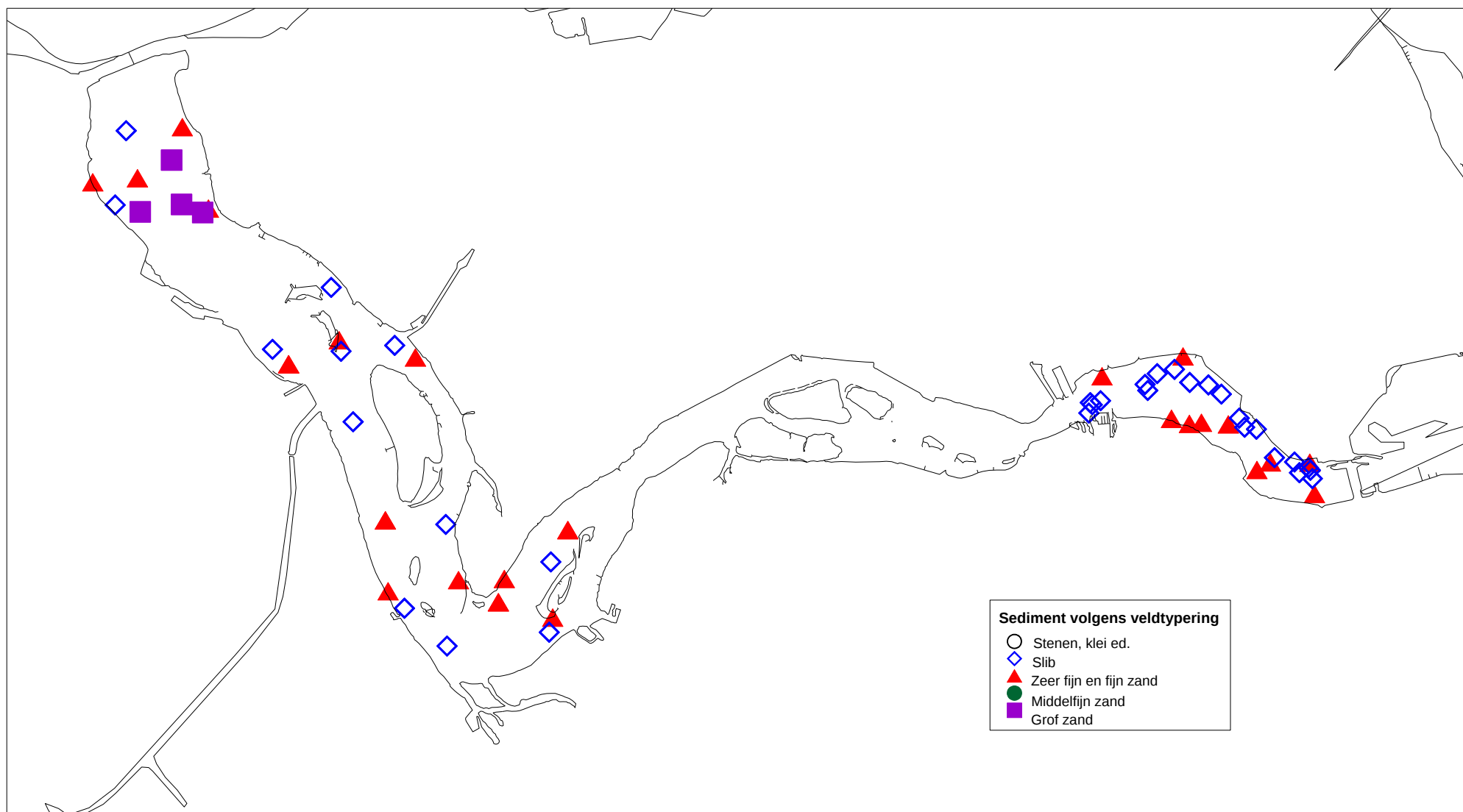
Figuur 8

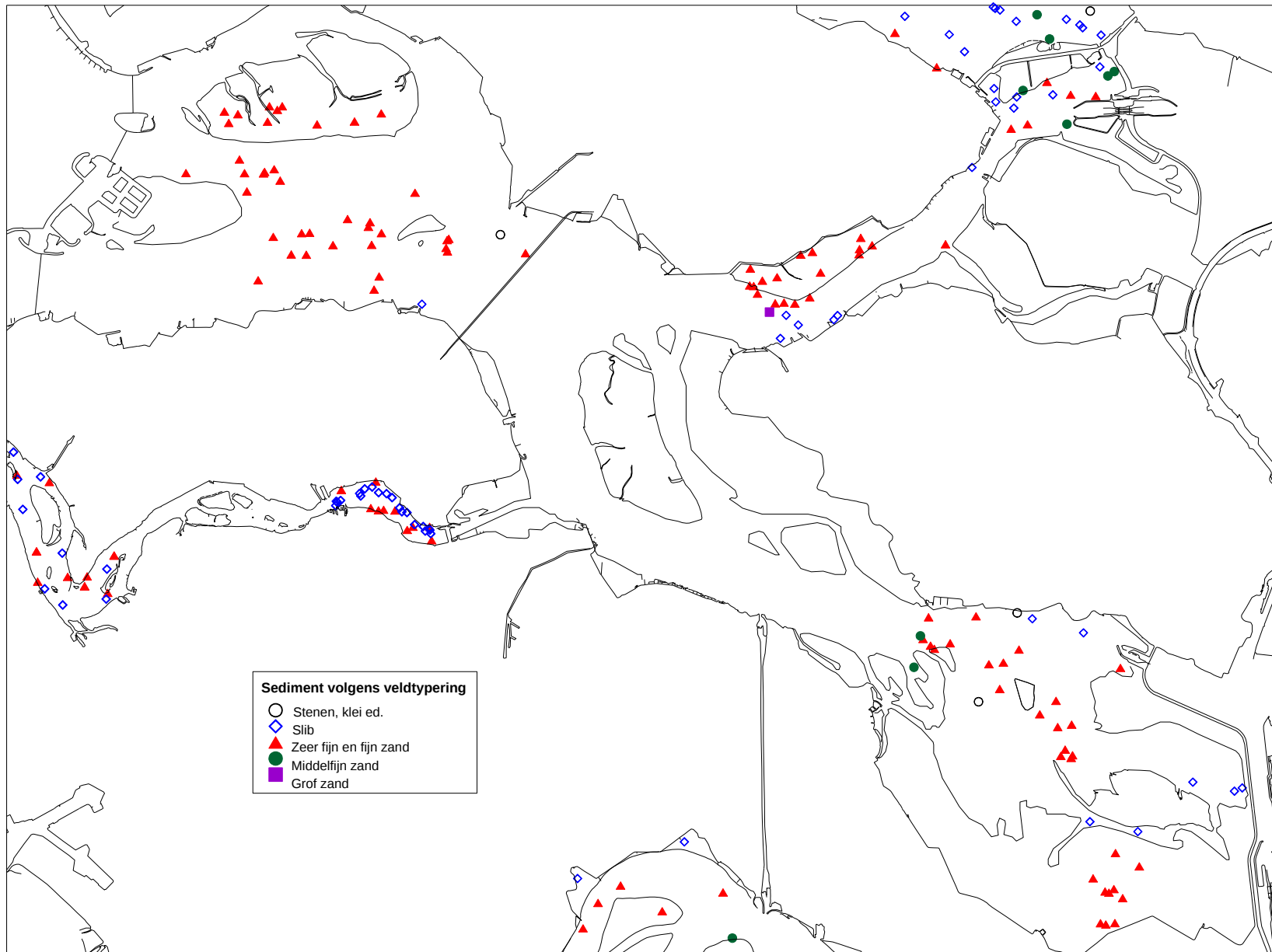

Figuur 9. Grevelingenmeer. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, voorjaar 2008

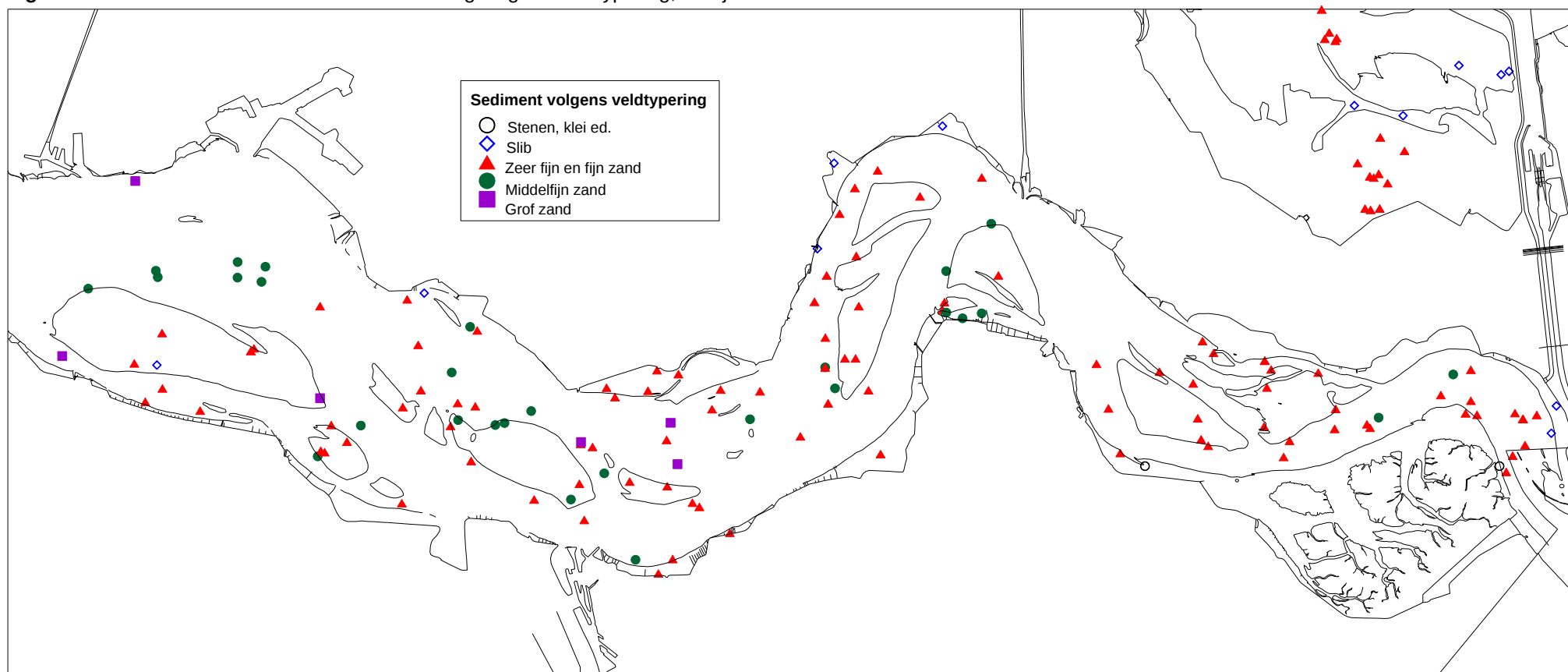

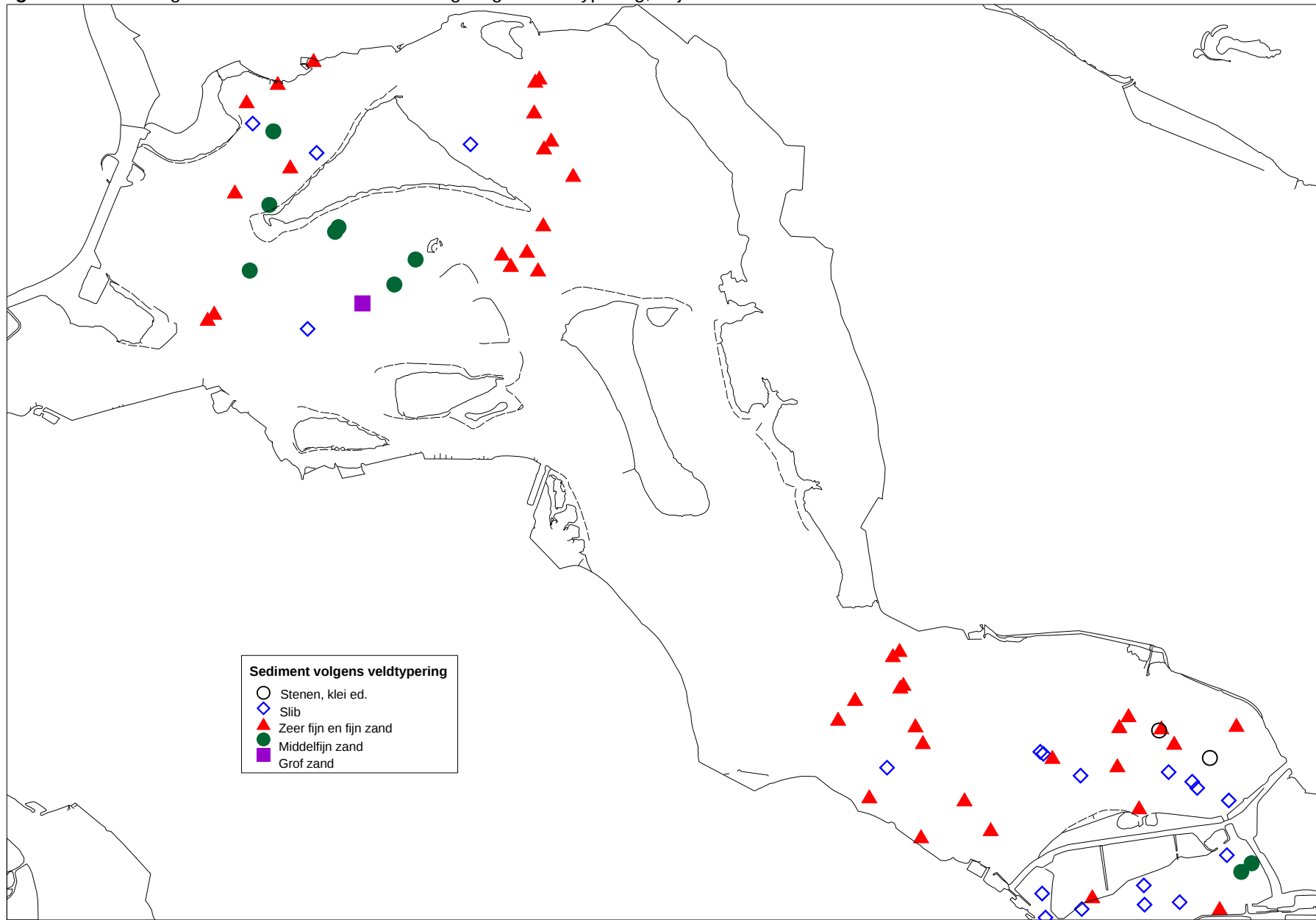
Figuur 10. Veerse Meer. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, voorjaar 2008

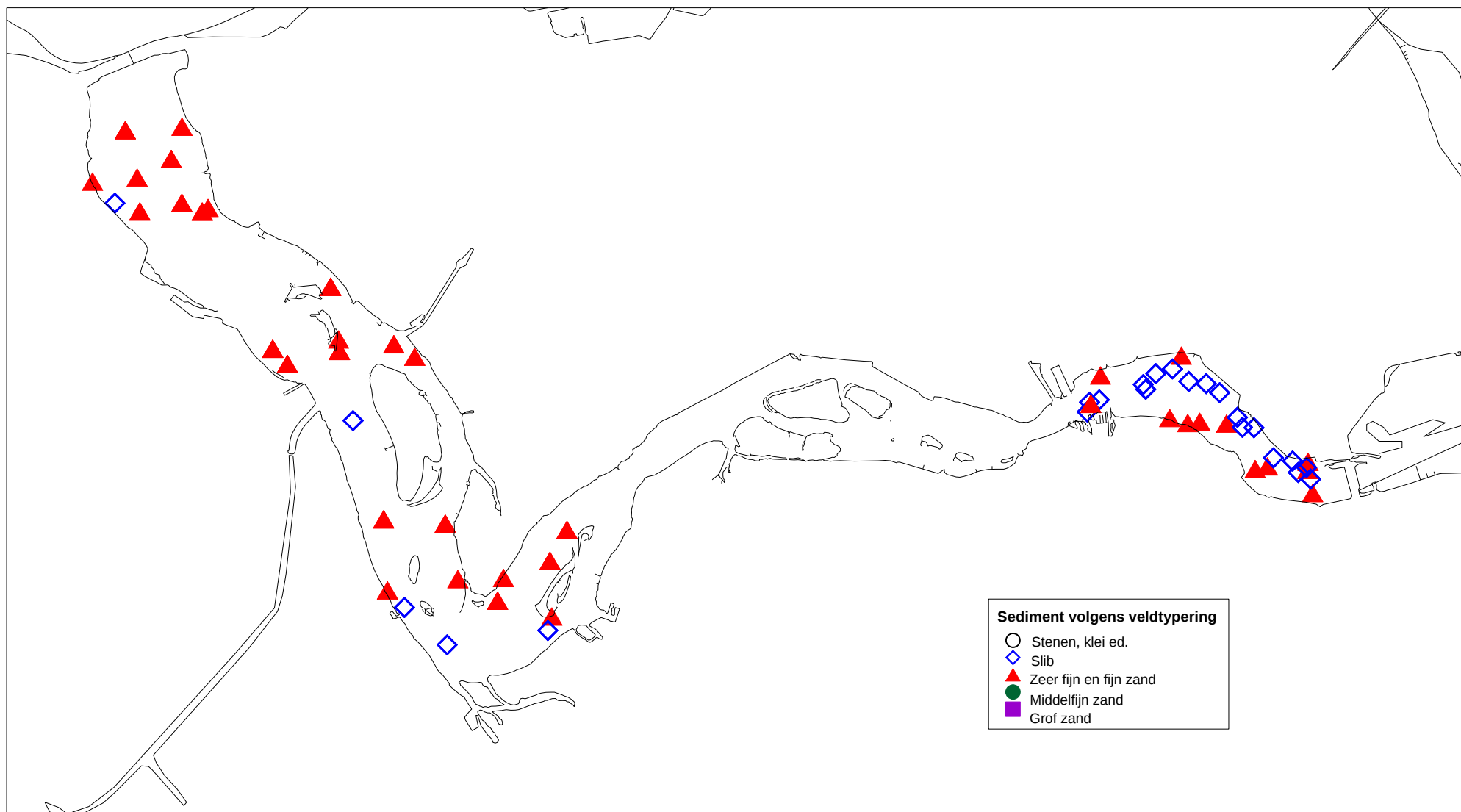
Figuur 11. Oosterschelde. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, voorjaar 2008

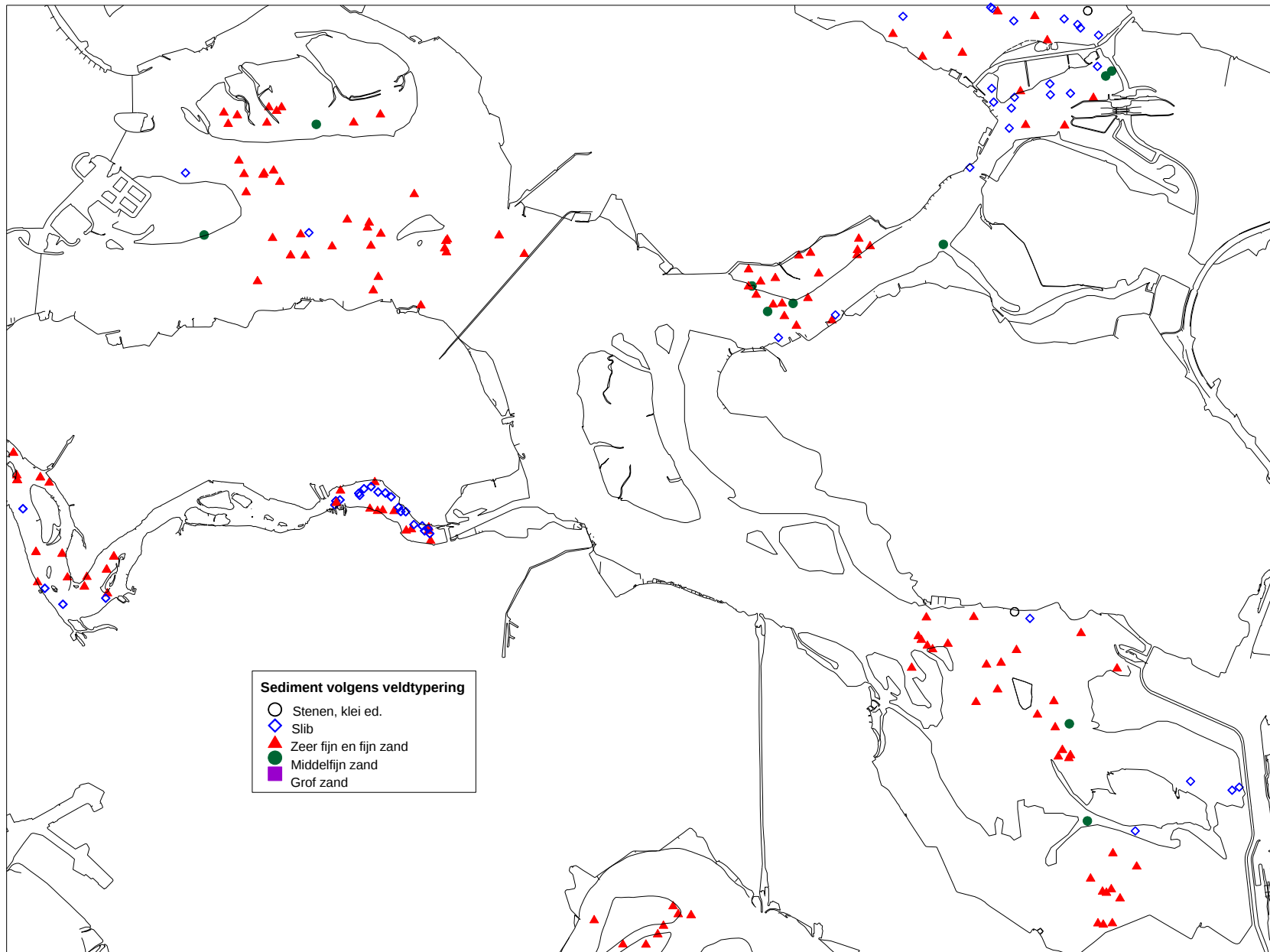
Figuur 12. Westerschelde. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, voorjaar 2008

Figuur 13. Grevelingenmeer. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, najaar 2008

Figuur 14. Veerse Meer. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, najaar 2008

Figuur 15. Oosterschelde. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, najaar 2008

Figuur 16. Westerschelde. Sedimentsamenstelling volgens veldtypering, najaar 2008

